Vysoká škola ekonomická v Praze

Diplomová práce

2016 David Procházka

Vysoká škola ekonomická v Praze

Fakulta mezinárodní vztahy

Studijní obor: Mezinárodní obchod

Název diplomové práce:

Analýza čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v ČR se zaměřením na OP PIK

Autor diplomové práce: David Procházka
Vedoucí diplomové práce: Ing. Ivana Svobodová, Ph.D.

P r o h l á š e n í

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma
„*Analýza čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v ČR se zaměřením na OP PIK*“
vypracoval samostatně s využitím literatury a informací,
na něž odkazuji.

V Praze dne 30. listopadu 2016 Podpis

Název diplomové práce:
Analýza čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie v České republice se zaměřením na OP PIK

Abstrakt:
Jelikož probíhá třetí a možná i poslední programové období pro Českou republiku v rámci čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie, předpokládá se, že podnikatelské subjekty úspěšně a efektivně čerpají finanční prostředky z alokovaných zdrojů. K efektivnímu čerpání by měly pomoci i zprostředkovatelské agentury, jejichž činnosti dostatečně nereflektují požadavky trhu a především svých klientů, kteří tak leckdy zbytečně přicházejí o finanční prostředky. Česká republika patřila v předchozích letech k nejhorším státům z hlediska efektivity čerpání finančních prostředků ze strukturáních fondů EU, které bylo způsobeno nesprávně vytvořeným dotačním prostředím řídícími orgány a dalšími implementačními složekami, pochybením na straně žadatelů a potenciálních příjemců podpory a chybnou filosofií zprostředkovatelských agentur, které stojí na straně žadatelů. Úkolem autora bylo analyzovat příčiny neefektivnosti čerpání s detailnějším zaměřením na Operační programy Podnikání a inovace a Podnikání a Inovace pro konkurenceschopnost sloužící především pro podnikatele. Diplomová práce nejenom analyzuje současnou dotační situaci, v nichž podnikatelé mohou podávat své projektové žádosti, ale především navrhuje možná řešení, jak malý a středním podnikům v jejich čerpání pomoci a upozornit na přetrvávající nedostatky, které způsobují neefektivní čerpání.

Klíčová slova:
Čerpání finančních prostředků, Evropské dotace, Dotační poradenství, Faktory neúspěchu, Malé a střední podniky

Title of the Master´s Thesis:
Analysis of drawing EU Structural funds in the Czech Republic with a detailed focus on OP PIK

Abstract:
Since the third and possibly the last grant period for the Czech Republic in the framework of drawing the European Funds is underway, it is assumed that businesses successfully and efficiently draw funds with allocated resources for the Czech Republic. Agencies should also help to the effective implementation, however, their activities do not reflect the market and client's requirements properly. To confirm that, the Czech Republic was in previous years, one of the worst states in terms of efficiency of drawing on funds of the EU structural funds, which was caused by an improperly formed grant system by management authorities, as well as misconduct on the part of applicants and potential beneficiaries and agencies with their erroneous philosophies. Author task was to analyse the causes of drawing funds inefficiency with a detailed focus on Operational Programme Enterprise and Innovation and Entreprise and Innovation for Competitiveness used mainly for businesses. Diploma thesis not only analyses the current grant situation in which entrepreneurs can submit their project applications but also proposes possible solutions how to help entrepreneurs in drawing on funds.

Key words:
EU Funds, Consulting, Factors of failure, SME

Poděkování

Na tomto místě bych chtěl poděkovat Ing. Ivaně Svobodové, Ph.D., za její cenné připomínky a odborné rady, které mi pomohly při psaní této diplomové práce.

Obsah

Úvod **9**

1 Operační programy strukturálních fondů v období ČR 2004-2020 ..... **11**
1.1 Malé a střední podniky v ČR **11**
1.2 Operační programy strukturálních fondů **12**
1.2.1 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK) 16

2 Administrace projektu **24**
2.1 Vyhlášení výzvy **24**
2.2 Hodnocení a výběr projektu **25**
2.2.1 Kontrola přijatelnosti 27
2.2.2 Věcné hodnocení projektu 28
2.2.3 Analýza rizik 28
2.3 Realizace a proplácení **30**
2.3.1 Realizace projektu 30
2.3.2 Žádost o platbu 31
2.4 Certifikace **33**

3 Statistika čerpání evropských dotací v ČR a v zahraničí **34**
3.1.1 Pravidlo n+3/n+2 35
3.2 Plnění pravidla n+3/n+2 v období 2007-2013 ..... **35**
3.3 Statistika čerpání v období 2014-2020 ..... **39**
3.4 Audit projektů a seznam nejčastějších pochybení **42**

4 Výzkumná část **45**
4.1 Metodologie výzkumu **45**

5 Analýza úspěšně podaných žádostí z dotazníkového šetření **61**
5.1 Regresní analýzy **67**

6 Zprostředkovatelské agentury na podání žádosti o dotaci z EU **69**
6.1 Zprostředkovatelé dotací: **70**
6.1.1 Zpracování analýzy dotačních příležitostí 70
6.2 Zpracování studie proveditelnosti **71**
6.3 Zpracování projektového záměru **73**
6.3.1 Elektronický podpis 73
6.4 Organizace výběrového řízení **74**
6.5 Řízení projektu **74**
6.6 Zpracování monitorovacích zpráv, evaluací a průběžných zpráv během realizace projektu **75**
6.7 Zpracování závěrečné zprávy **75**
6.8 Zajištění povinné publicity **75**
6.9 Zpracování reportů po ukončení projektů v době udržitelnosti **75**

7 Návrh řešení pro efektivnější podávání žádostí **76**
7.1 Charakteristika prototypu společnosti DotFlow **79**

Závěr **83**

Seznam použité literatury **86**

Seznam použitých tabulek **91**

Seznam použitých grafů **91**

Seznam použitých obrázků **91**

Seznam použitých zkratek 92
Přílohy..... 94

Úvod

Česká republika je členem Evropské unie od roku 2004, kdy také začalo první programové období, které trvalo do roku 2006. Následovalo druhé období 2007-2013, jež má ČR téměř prakticky za sebou, avšak závěrečná zpráva pro definitivní ukončení období s detailními výsledky a statistikou vyjde až v polovině roku 2017. V současné době běží třetí a nejspíše i poslední programové období 2014-2020, ve kterém může ČR žádat o dotace ze strukturálních fondů EU. Ani v roce 2016 není Ministerstvo pro místní rozvoj ČR schopno říci, co bude následovat po roce 2020, a proto se tato diplomová práce soustředí na analýzu minulého a současného dotačního období, zatímco budoucí výhledy zohledňuje jen okrajově, aby se zamezilo zkreslení. Zdálo by se, že od roku 2004 uplynula poměrně značně dlouhá doba, aby se metodiky, administrativní procesy, orientace v dotačním prostředí mezi žadateli a příjemci podpory ustálily a subjekty ČR naplno čerpají a využívají výhod plynoucích z členství v Evropské unii. Avšak ve spektru let 2013-2015 se objevují na internetových mediích články s titulky: „*Česko patří v čerpání evropských dotací mezi nejhorší*“ (Jakub Svoboda, 2013) či „*Česko je v čerpání dotací nejhorší v EU. Může navíc přijít o dalších 100 miliard*“ (Jakub Fajnor, 2014), anebo z roku 2015: „*Česko čerpá dotace nejhůře z celé EU, může přijít až o 105 miliard*“ (Česká televize, 2015).

Co brání České republice v efektivním čerpání přidělených dotací od Evropské unie a jaké jsou hlavní faktory neúspěchu při čerpání dotací ze strukturálních fondů EU mezi podnikatelskými subjekty ČR jsou klíčovými otázkami této diplomové práce. Jak velkou roli hrají podnikatelské subjekty, především tedy malé a střední podniky v čerpání evropských dotací a čí vinou přichází ČR o miliardy českých korun? Pro pochopení daného tématu jsou v této práci analyzovány dotační možnosti pro podnikatelské subjekty a zároveň je nastíněn obecný proces a postup při čerpání, kterým musí žadatel projít pro úspěšné získání evropských peněz. Na českém trhu s evropskými dotacemi nalezneme mnoho firem, které poskytují konzultace a působí jako zprostředkovatelé evropských dotací českým společnostem.

Spočívá odpověď na zmíněné klíčové otázky v nedostatečném využívání konzultantských firem, ignoranci příjemců podpory, neefektivních službách zprostředkovatelských agentur, anebo je chyba na straně zadavatele a implementačních složek evropských dotací? Jak velké riziko podstupuje klient a jakou výnosnost mu toto riziko přináší? Jakou roli pro zvýšení efektivity čerpání sehrává stát?

Diplomová práce je členěna na tři části teoretické, tři části praktické a jednu část metodologickou. Zprvu je čtenář uveden do problematiky strukturálních fondů, ve které je vysvětleno, z jakých strukturálních fondů mohou příjemci čerpat, na které aktivity mohli a mohou podnikatelé čerpat finanční zdroje ze EU, jak dlouhé je programové období, co jsou to operační programy a jaké z nich jsou určeny pro podnikatele. V další kapitole, která je věnována administraci projektu je čtenářovi nabídnut pohled na důležité kroky, které musejí žadatelé podstoupit, aby získali evropské dotace.

Diplomová práce komplexně analyzuje situaci dotačního čerpání podnikatelskými subjekty v ČR a zaměřuje se na práci a funkci zprostředkovatelských agentur, které by měly podnikatelům pomáhat a zvyšovat danou efektivitu čerpání. Tato diplomová práce se bude z hlediska naplnění svého cíle zaměřovat především na podnikatelské subjekty, spadající do kategorie malých a středních podniků, dále jen MSP, kteří reprezentují více než 1 milion ekonomických subjektů v České republice, tj. 99,84 % všech podnikatelů. Současně zaměstnávají přes 1,8 mil. zaměstnanců, na vývozu se podílí cca 51 % a na dovozu cca 56 %. Malé a střední podniky hrají významnou roli pro rozvoj endogenního potenciálu jednotlivých krajů v České republice, protože jsou významně podnikatelsky i společensky spjaty s daným regionem a tvoří regionální podnikatelskou páteř. (Jitka Srpová, 2012)

Cílem mé diplomové práce je je analýza faktorů, které brání efektivnímu čerpání evropských zdrojů a vytvoření prototypu zprostředkovatelské agentury, jež by zohlednila faktory neúspěchu při sestavování svého portfolia služeb a lépe uspokojovala současné potřeby

příjemců podpory v ČR. Hlavním výstupem diplomové práce je potvrzení či vyvrácení následující hypotézy:

„Podnikatelské subjekty ČR čerpají finanční prostředky ze strukturálních fondů EU efektivně i díky zprostředkovatelským agenturám, které jim s efektivní čerpáním pomáhají.“

1 Operační programy strukturálních fondů v období ČR 2004-2020

Tato diplomová práce se zaměřuje především na malé a střední podniky (MSP) a jejich čerpání evropských dotací ze strukturálních fondů EU. MSP však mají z hlediska čerpání finančních prostředků k dispozici i několik zdrojů z veřejného sektoru. Z hlediska hierarchie lze subjekty poskytující dotace seřadit nasáledovně:

- EU - Strukturální fondy EU
- Stát - Státní rozpočet se státními fondy
- Kraje - Krajské rozpočty

Diplomová práce se soustředí na čerpání ze strukturálních fondů a jen okrajově zmiňuje další možnosti dotací, jež mohou MSP využít.

1.1 Malé a střední podniky v ČR

Definice malého a středního podnikatele je upravena Doporučením 2003/361/ES. Ta stanovuje kritéria nejenom co do počtu zaměstnanců, sumy obratu a bilanční sumy roční rozvahy, ale i vazbu na jiné podniky či změnu statutu MSP v rámci sledovaného období. (European Commission, 2016). Oblasti podpory pro MSP jsou v ČR stanoveny zákonem č.47/2002 Sb. o podpoře malého a středního podnikání a o změně zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje tyto oblasti podpory. Zákon se nevztahuje na podpory poskytované do oblasti zemědělské a lesnické prvovýroby. (Portál veřejné správy, 2002):
a) projekty zaměřené na investice,
b) výchovu a vzdělávání ve vzdělávacích programech středních škol ukončených výučním listem,
c) zvyšování odbornosti dospělých,
d) hospodářské a technické poradenství,
e) projekty sdružení pro rozvoj malých a středních podnikatelů a k posílení jejich postavení na trhu,
f) získávání informací o podnikání,
g) projekty výzkumu a vývoje, jejichž výsledky malí a střední podnikatelé využívají,
h) projekty v regionech se soustředěnou podporou státu a v ostatních regionech, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů,
i) vytváření nových pracovních míst,
j) navazování kontaktů a spolupráce se zahraničními partnery a účast na vnitrostátních i zahraničních výstavách a veletrzích,
k) zavedení systémů zajišťujících zvýšení kvality produkce a řízení podniků a využití služeb podporujících zvýšení konkurenceschopnosti,
l) projekty zaměřené na investice spojené s ochranou životního prostředí, poskytování technických informací a poradenských služeb nebo vybraných provozních nákladů určených na činnosti spojené s ochranou životního prostředí.

Formy podpory stanovuje tentýž zákon a uvádí následující formy:
a) návratné finanční výpomoci,
b) dotace služeb nebo služeb za zvýhodněnou cenu,
c) finančního příspěvku,
d) záruky, nebo
e) úvěru se sníženou úrokovou sazbou.

1.2 Operační programy strukturálních fondů

Česká republika čerpala finanční prostředky již v tzv. předvstupní fázi, ve které byly využívány předvstupní nástroje, které se po vstupu do EU transformovaly na operační programy: fond Phare, program SAPARD a fond ISPA. Z fondu Phare byly především financovány disparity v rozdílu technické vybavenosti příhraničních municipalit, propagace exportérů a zahraniční či studijní pobyty učitelů. Dnes existuje několik programů Phare, které jsou určené pro MSP v oblastech zlepšení infrastruktury, rozvoj lidských zdrojů nebo slouží jako podpora při odstraňování povodňových škod. Program SAPARD, byl programem pro zemědělství a rozvoj venkova a po vstupu se transformoval do programu OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství. Fond ISPA byl určen především na financování kapitálově náročných projektů z oblasti životního prostředí a dopravy, po vstupu do EU ho nahradil Fond soudržnosti. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012).

Dotační období stanovené Evropskou komisí je pro všechny státy stejné a trvá 7 let. ČR prochází již třetím programovým obdobím, kde první období trvalo jen 3 roky, a to v letech 2000-2006, do kterého se zapojila až po vstupu do EU v květnu roku 2004. Druhé dotační období trvalo v době 2007-2013 a nyní se pohybuje v současném 2014-2020. Prostřednictvím dotačních období uskutečňuje EU cíle své kohezní politiky. Jednotlivé státy musí vypracovat programové dokumenty, ve kterých je stanoven rozpočet, definice cílů a priorit, které musí být v souladu se strategickými dokumenty EU. Tyto dokumenty definují úkoly politiky hospodářské a sociální soudržnosti a každý stát vypracovává Národní rozvojový plán, ve kterém definuje konkrétní problémy země, které by měly být prostřednictvím podpory potlačeny či vymýceny. Jelikož Evropská unie je značně nehomogenní z hlediska konkrétních problému členských států, národní plány jednotlivých zemí se liší. Proto musí EU a členská země najít průnik národního plánu se strategickými dokumenty stanovenými EU. V ČR byl vytvořen Národní orgán pro koordinaci (NOK), který se snaží nalézat společně s EU vhodný „průnik" daných cílů a priorit pro ČR a EU. NOK podléhá Ministerstvu pro místní rozvoj ČR, které je centrálním koordinátorem dotačních programů plynoucích ze strukturálních fondů a tvoří již zmíněný Národní rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec či Dohodu o partnerství a další oficiální dokumenty, které jsou popsány dále. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Evropská komise schválila dokument **Rámec podpory Společenství** vydaný MMR, který dává za vznik operačním programům v letech 2004-2006. V tomto dotačním období mohly podnikatelské subjekty ČR čerpat z operačních programů Cíle 1 a operačních programů cíle 2 a 3. Operační programy cíle 1 byly určené pro kraje, mající průměr HDP/obyvatele pod 75 % průměrem evropských zemí. Průměr všech krajů ČR vyjma Prahy hl. města dosahoval v roce 2003 okolo 50-60 % HDP/obyvatele evropského průměru. Hlavní město Praha mělo ve sledovaném roce zhruba o 40 % vyšší HDP/obyvatele, než byl evropský průměr, což zamezovalo hlavnímu městu realizovat dotační projekty vyplývajících z cíle 1, proto byly pro Prahu vymezeny cíle 2 a 3, ve kterých bylo možné dotační projekty realizovat. (Český statistický úřad, 2014) Cíle 2 a 3 byly platné pouze pro hlavní město. V cíli 1 bylo možné realizovat projekty v následujících programech (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012):

- OP Infrastruktura
- OP Průmysl a podnikání
- OP Rozvoj lidských zdrojů
- OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství
- Společný regionální operační program

V cíli 2 a 3 bylo možné realizovat projekty v následujících programech:

- Jednotný programový dokument pro Cíl 2
- Jednotný programový dokument pro Cíl 3

OP Průmysl a podnikání byl z hlediska dotačních titulů pro MSP klíčovým programem v období 2004-2006. Dalším důležitým operačním programem byl OP Rozvoj lidských zdrojů, který měl za cíl podpořit úroveň zaměstnanosti založenou na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, rovné příležitosti pro muže a ženy a důraz na celoživotní učení a adaptabilitu zaměstnanců na proměnlivé ekonomicko-technologické podmínky. Podnikatelé tak měli šanci získat finanční částky na podporu zaměstnanosti. Bližší specifika k daným podporám jsou uvedena v jednotlivých výzvách. (Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2012). OP Infrastruktura, jehož řídícími orgány byla Ministerstva dopravy a životního prostředí, byl určen především krajům, městům a obcím, které mají v gesci správu veřejných komunikací a doprovodné infrastruktury. V tomto operačním programu se kladl důraz na budování a modernizace železničních tratí, civilních letišť, vodních cest a silnic. Dále se objevily i výzvy na podporu zavádění alternativních paliv, což přálo podnikatelům, jejichž podnikatelská činnost spočívala v provozování dopravy. Důležitou výzvou byla podpora kombinované dopravy, která byla určena pro vlastníky/provozovatele veřejných logistických center a překladišť kombinované dopravy s tím, že bude zajištěn rovný přístup pro všechny uživatele. (Ministerstvo dopravy, 2006) OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství kladl váhu na investice do zemědělství, včetně podpory mladých zemědělců a dále podporoval zpracování produktů zemědělské výroby. **Společný regionální operační program** (SROP), který čerpal prostředky z Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) ale i Evropského sociální fondu (ESF), byl z hlediska alokace finančních zdrojů největší. Řídící orgán SROP byl v gesci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR). Cílem SROP bylo především dosažení trvalého hospodářského růstu i růstu kvality života obyvatel regionů prostřednictvím nových ekonomických aktivit s důrazem na tvorbu pracovních míst v regionálním měřítku, zlepšení kvality infrastruktury a životního prostředí, všeobecný rozvoj lidských zdrojů a na prohlubování sociální integrace. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012). Tento program byl taktéž zajímavý z pohledu MSP, neboť propojoval všechny operační programy v daném dotačním období, nicméně měl na rozdíl od ostatních fondů regionální charakter, tedy výzvy byly přizpůsobeny pro kraje/obce, zatímco ostatní programy měly nadnárodní charakter. Podnikatelé mající sídlo v Praze mohli žádat o dotace na projekty spadající pod cíl 2 a 3 v rámci jednotného programového dokumentu pro cíl 2 a pro cíl 3. Zatímco hlavní zaměření Jednotného programového dokumentu pro Cíl 2 bylo především ekologické, cíl 3 byl komplexněji zpracovaný a napomáhal podnikatelům, organizacím a institucím sídlících v Praze s dotačními tituly slibující si efektivnější trh s kvalifikovanou pracovní silou, zvýšení konkurenceschopnosti podniků, podpoření využití výzkumně-vývojového potenciálu trhu a zahrnoval i občany Prahy, kterým pomáhal především při získávání práce a se sociální integraci znevýhodněných skupin. Prostřednictvím Iniciativy Společenství, která stanovovala spolupráci napříč EU a byla řízena EK, mohli MSP žádat o dotace v přeshraničních programech tzv. Interreg se sousedními státy ČR. Do Iniciativ Společenství se řadí i programy: EQUAL, ESPON, LEADER++ a URBACT. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012).

Program EQUAL byl jedním z nástrojů, jak dosáhnout cílů v oblasti evropské zaměstnanosti. Tento program se realizoval na celém území státu, na rozdíl od OP pro cíl 1 a OP pro cíl 3, které se vztahovaly jen na regiony, mající HDP/ob <75 % HDP/ob. EU). Hlavním cílem byla podpora sociálního začleňování, rovný přístup k zaměstnání a eliminace diskriminace při hledání práce. Jednalo se o podporu znevýhodněných skupin, osoby dlouhodobě nezaměstnané, nízko kvalifikované, absolventy škol, starší občané, osoby se zdravotním postižením, etnické menšiny, ženy, azylanty, které se střetávaly s nerovným zacházením při hledání zaměstnání. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Program ESPON byl výzkumný program, který sbíral informace o rozvojových trendech v celé Evropě. Dále program zkoumal dopad sektorových politik na oblasti zemědělství, doprava a vývoj a výzkum. Program Leader + nebyl v programovém období 2004-2006 určen jako samostatný finanční zdroj, nicméně jeho aktivity byly implementovány do jiných operačních programů, jako např. OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství.

(Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012) Program URBACT přispíval k modernizaci městské infrastruktury. Hlavním cílem tohoto programu bylo vytvoření sítí měst a územních správních jednotek. Celkem bylo vytvořeno 14 tematických sítí, díky kterým vznikl prostor k výměně zkušeností mezi jednotlivými odborníky a došlo tak k celkovému synergickému efektu plynoucího z mezinárodní spolupráce. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012)

Programové období 2007-2013 zaštiťuje **Národní strategický referenční rámec**, který byl schválen Evropskou komisí. V tomto dokumentu si ČR stanovila své strategické cíle pro dané období v rámci Společné kohezní politiky. Národní strategický referenční rámec stanovil 3 základní cíle regionální politiky, na které bylo vyčleněno celkem 26 mld. EUR. Jednalo se o cíle: Konvergence, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost a cíl Evropská uzemní spolupráce. V rámci cíle **konvergence** bylo uskutečněno 8 tematických operačních programů a 7 regionálních. Tento cíl byl z hlediska alokace zdrojů největším v daném období. Celkem bylo alokováno 21,23 miliard EUR z celkových 26 miliard EUR pro ČR v období 2007-2013. Tematické operační programy:

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Podnikání a inovace
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Integrovaný operační program
- OP Technická pomoc

Regionální operační programy:

- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Střední Morava
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy

Žadatelé o dotace, především tedy kraje, obce, svazky obcí, organizace zřizované nebo zakládané kraji či obcemi, školská a vzdělávací zařízení s právní subjektivitou zařazená do školského rejstříku, profesní a zájmová sdružení, nestátní neziskové organizace, podnikatelé a další mohli žádat a čerpat o finanční prostředky v obou větvích v rámci jednotlivých OP. Jak lze tedy názorně vidět výše, rozdělení programů na dvě větve: tematická a regionální v cíli Konvergence vedlo k duplikaci možností pro žadatele. Toto tvrzení se nevztahuje na subjekty mající sídlo v Praze, která nespadala do cíle konvergence. Nikoliv však ve smyslu, že by se subjektům, a především tedy MSP tyto možnosti zdvojnásobily. Co lze označit jako zdvojnásobení, byl především tlak na žadatele, popř. zprostředkovatele dotací na sledování dvojnásobného počtu operačních programů. Z hlediska podnikatelského subjektu, který neměl sídlo v Praze, se jednalo o sledování minimálně jednoho OP navíc. Pokud tedy podnikatelský subjekt měl sídlo v ČR mimo Prahu např. ze Dvora Králové nad Labem v Severovýchodních Čechách, byl nucen z hlediska analýzy dotačních titulů pro jeho podnikání sledovat všech osm tematických operačních programů, ale i zároveň OP Severovýchod, který patřil do větve regionální. Co se týče podnikatelů a ostatních subjektů sídlících v Praze, v období 2007-2013 byly v cíli regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost vytvořeny dva operační programy:

- OP Praha Konkurenceschopnost
- OP Praha Adaptabilita

Tyto dva programy byly pouze určené pro subjekty z hl. města Prahy a bylo na ně v daném období vyčleněno 0,42 mld. EUR. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012). V OP Praha konkurenceschopnost mohli žadatelé žádat o finanční prostředky na investiční projekty zaměřené na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí. MSP mající sídlo v Praze měly taktéž možnost čerpat dotace v rámci svých aktivit. Konkrétně měly k dispozici v rámci OP Praha konkurenceschopnost celkem 15 výzev. Nejvíce bylo podáno projektů v prvních dvou výzvách. První výzva zaznamenala celkem 190 podaných projektů a druhá výzva dokonce 246. Schválených projektů však bylo mnohem méně, v první výzvě bylo schváleno celkem 61 projektových žádostí a v druhé výzvě 84. V rámci druhé výzvy mohly subjekty žádat podporu v následujících oblastech (Hlavní město Praha, 2007):

- Podpora ekologicky příznivé povrchové veřejné dopravy
- Rozvoj a dostupnost ICT služeb
- Revitalizace a ochrana území
- Úsporné a udržitelné využívání energií a přírodních zdrojů
- Rozvoj inovačního prostředí a partnerství mezi základnou výzkumu a vývoje a praxí
- Podpora příznivého podnikatelského prostředí
- Rozvoj malých a středních podniků

MSP mohly využívat alokované zdroje v daných prioritních oblastech jako velmi dobrý negociační nástroj v komunikaci s veřejným orgánem či institucí, především ve smyslu zajištění financování jednotlivých projektů. Veřejný sektor měl finanční prostředky na modernizaci hned v několika oblastech, dalo by se říci ve všech výše zmíněných oblastech vyjma rozvoje MSP, který byl primárně určen podnikatelským subjektům. MSP dále mohly využít především oblasti podpory příznivého podnikatelského prostředí a oblast podpory rozvoje MSP. Výše poskytnuté dotace na projekty, které nezahrnovaly veřejnou podporu, především tedy projekty pro MSP, mohly být podpořeny podle typu žadatele do výše 90-100 % způsobilých výdajů projektu. Žadatelé měli však povinnost zajistit soukromé spolufinancování min. ve výši 7,5-10 % celkových způsobilých výdajů. (Hlavní město Praha, 2007).

Za **způsobilé výdaje** se považují takové výdaje, které jsou vynaložené na stanovený účel a v rámci období stanoveného v právním aktu o poskytnutí / převodu podpory, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU a ČR, příslušným metodickým pokynem NOK a dalšími pravidly stanovenými řídicím orgánem pro daný program. Další podmínkou bylo, že projekt musel být realizován na území hl. m. Prahy. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012). Na OP Praha Konkurenceschopnost bylo z Evropského fondu regionálního rozvoje vyčleněno 241,2 mil. EUR.

Programové období 2014-2020 zastřešuje dokument **Dohoda o partnerství**, která byla připravována pod vedením MMR. Tato dohoda vytyčuje strategické cíle a strategické oblasti, do kterých byla a bude směřována podpora z ESI fondů. Součástí dohody jsou i přílohy k naplňování předběžných podmínek, které musí být splněny, aby mohla ČR čerpat finanční prostředky z Evropských fondů. Jednotlivé OP v tomto období jsou podřazené této dohodě a prakticky z ní vycházejí. Dohoda o partnerství byla po třech letech vyjednávání schválena Evropskou Komisí v polovině roku 2014. (Ministerstvo pro Místní rozvoj ČR, 2012).

Programy pro programové období 2014–2020 byly vymezeny usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012. V České republice jsou tři základní sekce operačních programů: **Národní programy**, programy řešící **přeshraniční spolupráci** a **mezinárodní spolupráce**. V tomto dotačním období bylo vytyčeno a schváleno celkem 10 národních OP, 5 OP týkající se přeshraniční spolupráce a 6 OP nadnárodní a mezinárodní spolupráce s celkovou alokací 24 miliard EUR. Národní operační programy byly pro období 2014-2020 schváleny následující (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012):

- Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, řízený Ministerstvem průmyslu a obchodu;
- Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání, řízený Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy;
- Operační program Zaměstnanost, řízený Ministerstvem práce a sociálních věcí;
- Operační program Doprava, řízený Ministerstvem dopravy;
- Operační program Životní prostředí, řízený Ministerstvem životního prostředí;
- Integrovaný regionální operační program, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
- Operační program Praha – pól růstu ČR, řízený Magistrátem hlavního města Prahy;
- Operační program Technická pomoc, řízený Ministerstvem pro místní rozvoj;
- Operační program Rybářství 2014-2020, řízený Ministerstvem zemědělství;
- Program rozvoje venkova, řízený Ministerstvem zemědělství

Znovu jako v předešlém programovém období platilo, že MSP mající sídlo mimo Prahu mohly žádat o dotace na projekty realizované mimo území Prahy ze všech výše zmíněných OP vyjma OP Praha – půl růstu. Programy pro přeshraniční spolupráci byly stejné, jako tomu bylo v předešlém dotačním období, avšak bylo zrušeno dělení OP na tematické a regionální, neboť byla **zrušena** celá větev regionálních programů. Podnikatelským subjektům se zúžil a zjednodušil výběr dotačních titulů jen na jednu větev a alokované zdroje z Evropské unie nebyly rozloženy do takového množství OP, jako tomu bylo v předešlých letech. Objevil se nový OP Rozvoj venkova, který měl za cíl podpořit obnovu a zlepšení ekosystémů závislých na zemědělství. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR , 2012)

1.2.1 Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)

V roce 2002 byla zákonem č. 47/2002 Sb. zřízena Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, jako státní příspěvková organizace se sídlem v Praze. Agentura má právo hospodařit s majetkem státu a při své činnosti se řídí zvláštními zákony. Agentura je podřízena Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO) a má na starosti vedení a řízení OP PIK. Podporu poskytují: MPO, česká agentura pro podporu podnikání CzechTrade, Agentura pro podnikání a inovace a CzechInvest. (Portál veřejné správy, 2002)

Pro MSP je hlavním zdrojem přijmu OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK), který byl řízen Ministerstvem průmyslu a obchodu, resp. Agenturou CzechInvest. Tento OP navazoval na OP Podnikání a inovace (OP PI) z předešlého programového období. V novějším OP PIK bylo na rozdíl od OP PI bylo důraznější zaměření na přenos technologií a spolupráci v oblasti výzkumu a vývoje inovačních společností. Nebyl kladen takový důraz na budování nové infrastruktury, jako její modernizaci a rozvoj. V OP PIK lze čerpat dotace na projekty, které zapadají do následujících prioritních os (PO), specifických cílů (SC) a konkrétních opatření v následujících oblastech (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012):

- Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi (PO1)
- Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií (PO4)
- Podpora malých a středních podniků (PO2)
- Snižování energetické náročnosti ekonomiky (PO3)
- Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava (PO3)

Jednotlivé cíle tohoto programu zapadají do prioritních os, které vytyčují podporované oblasti daného programu a to následující:

- Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace
- Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních firem
- Prioritní osa 3: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin
- Prioritní osa 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií
- Prioritní osa 5: Technická pomoc

Rozdělení finančních prostředků do jednotlivých prioritních os a investičních priorit vychází z několika kritérií spadajících do strategií programů, věcného zaměření daných os, specifických cílů, analytických podkladů a strategických dokumentů ČR s vazbou na OP PIK, jakým je Dohoda o partnerství, následně zkušeností z předešlého programového období, diskuze s partnery a mapování absorpční kapacity na straně potenciálních příjemců. (Ministerstsvo průmyslu a obchodu, 2014). V závěrečné zprávě Mapování absorpční kapacity na straně potenciálních příjemců lze najít i podíl finančních prostředků alokovaných v jednotlivých prioritních osách. Tyto podíly jsou uvedeny níže v Tabulce č.1 – Prioritní osy OP PIK.

Z tabulky lze vyčíst, že největší finanční alokace jsou podle schváleného strategického dokumentu v OP PIK na prioritní osu 1 – Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace, která alokuje téměř 40 % veškerých zdrojů, přidělených tomuto operačnímu programu v dané období. Po detailnějším rozboru dané prioritní osy je názorně vidět, že Specifický cíl 1.1 – „*Zvýšit inovační výkonnost podniků*“, který je založen na podpoře rozšíření infrastruktury Výzkumu a vývoje, posílení inovační kapacity podniků a realizaci vlastních výzkumných a vývojových center, alokuje celkem 29,03 % z finančních zdrojů OP PIK, což je hodnota přesahující alokace jednotlivých prioritních os tohoto OP. ČR tak v tomto období klade důraz na posílení inovační výkonosti domácích firem, zvýšení jejich konkurenceschopnosti a přenos unikátního know-how napříč akademickým, výzkumným i soukromým sektorem.

Tabulka 1 - Prioritní osy OPPIK

Specifický cíl / prioritní osa OP PIK	Podíl alokace SC/PO na celkové alokaci OP PIK (návrh HaskoningDHV CR)	Alokace na SC/PO (EUR)		
		Příspěvek ERDF ve výši 85 %	Národní spolufinancování ve výši 15 %	Celkem
SC 1.1	29,03 %	1 210 527 445	213 622 490	1 424 149 936
SC 1.2	9,06 %	377 794 649	66 669 644	444 464 293
Celkem za PO 1	**38,09 %**	**1 588 322 094**	**280 292 134**	**1 868 614 228**
SC 2.1	13,56 %	565 440 998	99 783 705	665 224 703
SC 2.2	1,36 %	56 710 897	10 007 805	66 718 702
SC 2.3	3,39 %	141 360 249	24 945 926	166 306 176
SC 2.4	2,03 %	84 649 353	14 938 121	99 587 474
Celkem za PO 2	**20,34 %**	**848 161 496**	**149 675 558**	**997 837 055**
SC 3.1	1,28 %	53 374 961	9 419 111	62 794 072
SC 3.2	16,67 %	695 125 474	122 669 201	817 794 675
SC 3.3	0,83 %	34 610 327	6 107 705	40 718 031
SC 3.4	0,43 %	17 930 651	3 164 233	21 094 884
SC 3.5	3,43 %	143 028 217	25 240 274	168 268 491
Celkem za PO 3	**22,64 %**	**944 069 630**	**166 600 523**	**1 110 670 153**
SC 4.1	12,50 %	521 239 858	91 983 504	613 223 362
SC 4.2	3,43 %	143 028 217	25 240 274	168 268 491
Celkem za PO 4	**15,93 %**	**664 268 075**	**117 223 778**	**781 491 852**
Celkem za PO 5	3 %	**125 097 566**	**22 076 041**	**147 173 607**
Celkem OP PIK	**100,00 %**	**4 169 918 861**	**735 868 034**	**4 905 786 895**

Zdroj: (Ministerstsvo průmyslu a obchodu, 2014)

V Tabulce 1 – Prioritní osy OPPIK je názorně předvedena nejenom procentuální alokace, ale i absolutní hodnoty vyjádřené v eurech. Na OP PIK bylo vyhrazeno celkem 4,33 mld. EUR, což činí OP PIK **třetím největším OP** z hlediska alokace zdrojů, hned po **OP Doprava** a **Integrovaném OP (IROP**). Celková alokace na OP PIK vychází z několika kritérií jako je analýza disparit a rozvojových potřeb, které jsou stanoveny ve strategickém dokumentu

pro dané dotační období, v tomto případě jde o Dohodu o partnerství, dále je brán ohled na nezávazné doporučení Evropské Komise k prioritám financování ČR pro dané období a neméně důležitým kritériem je věcné zaměření programu, které přispívá k naplňování tematických cílů a kohezní politiky Evropské unie. (Ministerstsvo průmyslu a obchodu, 2014)

Následuje popis jednotlivých prioritních os a specifických cílů v OP PIK, pro určení oblastí, ve kterých mohou MSP žádat o finanční zdroje. Konkrétní kritéria pro podání žádosti jsou popsána v konkrétních výzvách, jejichž zkoumání není předmětem této diplomové práce.

Prioritní osa 1: Rozvoj výzkumu a vývoje pro inovace

Investiční priorita této osy je především založena na podpoře podnikových investic do výzkumu a inovací a vytváření vazeb a součinnosti mezi podniky, středisky výzkumu a vývoje akademické půdy. Především podporuje sdílení a přenos technologií sociálních inovací, ekologických inovací, aplikací veřejných služeb, vytváření sítí, klastrů a otevřených inovací. V rámci této prioritní osy figurují tyto specifické cíle:

- Specifický cíl 1.1. Zvýšit inovační výkonnost podniků
- Specifický cíl 1.2 Zvýšit intenzitu a účinnost spolupráce ve výzkumu, vývoji a inovacích

V rámci specifického cíle (SC) 1.1, který má největší alokaci finančních zdrojů ve srovnání s ostatními SC v celém OP PIK, jak je zmíněno výše, jsou podporovány především činnosti MSP, které podnikají v high-tech či medium-tech odvětvích v rámci průmyslového výzkumu a experimentálního vývoje, jejichž hlavním cílem je tvorba know-how pro tvorbu nových produktů, materiálů, služeb a technologií. Výstupem MSP může poté být funkční prototyp, poloprovoz, ověřená technologie, software, průmyslový vzor apod. SC 1.1. nadále podporuje i ochranu duševního vlastnictví v podnicích, včetně pilotních projektů moderních metod ošetření duševního vlastnictví. Hlavní cílová skupina jsou podnikatelské subjekty, především MSP, ve výjimečných případech i velké podniky, pokud je k tomu řádné odůvodnění, výzkumné organizace, orgány státní správy a samosprávy, včetně svazku obcí a podřízené organizace.

V SC 1.2. je kladen důraz na zkvalitňování služeb podpůrné infrastruktury pro zvýšení sdílení vývojových, výzkumných a inovačních aktivit mezi MSP a veřejným sektorem a akademickou sférou. Jedná se tedy o podpoření transferu know-how, konkrétně o inovační vouchery, partnerství znalostního transferu, služby infrastruktury a spolupráce. SC 1.2. obsahuje především aktivity, které jsou zaměřené na inovaci vnějšího prostřední pro podnikové modernizace, jedná se o aktivity rozvíjející podpůrné inovační infrastruktury, které napomáhají řešit problémy s nedostatkem kapacit MSP, lidských a finančních zdrojů a odborných znalostí, které jsou způsobené nedostatečným sdílením know-how při výzkumu a vývoji. Tyto problémy by měly řešit aktivity, jako jsou např. projekty partnerství mezi univerzitami a MSP, které byly otestovány v rámci předchozího operačního programu OP PI. Tyto projekty podporují společné projekty podnikatelů a univerzit, při kterých dochází k přímé aplikaci výzkumných poznatků v podniku. Hlavní příjemci projektu jsou MSP a výzkumné organizace. (Ministersvo průmyslu a obchodu ČR, 2014)

Prioritní osa 2: Rozvoj podnikání a konkurenceschopnosti malých a středních podniků.

Tato PO podporuje konkurenceschopnost MSP prostřednictvím nových podnikatelských subjektů a nových podnikatelských záměrů především inovačního charakteru s vysokým potenciálem růstu. Snaha podpořit konkurenceschopnost MSP je zároveň i snahou podpoření konkurenceschopnosti velkých podniků, které odebírají produkty a služby od svých subdodavatelů (MSP). Prioritní osu reprezentují celkem čtyři specifické cíle, které jsou:

- SC 2.1 Zvýšit konkurenceschopnost začínajících a rozvojových MSP
- SC 2.2 Zvýšit internacionalizaci MSP
- SC 2.3 Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání
- SC 2.4 Zvýšit kapacitu pro odborné vzdělávání v MSP

Specifický cíl 2.1: podporuje vznik nových podniků, jakožto nových a stabilních zaměstnavatelů, kteří vytvoří nová pracovní místa díky realizací podpořených podnikatelských záměrů. Dále SC podporuje rozvoj podnikavosti, které též vede k růstu počtu nových podniků, především tedy podniků, které spadají do tzv. kreativní ekonomiky. To znamená, že společnosti podnikají v oblastech s velkým růstovým potenciálem, a která pozitivně ovlivňují konkurenceschopnost produktů, služeb, a rozvoj dalších odvětví. Tento specifický cíl klade důraz na lepší dostupnost poradenských služeb pro MSP, ať už od externích firem či podnikatelských inkubátorů, kteří napomohou s využitím tržních příležitostí. (Ministersvo průmyslu a obchodu ČR, 2014). SC cíl umožňuje čerpat finanční prostředky zejména malým podnikům až mikropodnikům, které začaly s podnikáním do 3 let. Zároveň se u těchto podniků počítá s inovacemi nižších řádů (1-4) viz Tabulka 2 – Schéma inovačních řádů níže. Podle SC 2.1 by se nemělo jednat o jednoduché výměny strojů, avšak modernizaci výrobních pomůcek, strojů, pracovních linek a dalších zařízení, které zvýší technologickou úroveň MSP a jejich konkurenceschopnost. Důležitým ukazatelem na sledování cíle tohoto SC je ukazatel počet podniků pobírajících podporu, kde cílová hodnota je do roku 2023 8000 podniků a počet nových podniků, které dostávají granty s cílovou hodnotou 402. Více je dané téma rozebrané v následujících kapitolách této práce.

Tabulka 2 - Schéma klasifikace řádů inovace

Řád	Označení	co zachovává	co se mění	příklad
n	degenerace	nic	úbytek vlastností	opotřebení
0	regenerace	objekt	obnova vlastností	údržba, opravy
	Racionalizace			
1	změna kvanta	všechny vlastnosti	četnost faktorů	další pracovní díly
2	intenzita	kvality a propojení	rychlost operací	zrychlený posun pásu
3	reorganizace	kvalitativní vlastnosti	dělba činností	přesuny operací
4	kvalitativní adaptace	kvalita pro uživatele	vazba na jiné faktory	technologická konstrukce
	Kvalitativní kontinuální inovace			
5	varianta	konstrukční řečení	dílčí kvalita	rychlejší stroj
6	generace	konstrukční koncepce	konstrukční řešení	stroj s elektronikou
	Kvalitativní diskontinuální inovace			
7	druh	princip technologie	konstrukční koncepce	trysková stav
8	rod	příslušnost ke kmeni	princip technologie	vznášedlo
	Technologický převrat - mikrotechnologie			
9	kmen	nic	přístup k přírodě	genová manipulace

Zdroj: (Pavel Švejda a kol., 2007)

Specifický cíl 2.2: Zvýšit internacionalizace malých a středních podniků se zaměřuje na pomoc proniknout MSP na zahraniční trhy. Prostřednictvím tohoto SC by mělo dojít k zvýšení dostupnosti poradenských služeb pro podnikání, především pro MSP, dále pak posílení strategického řízení, marketingu pro MSP. Ukazatel tohoto specifického cíle je poté podíl exportu MSP/celkovém výkonu MSP. Zmíněné služby pocházejí z předešlého operačního programu OP PI Poradenství a marketing.

Specifický cíl 2.3: Zvýšit využitelnost infrastruktury pro podnikání slouží a podporuje aktivity technické a stavební rekonstrukce brownfieldů a jejich přeměnu na moderní podnikatelské objekty a vznik nových zrekonstruovaných ploch. Dále podporuje komplexně stavebně-technické opatření, které vedou k rekonstrukcím technicky nevyhovujících ploch a objektů. Aktivity jsou určeny na modernizaci stávající infrastruktury v oblasti výroby a služeb a navazují na aktivity vytyčené v programu podpory Nemovitosti z předešlého OP PI. Hlavními příjemci jsou MSP a municipality.

Poslední specifický cíl v rámci prioritní osy 1 je SC 2.4: Zvýšit kapacitu pro odborné vzdělávání v MSP. Tento cíl se snaží řešit problematiku nedostatečného počtu kvalifikované pracovní síly v MSP, zejména v případě inovačních procesů, které vyžadují vysokou úroveň odborných znalostí a dovedností. V rámci toho cíle jsou tedy podporovány aktivity mající za důsledek zvýšení kvalifikace stávající pracovní síly prostřednictvím zajištění materiálních kapacit MSP, které napomohou s odborným vzděláváním a zvyšováním kvalifikace pracovníků MSP. Tím by se mělo dosáhnout zvýšení podílů osob v produktivním věku účastnících se dalšího odborného vzdělávání v podnicích. (Ministersvo průmyslu a obchodu ČR, 2014).

Prioritní osa 3: Účinné nakládání energií, rozvoj energetické infrastruktury a obnovitelných zdrojů energie, podpora zavádění nových technologií v oblasti nakládání energií a druhotných surovin je složená z celkem 6 specifických cílů, což je nejvíce ze všech prioritních os v OP PIK. Tato prioritní osa se zaměřuje na zvyšování energetické účinnosti, zabezpečení energetických dodávek a přenos energie, které by mělo pomoci dobudovat vnitřní trh s elektřinou. Klade přitom důraz na tvorbu nové elektřiny z obnovitelných zdrojů. Více poté definují jednotlivé specifické cíle:

- Specifický cíl 3.1: Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR.
- Specifický cíl 3.2: Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru
- Specifický cíl 3.3: Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách
- Specifický cíl 3.4: Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin
- Specifický cíl 3.5: Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem
- Specifický cíl 3.6: Posílit energetickou bezpečnost přenosové soustavy

Specifický cíl 3.1: Zvýšit podíl výroby energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě ČR. Naplnění tohoto cíle by znamenalo růst podílu obnovitelných zdrojů energie (OZE) na konečné hrubé spotřebě energie na 13 % do roku 2020 a tím souvisejícího snížení primárních zdrojů. Dále by OZE pomohly ke snížení závislosti na palivech z geopoliticky nestabilních regionů, jako je např. Rusko či Blízký Východ. SC 3.1 si prostřednictvím vypsaných výzev dává za cíl rozvoj podnikatelských aktivit napříč dodavatelského řetězce ve vývoji, výrobě a distribuci energie. S růstem podílů OZE a současným poklesu primárních paliv při výrobě energie souvisí i pokles emisí skleníkových plynů. V tomto SC se vypisují či budou vypisovat výzvy na výstavbu nových a rekonstrukce stávajících výroben elektřiny a tepla z OZE. Typový projekt je např. výstavba malé vodní elektrárny či teplárny spalující biomasu a vyrábějící elektřinu a teplo, anebo efektivní využití tepla prostřednictvím výstavby plynovodu ze stávající bioplynové stanice a přemístění kogenerační jednotky v místě spotřeby. Hlavními příjemci jsou MSP, které se soustředí na oblast výroby energie z OZE.

Specifický cíl 3.2: Zvýšit energetickou účinnost podnikatelského sektoru se podílí na naplnění Směrnice 2008/50/EU a Plánů kvality ovzduší a směrnice o národních stropech. (Ministersvo průmyslu a obchodu ČR, 2014). SC 3.2 si od podpořených aktivit slibuje snížení úrovně energetické náročnosti průmyslové výroby v ČR, aby tak nezastávala za evropským průměrem nákladovosti energie, jako tomu bylo v roce 2014. K naplnění těchto milníků by měli přispět aktivity jako jsou modernizace a rekonstrukce rozvodů elektřiny, plynu a tepla v budovách a energetických hospodářstvích výrobních závodů, modernizace stávajících zařízení na výrobu energie, modernizace soustav osvětlení budov a průmyslových areálů, využití odpadní energie ve výrobních procesech, instalace OZE pro vlastní spotřebu podniku či instalace již zmíněné kogenerační jednotky s maximálním využitím elektrické a tepelné energie pro vlastní spotřebu podniku. Specifický cíl navazuje na program podpory Efektivní energie z OPPI. Cílovou skupinou tohoto SC jsou MSP i velké podniky.

Specifický cíl 3.3: Zvýšit aplikaci prvků inteligentních sítí v distribučních soustavách klade důraz na bezpečné a kvalitní dodávky elektřiny konečným zákazníkům díky modernizaci energetické infrastruktury. Prostřednictvím podpořených aktivit by mělo dojít ke zlepšení kvality, spolehlivosti, bezpečnosti a udržitelnosti dodávek elektrické energie. Dále by aktivity podpořily vznik nových OZE připojených k současné elektrické síti, čímž by se dosáhlo snížení ztrát a zvýšení účinnosti distribuce elektřiny. Mezi hlavní cílové skupiny patří střední a velké podniky, především tedy provozovatelé distribučních soustav, které je hodlají modernizovat.

Specifický cíl 3.4: Uplatnit inovativní nízkouhlíkové technologie v oblasti nakládání energií a při využívání druhotných surovin. Tento SC podporuje růst technologické základy českých podniků. Hlavním cílem je podpora konkurenceschopnosti MSP prostřednictvím zavádění technologií, které jsou efektivnější v hospodaření s energií. Dále je podporována především iniciativa a koncepce Smart Cities, která ve své podstatě znamená podporování rozvoje a propojení kvalitní energetické, telekomunikační, dopravní a environmentální infrastruktury, vzdělanosti, kultury a podnikání s vysokou přidanou hodnotou. (Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, 2014). Cílovou skupinou pro tento specifický cíl jsou především velké podniky a MSP.

Specifický cíl 3.5: Zvýšit účinnost soustav zásobování teplem má za cíl zefektivnit využívání tepla, která vzniká výrobou elektrické energie a přispět tak k naplnění Směrnice EP a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti. Podporovanými aktivitami by se mělo dosáhnout úspor primární energie díky využití nízkopotenciálního tepla z výroby elektřiny, které jinak odchází do okolního prostředí. Tento SC by měly pomoci naplnit aktivity jako jsou rekonstrukce a rozvoj soustav zásobování teplem, zavádění a zvyšování účinnosti systému kombinované výroby elektřiny a tepla. Součástí těchto aktivit je podpora vystavění plynových kogeneračních jednotek, které dokáží zužitkovat odpadní teplo při výrobě elektrické energie. (TEDOM, 2016) Hlavní skupinou by měli být MSP, velké podniky, které se soustředí na výrobu a dodávku tepla. Tento specifický cíl je podporovaný i OP Životní prostředí (OP ŽP), avšak v OPŽP je podporovaným subjektem veřejný sektor, zatímco v OP PIK jsou to podnikatelé.

Specifický cíl 3.6: Posílit energetickou bezpečnost přenosové soustavy je zaměřen na investice do modernizace distribuční infrastruktury elektrizační soustavy. Podporované aktivity by měly zlepšit bezpečnost, kvalitu a udržitelnost dodávek elektřiny konečným zákazníkům a přispět tak k rychlejšímu dotvoření plně funkčního a propojeného vnitřního trhu s energií. Cílů by mělo být dosaženo vybudováním, posílení a modernizací vedení přenosové soustavy a transformoven. Hlavní cílovou skupinou jsou provozovatelé přenosné soustavy.

Prioritní osa 4: Rozvoj vysokorychlostních přístupových sítí k internetu a informačních a komunikačních technologií se soustřední na posílení a rozšiřování vysokorychlostních sítí a podporu zavádění technologií a sítí pro digitální hospodářství. V dané PO jsou celkem 2 specifické cíle:

- Specifický cíl 4.1: Zvětšit pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu
- Specifický cíl 4.2: Zvýšit využití potenciálu ICT sektoru pro konkurenceschopnost ekonomiky

Specifický cíl 4.1: Zvětšit pokrytí vysokorychlostním přístupem k internetu představuje podporu vybudování technologické základny a komunikačního prostředku moderního hospodářství, jehož základem je vysokorychlostní přístup k internetu s rychlostí alespoň 30 Mbit/s. Mělo by být dosaženo zlepšení bezpečnosti, rychlosti a kapacity zmíněné infrastruktury, usnadnění rozvoje podnikání, rozšíření nabídky moderních a pokrokových digitálních služeb, překonání tzv. digitální propasti mezi městy a venkovem, což by mělo v důsledku vést k posílení konkurenceschopnosti periferií a zabránění tak odlivu podnikatelské činnosti do z venkova do měst. Hlavní cílovou skupinou jsou obyvatelé a podnikatelé, kteří nemají možnost využívat vysokorychlostní přístup k internetu o rychlosti alespoň 30 Mbit/s.

Specifický cíl 4.2: Zvýšit využití potenciálu ICT sektoru pro konkurenceschopnost ekonomiky di dává za cíl podpořit ICT potenciál prostřednictvím nových ICT řešení, jako jsou ERP systémy, CRM systémy, karetní či platební systémy, bezpečnosti dat, personální systémy, B2B systémy, B2C systémy pro nezisková a státní sektor, podpoření business intelligence, cloud computing, softwarové simulace a další. Důležitou aktivitou je i modernizace datových center splňující kritéria energetické účinnosti. Výsledky těchto aktivit by měly zajistit lepší uplatnění českých IT produktů na globálním trhu a posílení své pozice ve světovém měřítku z hlediska IT vyspělosti země, což by mělo napomoci přilákat zahraniční investice do velkých center sdílených služeb a budování datových center v ČR, jakožto ideální lokace pro dané investice. Cílovou skupinou tohoto SC jsou podnikatelé a obyvatelé vyžívající IT. (Ministersvo průmyslu a obchodu ČR, 2014).

Prioritní osa 5: Technická pomoc má za cíl naplňování předešlých prioritních os, prostřednictvím efektivního řízení administrace operačního programu, zajištění dostatečné publicity, transparentnosti a absorpční kapacity OP. Tato prioritní osa slouží primárně řídícímu orgánu OP PIK a zprostředkujícímu subjektu, nikoliv MSP jako takovým. V této prioritní ose jsou dva níže zmíněné specifické cíle:

- Specifický cíl 5.1. Zajištění efektivního řízení a administrace operačního programu
- Specifický cíl 5.2. Zajištění informovanosti, publicity a absorpční kapacity operačního programu

Ve SC 5.1 je kladen důraz na zajištění informovanosti příjemců podpory, komunikace s příjemci podpory a veřejností, vypracování studií zaměřených na rozvoj programu, zajištění publicity, výměna zkušeností, vypracování evaluací dle Evaluačního plánu OP PIK, konzultační služby a poradenství žadatelům a potenciálním příjemcům při přípravě projektů, pilotní projekty a hodnocení a příprava projektových dokumentů pro případné další programové období. Ukazatelem pro daný SC je míra stabilizace zaměstnanců implementační struktury.
Specifický Cíl 5.2. je z hlediska této diplomové práce stěžejní. Jedná se o efektivní řízení a administraci operačního projektu, jehož ukazatelem je míra úspěšnosti projektových žádostí. Pro naplnění cíle jsou podporované oblasti stejné jako v předchozím specifickém cíli 5.1. a stejně tak příjemci podpory jsou Řídící orgán OP PIK a zprostředkující subjekt. Evaluace, hodnotící zprávy a další podrobnosti vztahující se k SC 5.2 jsou popsány v následující kapitole.

2 Administrace projektu

Statistiky čerpání finančních prostředků v rámci jednotlivých operačních programů jsou uváděny ve čtvrtletních monitorovacích zprávách, ve kterých se sleduje alokace finančních zdrojů. Zároveň lze zjistit i souhrnné statistiky. Jelikož celkový stav čerpání ještě není uzavřen ani pro programové období 2007-2013 a současné období může být plně vyhodnoceno až přibližně v roce 2025, tato diplomová práce bude zohledňovat dostupné čtvrtletní statistiky. Souhrnná statistika čerpání je ukázána na předešlých programových obdobích. Z hlediska úplného porozumění samotným statistikám čerpání a implementací národních a evropských zdrojů je klíčová znalost průběhu čerpání, která je níže popsána jednotlivými fázemi (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013):

1. Vyhlášení výzvy
2. Hodnocení a výběr projektu
3. Realizace a proplácení
4. Certifikace

2.1 Vyhlášení výzvy

Výzva je výsledek aktivity řídícího orgánu či jiného pověřeného subjektu příslušného OP, který vyzývá žadatele k podání projektové žádosti o podporu dle stanových podmínek, které jsou vždy přiloženy ke každé výzvě. Pravidelně časově vymezené výzvy k předkládání žádosti o podporu v rámci jednotlivých prioritních os a oblastí podpory vyhlašuje řídící či zastupující orgán. Pro řídící orgán, jako jsou jednotlivá ministerstva ČR či magistrát hl. města Prahy, představuje výzva základní nástroj pro věcné i finanční řízení programu. Pro žadatele naopak výzva znamená základní informační zdroj o podmínkách pro získání podpory. V rámci přípravy výzev je nutno zohlednit finanční cíle programu, věcné cíle programu, intervenční logiku absorpční kapacitu žadatelů, proveditelnost a komplementaritu. (Národní orgán pro koordinaci, 2014) To znamená, že cílem výzvy je maximální využití prostředků pro daný OP a zároveň co nejmenší dopad na veřejné rozpočty. Výzva musí obsahovat povinné indikátory, které musejí být žadateli navázány na operace. Výzvy však nejsou omezeny cílovou hodnotou indikátorů ale již zmíněnou alokací a časovým nastavením. Časové nastavení musí být reálně splnitelné jak ze strany příjemců, tak i řídícího orgánu. Řídící orgán stanovuje alokaci pro danou výzvu i její načasování. Existují dva typy výzev: kolová a průběžná. Rozdíl je v tom, zda si projekty ohledně výzvy vzájemně konkurují.

Průběžná výzva je nesoutěžního charakteru, ve které si jednotlivé projekty vzájemně nekonkurují. Hodnotí se splnění určitého nastaveného standardu, který stanovuje řídící orgán. Hodnocení, stejně tak podávání jednotlivých projektů probíhá průběžně. Žadatelům, kteří splní podmínky stanovené ve výzvě, je poskytována podpora v pořadí, v jakém podali svoji žádost o podporu. Takto výzva běží obvykle do vyčerpání své alokace a je pro ni typická doba spuštění až několik měsíců či let.

Druhým typem výzev je **výzva kolová**, která je na rozdíl od průběžné výzvy soutěžního charakteru, neboť jednotlivé projekty jsou mezi sebou porovnávány. Podporu obdrží ti žadatelé, kteří splní podmínky výzvy, v pořadí od nejlepšího výsledku podle věcného hodnocen až do přidělení celé alokace výzvy. Kolová výzva se zpravidla vyhlašuje tam, kde je větší převis poptávky po žádosti o podporu, než je nabídka – alokované zdroje. (Národní orgán pro koordinaci, 2014)

Výhoda průběžné výzvy je především v nižší administrativní zátěži pro žadatele i řídící orgán a větší úspěšnost mezi žadateli. Dále také rychlý výběr projektů a vysoká míra jistoty pro žadatele z hlediska absorpční kapacity. Nevýhodou průběžné výzvy je poté ten fakt, že tento typ výzvy klade menší tlak na kvalitu projektů, neboť chybí soutěžní prvek. Žadatelé tak musí splnit minimální požadavky, které jim zajistí poskytnutí podpory. Průběžná výzva je taktéž náročná na organizaci a řízení projektu, neboť zde hrozí riziko, že veškerá alokovaná částka

bude alokována mezi jednotlivé žadatele téměř hned po jejím spuštění v případě podání velkého počtu projektů, splňujících minimální kritéria či hrozí opačný případ, ve kterém žadatelé budou odkládat podávání žádostí do poslední chvíle.

Výhoda kolové výzvy spočívá v tlaku na kvalitu jednotlivých projektů, kterou zajišťuje **soutěžní charakter výzvy**. Z hlediska časového hlediska je tato výzvy jednodušší na finanční a věcné řízení programu. Na rozdíl od průběžné výzvy má kolová **vyšší administrativní zátěž**, složitější nastavování výběrových kritérií, náročná na posuzování a hodnocení jednotlivých projektů a sestavení pořadí v jakém bude podpora vyplácena. S tím souvisí i větší podíl nepodpořených žádostí o podporu. (Národní orgán pro koordinaci, 2014)

Výzva obsahuje svoji dokumentaci, ve které se žadatel dozví veškeré podmínky, které s danou výzvou souvisí. Nicméně vyhlášení výzvy neznamená, že je její podoba definitivní a nemůže se změnit. Jako jeden z faktorů, který stěžuje žadatelům čerpání dotačních titulů je i změna výzvy. Ke změnám by mělo docházet co nejméně, nicméně je přípustné dané výzvy částečně upravovat. Pravidla pro provádění změn musí být uvedena ve výzvě, resp. navazující dokumentaci. Existují však změny, které nemají reálný dopad na žádosti o podporu, které již byly podány v průběžné výzvě. V takovém případě nelze tyto změnit zohlednit pro podané žádosti, které se tak řídí původní výzvou či změnami provedenými před podáním žádosti. Jedná se konkrétně o následující změny (Národní orgán pro koordinaci, 2014):

- zrušit výzvu
- snížit alokaci na výzvu
- změnit maximální a minimální výši celkových způsobilých výdajů,
- změnit míru podpory
- změnit věcné zaměření výzvy
- změnit definici oprávněného žadatele
- posun nejzazšího termínu pro ukončení fyzické realizace operace na dřívější datum
- posun data ukončení příjmu žádostí o podporu na dřívější datum
- měnit kritéria pro hodnocení a výběr projektu.

Možnost provést výše uvedenou změnu musí být výslovně uvedeno ve výzvě.

Pro přiblížení tohoto tématu, zejména tedy změn, které mohou žadatelé očekávat, je rozebrána náhodně vybraná průběžná výzva z OP PIK vyhlášená v roce 2016: Výzva I programu podpory INOVAČNÍ VOUCHERY. Zde je v bodě 10. Ostatní ustanovení stanoveno následující: „*Správce programu si vyhrazuje právo výzvu pozastavit nebo předčasně ukončit příjem žádostí o podporu z důvodu dosažení ve výzvě definovaného finančního objemu v podaných žádostech o podporu při dosažení hranice 200 mil. Kč nebo výzvu ukončit*“ (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2016)

Tato konkrétní výzva může být pozastavena či ukončena, neboť si řídící orgán vyhrazuje právo v přiložené dokumentaci tyto změny uplatnit dle potřeb.

2.2 Hodnocení a výběr projektu

Další fází průběhu čerpání je hodnocení a výběr projektu. Hodnotitel může být interní či externí osoba. Interní hodnotitel je osoba, která je součástí implementační struktury ŘO daného programu. Hodnocení provádí nezávisle, nestranně a nepodjatě. Osoba musí být proškolena, a to ke každé výzvě. Osoba je uvedena v databázi hodnotitelů, pokud provádí hodnocení projektů nebo analýzu rizik. **Databáze hodnotitelů** a členů hodnotících komisí je neveřejná a je součástí MS2014+. Externí hodnotitel není součástí implementační struktury ŘO OP. Hodnocení provádí též nezávisle, nestranně a nepodjatě a stejně tak proškolena jako interní hodnotitel. Dalšími hodnotiteli je interní a externí arbitr. Interní arbitr je osoba, která je součástí implementační struktury ŘO, zatímco externí arbitr její součástí není. Interní i externí arbitr jsou osoby, které jsou odborníky v daném oboru, stejně tak jako interní i externí hodnotitelé. Rozdíl je v tom, že Interní a externí arbitr se zpravidla používají v případech, kdy v rámci hodnocení dochází k výrazným odchylkám jednotlivých hodnocení, rozdílným stanoviskům

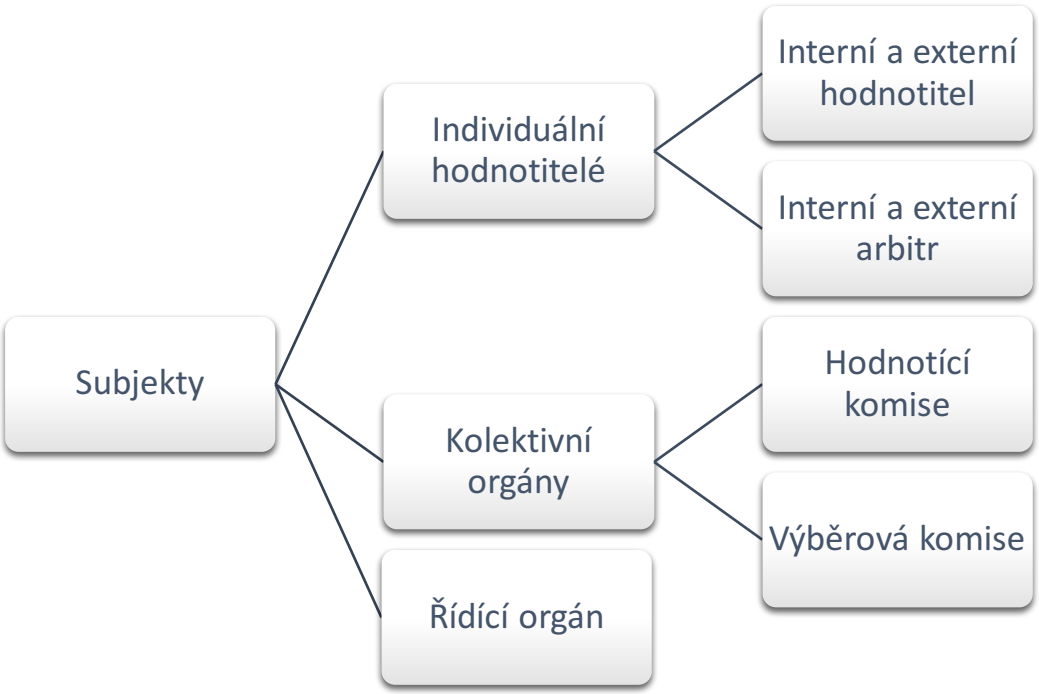
hodnotících expertů (interních či externích hodnotitelů) a zásadní odlišnosti ve významných oblastech hodnocení. Dále se na hodnocení žádostí o podporu podílejí tzv. kolektivní orgány, jako jsou hodnotící komise a výběrová komise. Hodnotící komise se skládá z minimálně tří hodnotitelů. Tato komise zpracovává věcné hodnocení jako celek dle pravidel metodického pokynu. Výběrová komise je též tvořena lichý počtem osob, min. třemi a maximálně 7. Výběrová komise na základě věcného posouzení diskutuje a hlasuje o tom, zda bude žádost doporučena či nedoporučena k financování.

Všichni hodnotitelé musí být v souladu s metodickým pokynem, aby byly oprávněni hodnotit konkrétní žádosti o podporu. Každé hodnocení hodnotitelů je následně kontrolováno ŘO daného OP. Dochází tedy k hodnocení jednotlivých hodnotitelů a jejich prací. Všechny záznamy hodnocení od všech hodnotitelů musí být písemně sepsané a dané zápisy uvedené v aplikaci MS2014+. (Národní orgán pro koordinaci, 2014) V OP PIK kontroluje a hodnotí podanou žádost po formální stránce nejprve agentura CzechInvest, resp. interní či externí hodnotitelé, popř. interní či externí arbitr a následně je projekt prochází přes hodnotící a posléze výběrovou komisi, či je v určitých případech předán přímo ŘO. Existují celkem 4 kombinace, jak lze projekt schválit, podle toho, kolika hodnotícími subjekty musí projektová žádost projít. Nejjednodušší princip spočívá v hodnocení interním či externím hodnotitelem, popřípadě oběma a následně je žádost předána ŘO. V nejkomplikovanějším případě je po hodnocení interním a externím hodnotitelem projekt předán hodnotící komisi, která ho v případě schválení zašle výběrové komisi a ta ho v případě kladného hlasování doporučí k financování ŘO, který celý proces hodnocení dokončí vydáním **rozhodnutí o poskytnutí dotace**. (CzechInvest, 2015)

Rozhodnutí o poskytnutí dotace stanovuje maximální finanční částku, která může být konkrétnímu žadateli na konkrétní projekt přidělena. S žadateli těch projektů, kteří splní zadaná kritéria, v případě průběžné výzvy, či v případě kolové výzvy předčí konkurenční projekty, je podepsán **právní akt o poskytnutí dotace**. (Národní orgán pro koordinaci, 2014). Před zasláním rozhodnutí o poskytnutí dotace žadateli je nutné, aby žadatel akceptoval tzv. **podmínky poskytnutí dotace**. Tyto podmínky jsou základním dokumentem, který definuje povinnosti příjemce dotace vůči jeho poskytovateli v OP PIK je to žadatel vůči Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR dle § 14 zákona č. 218/2000 Sb. Jakmile žadatel dané podmínky akceptuje, je řídícím orgánem vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace. V podmínkách dotace jsou obsaženy informace o realizaci projektu, konkrétně jeho harmonogram, rozpočet, rozdělení do jednotlivých fází, jednotlivé indikátory, které je **nutné splnit ve stanovených časových horizontech** a dodržovat jejich naplnění ještě po skončení realizace projektu a zajistit udržitelnost projektu. (CzechInvest, 2015) Porušení podmínek uvedených v Rozhodnutí o poskytnutí dotace či v přiložené dokumentaci Podmínky může vést k odnětí dotace. (§ 15 zákona č. 218/2000 Sb.), neproplacení dotace nebo sankcím (korekcím) (§ 14e zákona č. 218/2000 Sb.).

V programovém období byl poměrně velký počet registrovaných osob v databázi hodnotitelů. Hodnotitelé byli využíváni sporadicky a kontakt mezi ním a ŘO byl velmi slabý. Proto MMR doporučuje pro období 2014–2020 vybrat méně hodnotitelů, kteří budou využíváni pravidelně a kontinuálně. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014). Obrázek 1 – Subjekty schvalovacího procesu názorně ukazuje níže popsané schéma.

Obrázek 1 - Subjekty schvalovacího procesu

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014)

Hodnocení projektu probíhá v rámci schvalovacího procesu v několika fází. Jedná se o následující fáze (Národní orgán pro koordinaci, 2014):

- kontrolu přijatelnosti a kontrola formálních náležitostí
- věcné hodnocení projektu
- analýza rizik.

2.2.1 Kontrola přijatelnosti

V kontrole přijatelnosti a formálních náležitostí se posuzuje, zdali je projekt v souladu s podmínkami konkrétní výzvy, splnění administrativních požadavků, zdali byly předloženy všechny povinné části žádosti o podporu vč. příloh. V rámci této fáze ŘO posuzuje žadatele z hlediska **rizika podvodu**. Jedná se především o zjištění trestní bezúhonnosti statutárních zástupců, případně další požadavky. V této fázi hodnotitel ověřuje splnění kritérií, které jsou uvedené v tzv. **kontrolním seznamu pro kontrolu přijatelnosti a formálních náležitostí**. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012) Tento kontrolní seznam definuje minimální počet povinných otázek. Řídící orgán může doplnit tento seznam o některé další otázky spadajících do specifik OP či dané výzvy. Platí zde pravidlo čtyř očí, kdy žádost musí být zkontrolována minimálně dvěma hodnotiteli nezávisle na sobě, anebo je žádost kontrolována prvním hodnotitelem a následně je zkontrolováno hodnocení hodnotitelem druhým. Kritéria v kontrole přijatelnosti jsou jasně definovaná a jsou hodnocena jako: splněno či nesplněno. Jakmile není splněno jedno kritérium přijatelnosti, je **žádost vyloučena** z procesu hodnocení a žádost nepostupuje dále. Ovšem není-li splněno kritérium formálních náležitostí, je žadatel vyzván, aby doplnil požadované informace. (Národní orgán pro koordinaci, 2014)

2.2.2 Věcné hodnocení projektu

V této hodnotící fázi projekt postupuje hodnotiteli, který hodnotí kvalitu projektu na základě jeho věcné stránky, především tedy cíle projektu, který konfrontuje s věcnými cíli OP a vyhodnocuje soulad mezi nimi. Hodnocení je prováděno minimálně dvěma hodnotiteli, případně hodnotící komisí. Kritéria věcného hodnocení mají formu vylučovací, hodnotící nebo kombinované. ŘO též vytyčuje minimální rozsah otázek, podle kterých hodnotitelé postupují. Dále stanovuje minimální bodovou či jinak vyjádřenou hranici, kterou musí daný projekt splnit, aby postoupil do další fáze. Pokud se hodnocení dvou nezávislých hodnotitelů neshoduje, např. vyplývají opačné závěry ohledně splnění/nesplnění podmínek pro postup do další fáze hodnocení, dochází k tzv. **arbitrážnímu hodnocení**, ve kterém hodnotitel (arbitr) posuzuje zvlášť celý projekt, nikoliv jednotlivá hodnocení. Nezávisle na předešlých hodnocení vypracovává třetí závěr. Následně se vyloučí to hodnocení, které je nejvzdálenější dvou shodných/podobných. V této fázi se posuzuje i proveditelnost projektu, jehož podíl na celkovém bodování projektu může být maximální 30 %. Tím je ošetřeno, aby se kladl důraz na smysl a výsledky projektu, nikoliv jen na jeho proveditelnost. (Národní orgán pro koordinaci, 2014)

2.2.3 Analýza rizik

V této fází hodnotí hodnotitel veškerá rizika, která mohou vzniknout v souvislosti s posuzovaným projektem. V závislosti na věcném hodnocení je možné po žadateli požadovat podle pravidel stanovených ve výzvě splnění dalších dodatečných povinností zpravidla v oblasti provozní kapacity žadatele či finanční stránce. Do této analýzy patří i riziko podvodu, např. vazby mezi jednotlivými osobami zainteresovanými v projektu. Kritéria pro analýzu rizik mohou být stejně tak jako ve věcném hodnocení vylučovací, hodnotící či kombinované. (Národní orgán pro koordinaci, 2014) Tabulka 3 – Vymezení rizik názorně představuje hodnotící rizika u jednotlivých žádostí o podporu.

Tabulka 3 - Vymezení rizik

Číslo	Název hlediska/podotázky
1.	**Technická rizika realizace**
1.1	Riziko technických problémů při realizaci projektu
1.2	Riziko nesprávnosti, resp. nedosažitelnosti plánovaných indikátorů.
1.3	Riziko nesouladu uskutečněného/probíhajícího zadávacího řízení s platným zákonem o veřejných zakázkách eventuálně se zákonem č. 218/2000 Sb. – Rozpočtovými pravidly, resp. s interními předpisy příjemce
2.	**Finanční rizika realizace**
2.1	Riziko nedostatečného finančního krytí projektu
2.2	Riziko nezpůsobilosti výdajů
2.3	Riziko nepřiměřenosti rozpočtu
3.	**Dokladová rizika realizace**
3.1	Riziko neúplnosti dokladů.
4.	**Časová rizika realizace**
4.1	Riziko nezrealizování projektu v potřebném termínu
4.2	Riziko nezrealizování projektu v plánovaném termínu
5.	**Organizační rizika realizace**
5.1	Riziko organizačního nezvládnutí realizace projektu příjemcem
6.	**Rizika udržitelnosti**
6.1	Věcné riziko udržitelnosti
6.2	Finančně právní riziko udržitelnosti
7.	**Jiná rizika výše neuvedená vztahující se k projektu**

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

Hodnocení rizik musí být provedeno minimálně dvěma hodnotiteli nezávisle na sobě. Každému riziku je přidělena hodnota 1-5, kde 1 odpovídá riziku, které je téměř vyloučené, a naopak číslo 5 reprezentuje riziko, které je téměř jisté a vyskytne se skoro vždy. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015)

2.3 Realizace a proplácení

Další fází průběhu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU je realizace a proplácení dotací. Žadatel podal žádost do otevřené výzvy, prostřednictvím aplikace ISKP14+, ve které sepsal svůj projektový záměr vč. indikátorů, finančního plánu, rentability projektu, udržitelnosti projektu a splnil vše ostatní nutné podmínky vč. přiložení nezbytných dokumentací, které jsou ve výzvě určeny. Tato žádost prošla výše popsaným schvalovacím procesem a pokud byla schválena a bylo tedy řídícím orgánem vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace, nastává fáze realizace projektu. (Ministerstvo pro místní rozvoj, 2013):

2.3.1 Realizace projektu

V této fázi má žadatel především tyto povinnosti, jejichž nedodržením vznikají sankce (CzechInvest, 2015):

- vést analytické účetnictví nebo daňovou evidenci
- dodržovat zákon o veřejných zakázkách č. 137/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů s přihlédnutím ke specifikům každé jednotlivé zakázky
- dodržovat pravidla pro způsobilost výdajů
- informovat Agenturu o postupu realizace projektu prostřednictvím průběžných, závěrečných a následných zpráv v aplikaci IS KP14
- umožnit pověřeným subjektům (kontrolním a auditním orgánům EU a ČR) vstup na místo realizace projektu a kontrolu dokumentace a účetnictví projektu
- dodržovat harmonogram projektu
- předložit ve stanovené lhůtě Žádost o platbu
- nepřevádět práva a povinnosti vyplývající z projektu na třetí osobu bez souhlasu poskytovatele dotace (blíže viz § 14a a následující zákona č. 218/2000 Sb.)
- neprodat majetek pořízený v rámci projektu po dobu 5 let, pokud Podmínky poskytnutí dotace nestanoví jinak)
- přijímat příslušná nápravná opatření uložená kontrolními orgány.

Pokud dojde ke **změnám** v průběhu přípravy či realizace projektu a žadatel se odchýlí od stanovených podmínek v předběžné žádosti, žádosti o podporu či od podmínek poskytnutí dotace, které akceptoval před vydáním rozhodnutí o poskytnutí podpory, je nutné, aby **informoval neprodleně** zprostředkující subjekt OP PIK (agenturu CzechInvest) prostřednictvím aplikace ISKP14+, ve které prostřednictvím depeší informuje agenturu o změnách a probere s ní nahodilé změny, se kterými nebylo dříve počítáno. Dle závažnosti změn je lze zařadit do kategorie informativní a změny, které vyžadují schválení poskytovatelem. O povaze změny rozhoduje poskytovatel dotace v OP PIK je to MPO. (CzechInvest, 2015)

V průběhu projektu musí žadatel informovat agenturu CzechInvest o stavu realizace, kdy podává **monitorovací zprávy**, jejichž pravidelnost je dána ve výzvě. Projekt je ukončen, jakmile jsou naplněny všechny indikátory, které si žadatel vytyčil v předběžně žádosti. Datum ukončení projektu je stanoveno též žadatelem v předběžné žádosti, nicméně nejzazší termín uvádějí podmínky pro poskytnutí dotace, které byly žadatelem akceptovány. Pokud však žadatel překročí datum plánovaného ukončení realizace projektu, které si stanovil v předběžné žádosti, konkrétně v harmonogramu projektu, je sankciován, neboť tento termín je z povahy věci závazný a jeho porušení je porušením rozpočtové kázně. (CzechInvest, 2015) Reálné ukončení realizace projektu se považuje za datum, kdy je vydán kolaudační souhlas. (CzechInvest, 2015)

Po dokončení realizace projektu vznikají další povinnosti, které je povinen žadatel dodržet. Jedná se o následující povinnosti (CzechInvest, 2015):

- archivovat veškeré dokumentace k projektu, včetně účetnictví, po dobu deseti (10) let následujících po roce, v němž byla vyplacena poslední část dotace, zároveň však nejméně do doby uplynutí tří (3) let od uzávěrky Operačního

programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (předpokládaný termín je v roce 2027)

- příjemce dotace nesmí po dobu pěti (5) let (pokud není stanoveno jinak) ode dne skutečného ukončení projektu ukončit svoji podnikatelskou činnost, při níž je využíván dlouhodobý hmotný a nehmotný majetek, jehož pořizovací cena byla zahrnuta do způsobilých výdajů projektu
- do ukončení doby udržitelnosti projektu dodržovat Pravidla pro publicitu
- do ukončení doby udržitelnosti projektu informovat předem poskytovatele o změnách svého majetkoprávního a formálně-právního postavení
- umožnit v plném rozsahu poskytovateli, resp. jiným kontrolním orgánům, provedení kontroly účetnictví a realizace projektu, jak vyplývá ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů. Příjemce je dále povinen zajistit (úpravou této povinnosti ve smlouvě s dodavatelem nebo formou dodatku ke smlouvě), aby jeho dodavatelé poskytli kontrolním orgánům informace a doklady týkající se dodavatelských činností souvisejících s realizací projektu (dle § 2 e) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě

2.3.2 Žádost o platbu

Žadatel žádá o platbu ve po skončení projektu či po skončení jedné etapy projektu. Výše požadované částky nepřekračuje výši podpory uvedeném v Právním aktu o poskytnutí dotace a odpovídá proplacení **uznatelných způsobilých výdaj**ů. V případě etapizovaného projektu žádá příjemce o proplacení částky, která je uvedena pro každou etapu v harmonogramu projektu, který je součástí rozhodnutí o poskytnutí dotace ŘO OPPIK. Platby jsou prováděny zpětně za již vynaložené schválené prostředky, které jsou doloženy ve vedeném účetnictví projektu, a to pouze na tzv. způsobilé výdaje v CZK. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2016)

Způsobilé výdaje jsou výdaje, na než lze zažádat podporu. Datum počáteční způsobilosti je závazně stanoveno v podmínkách poskytnutí dotace. Způsobilé výdaje mohou vznikat nejdříve dnem, kdy byla podaná předběžná žádost. (CzechInvest, 2015) Způsobilost výdajů upravuje také konkrétní výzva, resp. přiložená dokumentace k dané výzvě, ve které jsou definovány způsobilé výdaje a dále jsou i vyjmenovány výdaje, které jako způsobilé být nemohou, tudíž nebudou poskytovatelem proplaceny. Ve výzvě II programu podpory INOVACE — Projekt na ochranu práv průmyslového vlastnictví lze najít ve specifických přílohách následující souhrn způsobilých výdajů. Zde je nejenom specifikováno, které náklady jsou prodanou výzvu definovány jako způsobilé, ale je zde i omezení výše dotace procentuální hranicí daných nákladů, viz níže 50 % u MSP u všech tří nákladových položek. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2016):

Obrázek 2 - Způsobilé výdaje výzva II Inovace

1. Zkratky

MSP – malý a střední podnik, VP – Velký podnik, VŠ – vysoká škola, VVI – veřejná výzkumná instituce,

2. Způsobilé výdaje pro program

Druh způsobilých výdajů	Max. míra podpory			
	MSP	VP	VŠ	VVI
služby poradců, expertů, studie	50 %	-	50 %	50 %
překlady	50 %	-	50 %	50 %
poplatky (notářské, správní)	50 %	-	50 %	50 %

3. Zvláštní ustanovení pro způsobilé výdaje

Služby poradců, expertů, studie	Pouze externí nákup služeb oprávněných zástupců při řízení o udělení patentu, průmyslového vzoru, užitného vzoru nebo ochranné známky včetně bankovních poplatků.
Překlady	Jen překlady pro účely přípravy a řízení o udělení práv průmyslového vlastnictví dle programu a výzvy. Způsobilými nejsou výdaje na tlumočení.
Správní poplatky	Jen správní poplatky hrazené příslušnému úřadu ochrany průmyslového vlastnictví do doby udělení či zapsání průmyslového práva.

Zdroj: (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2016)

Z hlediska DPH je nutno v dotačních žádostí rozlišovat příjemce, který je plátcem DPH a příjemcem, který plátcem DPH není. Neplátce DPH, který nemá nárok na odpočet DPH na vstupu, může zahrnout DPH do způsobilých výdajů. Na rozdíl od neplátce si plátce DPH může odečíst DPH na vstupu podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Avšak tato daň z přidané hodnoty není způsobilým výdajem, a to ani v případě, že by si plátce DPH neuplatnil nárok na odpočet DPH na vstupu. (CzechInvest, 2015)

2.4 Certifikace

Certifikací se v průběhu čerpání dotace ze strukturálních fondů EU rozumí **certifikace uskutečněných výdajů**, které předloží Řídící orgán **Platebnímu a certifikačnímu orgánu** (PCO) spadající do odboru národního fondu Ministerstva financí ČR. PCO následně předá tyto certifikované výdaje EK a dojde k refundaci finančních prostředků do příslušné kapitoly státního rozpočtu. Finanční prostředky, které obdržel příjemce byly proplaceny od poskytovatele dotace, čímž je ŘO. Žadatel, resp. příjemce tedy dostává schválené finanční prostředky od ŘO, který musí mít dostatečné množství alokovaných zdrojů, aby zprvu proplatil 100 % schválených způsobilých výdajů příjemci a následně si zažádal prostřednictvím certifikace a refundace o finanční prostředky u EK. Dochází k tzv. principu předfinancování ze státního rozpočtu. Dotace ze strukturálních fondů jsou založeny na spolufinancování dotačních titulů. Spolufinancování představuje rozdělení nákladovosti v daném OP, což určuje míru financování způsobilých výdajů ze státního rozpočtu, resp. strukturálních fondů EU. Pro OP PIK je financováno 15 % způsobilých výdajů ze strany státu a 85 % ze strukturálních fondů EU. (CzechInvest, 2015). Názorné schéma průběhu čerpání finančních prostředků ukazuje graf:

Obrázek 3 - Schéma průběhu čerpání finančních prostředků

Zdroj: (Národní orgán pro koordinaci, 2013)

3 Statistika čerpání evropských dotací v ČR a v zahraničí

Evropská unie vyhradila na strukturální a investiční fondy pro období 2014-2020 celkem 454 mld. EUR. Celkem je tato částka alokována prostřednictvím pěti evropských fondů. Jedná se o následující fondy (Evropská komise, 2016):

- ERDF – Evropský fond pro regionální rozvoj
- CF – Kohezní fond
- ESF – Evropský sociální fond
- EAFRD – Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
- EMFF – Evropský námořní a rybářský fond

Finanční prostředky pro regionální politiku a politiku soudržnosti v období 2014-2020 činí zhruba 350 mld. EUR. (Evropská komise, 2015) Tabulka 4 - Alokace zdrojů ze strukturálních fondů mezi státy EU v období 2014-2020 nám ukazuje celkovou alokaci v rámci regionální politiky a politiky soudržnosti. Tabulka obsahuje všechny členské země EU a jejich alokaci z ESI fondů. Je seřazena sestupně dle celkové alokace.

Tabulka 4 - Alokace zdrojů ze strukturálních fondů mezi státy EU v období 2014-2020

Pořadí	Stát	Alokované zdroje(€)
	EU28	€ 349 349 852 122
1.	Poland	€ 76 866 461 337
2.	Italy	€ 31 686 254 104
3.	Spain	€ 27 941 949 230
4.	Romania	€ 22 541 107 909
5.	Czech Republic	€ 21 643 218 575
6.	Hungary	€ 21 544 112 983
7.	Portugal	€ 21 342 542 314
8.	Germany	€ 18 269 459 134
9.	Greece	€ 15 245 247 163
10.	France	€ 14 763 176 455
11.	Slovak Republic	€ 13 768 317 148
12.	United Kingdom	€ 10 974 276 104
13.	Croatia	€ 8 463 255 776
14.	Bulgaria	€ 7 422 791 277
15.	Lithuania	€ 6 709 396 130
16.	Latvia	€ 4 418 233 214
17.	Estonia	€ 3 534 560 285
18.	Slovenia	€ 3 011 899 768
19.	Belgium	€ 2 020 742 087
20.	Sweden	€ 1 763 510 980
21.	Finland	€ 1 304 456 595
22.	Ireland	€ 1 019 788 509
23.	Netherlands	€ 1 014 636 456
24.	Austria	€ 978 349 432
25.	Malta	€ 707 989 554
26.	Cyprus	€ 702 201 708
27.	Denmark	€ 413 231 682
28.	Luxembourg	€ 39 558 626

Zdroj: (Evropská komise, 2016)

Z uvedené tabulky 4 lze vyčíst, že ČR je z hlediska velikosti alokovaných zdrojů z ESI fondů na 5. místě, kdy pro období 2014-2020 má alokováno zhruba 22 mld. EUR.

3.1.1 Pravidlo n+3/n+2

Pravidlo n+3/n+2 je administrativním nástrojem k zajištění plynulosti čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů. Toto pravidlo stanovuje, že alokace podpory pro n-tý rok musí být vyčerpána v následujících 3 resp. 2 letech. V programovém období 2007-2013 platí pro roky 2008, 2009 a 2010 pravidlo n+3 a proroky 2011 a 2012 pravidlo n+2. Prostředky, které nejsou z příslušné alokace vyčerpány k danému roku podléhají automatickému zrušení závazku, jinými slovy propadnou. Alokace podpory je tak snížena o nevyčerpané prostředky, které jsou zpětně zaslány do rozpočtu EU. ČR byla prvně konfrontována s pravidlem n+3 v roce 2011, ve kterém se dle tohoto pravidla kontroloval stav čerpání finančních prostředků z roku 2008 (podléhající pravidlu n+3). Na konci roku 2011 musely být certifikovány výdaje a odeslány žádosti o platbu EK ve výši přibližně 15 % z celkové alokace jednotlivých OP, což odpovídá jedné šestině celkové alokace pro sedmileté programové období. Hranice se dle OP mírně odlišují, u některých OP tvoří 15 %, u jiných 15,1 % a u pražských 16 %. Všechny OP v ČR na konci roku 2011 pravidlo n+3 splnily a finanční alokace nepodléhaly automatickému zrušení závazku. OP se však lišily v naplňování limitu čerpání. V roce 2013, tedy finálnímu roku v období 2007-2013, došlo k souběhu pravidel n+3 a n+2, kdy se kontrolovaly certifikované výdaje, resp. žádosti o platbu EK z roku 2010 (pravidlo n+3) i z roku 2011 (pravidlo n+2). V roce 2013 musely Řídící orgány OP vykázat certifikované výdaje z celkové alokace OP minimálně ve výši 64 %. (Národní orgán pro koordinaci, 2012)

Riziko automatického zrušení závazku lze v případě nenaplnění pravidla n+3/n+2 snížit prostřednictvím **využití předběžné platby** (zálohy). Jedná se o finanční prostředky, které poskytla EK ČR pro každý OP na začátku programového období. Velikost záloh se pohybuje okolo 7-9 % v závislosti na tom, ze kterého evropského fondu je OP financován. Snížit limit čerpání pro daný rok je též možné prostřednictvím specifického výpočtu velkých projektů, prostřednictvím kterých OP implementuje část své alokace a může ponížit daný limit o roční rozpočtové závazky velkých projektů, které byly předloženy EK ke schválení. (Národní orgán pro koordinaci, 2012)

MMR, resp. NOK pravidelně sleduje a vyhodnocuje pokrok stavu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a naplňování pravidla n+3/n+2. Zároveň reaguje na změny a potřeby OP při plnění těchto pravidel například zavedením zvýšeného řízení rizika u těch OP, které nesplňují limity čerpání a ČR tak přichází o alokované zdroje, které musí navrátit na účet EU.

3.2 Plnění pravidla n+3/n+2 v období 2007-2013

Jak již bylo zmíněno, pravidlo n+3/n+2 lze kontrolovat pro rok 2007 až na konci roku 2009. Na konci roku 2009 nebylo uvedeno detailní čerpání a plnění pravidla n+3/n+2 a informace byly obsaženy až v měsíční monitorovací zprávě v lednu roku 2010 zpětně za rok 2009. V této zprávě lze najít podíl certifikovaných výdajů jednotlivých OP vztažené k alokaci roku 2007 (pravidlo n+3). **Nejlépe** si vedl OP PK s 56,3 % celkové alokace, čímž byl splněn minimální limit čerpání. OP PI byl z hlediska podílu certifikovaných výdajů na čtvrtém místě s 43,8 %. **Nejhůře** si stály ROP Severozápad, OP ŽP, OP TP, IOP, OP PA, OP LZZ A OP VaVpl, které nedosáhly bez využití zálohových plateb limitu certifikace výdajů ve výši 15 % z celkové alokace programu, což znamenalo **uplatnění automatického zrušení závazků** a ponížení alokace zmíněných programů. (Národní orgán pro koordinaci, 2010)

Rok 2010 odkryl značné rozdílnosti u jednotlivých OP v ČR v čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Stav implementace se dle certifikovaných výdajů mezi jednotlivými OP velmi lišil. K 5. lednu 2011 pravidlo n+3 pro alokaci 2008 splnilo celkem pět operačních programů, konkrétně OP Doprava pro ERDF, ROP Jihovýchod, ROP Střední

Morava, ROP Severovýchod a ROP Moravskoslezsko. Všechny tyto OP měly certifikovány, resp. vyčerpány, více než 15 % vlastní alokace na programové období 2007–2013 z fondů EU a čerpali finanční prostředky z alokací na další roky programového období, tj. 2009 a 2010. Naopak **nejméně finančních prostředků** měly na konci roku 2010 následující OP: OP Výzkum a vývoj pro inovace (certifikováno 0,06 % alokace OP na programové období 2007–2013), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (cíl 1 – 1,6 %, cíl 2 – 3,3 %), Integrovaný OP (cíl 1 – 5,5 %, cíl 2 – 2,8 %), **OP Technická pomoc (oba cíle – 6,7 %)** a OP Životní prostředí (ERDF – 8,1 %, FS – 7,0 %) a OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 1 – 10,4 %, cíl 2 – 6,2 %). Kvůli nedostatečnému stavu čerpání bylo rozhodnuto o zesílení řízení rizik u zmíněných šesti OP, které nedosáhly na limit čerpání a nesplnily tak pravidlo n+3/n+2, což mělo za následek snížení alokované částky a propadnutí finančních prostředků alokovaných jednotlivými OP. (Národní orgán pro koordinaci, 2011)

Stav plnění limitu čerpání v roce 2011 byl pro ČR úspěšný z toho hlediska, že všechny OP splnily minimální limit čerpání a nedošlo tak uplatněno automatické zrušení závazku, které by snížilo alokovaný rozpočet jednotlivých OP. **Nejlépe** si vedly programy OP Doprava, **OP Podnikání a inovace**, které nevyužily předběžných plateb ke splnění závazku. To neplatilo pro OP ŽP, OP LZZ, OP VK, I OP a OP Praha-konkurenceschopnost, které splnily limit čerpání s využitím předběžných plateb. Jediný OP, který musel využít nejenom předběžné platby, ale i využití ročních závazků velkých projektů byl OP Výzkum a vývoj pro inovace ke splnění pravidla n+3/n+2. (Národní orgán pro koordinaci, 2012)

Na konci roku 2012 splňovaly podle měsíční monitorovací zprávy z prosince 2012 všechny operační programy minimální limit čerpání a naplňovaly pravidla n+3/n+2 a bylo dosaženo vyčerpání minimálně 31 % celkové alokace OP za období 2007-2012. Celková alokace jednotlivých operačních programů tedy **nebyla ponížena**. (Národní orgán pro koordinaci, 2013)

Tabulka 5 Stav plnění limitu čerpání v roce 2013 dle žádosti o platbu do Evropské komise viz níže ukazuje, které OP plní snáze pravidlo n+3/n+2 a naopak které OP využívají předběžné platby či nedosahují na minimální limit čerpání.

Čerpání v roce 2013 nejsnáze splňovaly tyto OP:

- OP Doprava
- ROP Severovýchod
- ROP Jihovýchod
- ROP Střední Čechy
- OP PI
- OP Přeshraniční spolupráce ČR-Polsko.

Naopak OP, které nedosahovaly limitu k datu 30.11. 2013 byly:

- OP ŽP
- OP LZZ
- OP VK
- OP TP
- I OP

Tyto programy nesplnily pravidlo n+3/n+2 a ČR vracela alokované zdroje. Celková výše automatického zrušení závazku byla 411,4 mil. EUR.

Tabulka 5 - Stav plnění limitu čerpání v roce 2013 dle žádostí o platbu zaslaných do EK

OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 bez využití předběžných plateb:	
OP Doprava (ERDF)	OP Přeshraniční spolupráce Česká republika–Polsko
ROP Severovýchod	OP Podnikání a inovace
ROP Jihovýchod	ROP Střední Čechy
OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 s využitím předběžných plateb:	
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 1)	ROP Severozápad
ROP Moravskoslezsko	ROP Střední Morava
ROP Jihozápad	OP Praha–Konkurenceschopnost
OP Praha–Adaptabilita	
OP, které splnily limit čerpání v roce 2013 s využitím předběžných plateb a současně ročních závazků velkých projektů předložených EK ke schválení:	
OP Doprava (FS)	OP Výzkum a vývoj pro inovace
Integrovaný OP (cíl 1)	
OP, které limit čerpání v roce 2013 nesplnily:	
OP Životní prostředí (ERDF, FS)	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (cíl 1, cíl 2)
OP Lidské zdroje a zaměstnanost (cíl 2)	Integrovaný OP (cíl 2)
OP Technická pomoc (cíl 1, cíl 2)	

Poznámka:
Zdroj: MSC2007 – stav k 31. 12. 2013

Na konci roku 2014 nebylo limitu čerpání dosaženo v následujících OP programech:

- OP VaVpl
- I OP
- **OP TP**
- OP Severozápad

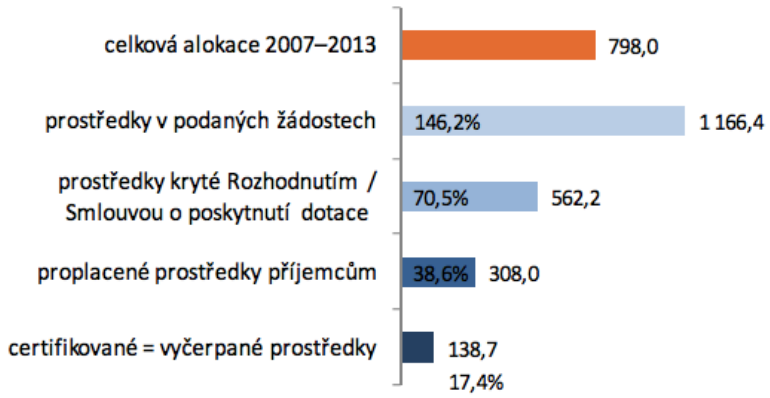
Výše zmíněné operační programy **nesplnily minimální limit čerpání na konci roku 2014**. Zbylých 14 OP v období 2007-2013 tento limit splnit dokázaly. Operační program Výzkum a vývoj pro inovace (OP VaVpl) dosahoval na konci roku 2014 celkem 85,4 % a Integrovaný operační program (I OP) 89,9 % minimálního limitu pro čerpání. V roce 2014 nenaplnilo limit čerpání 5 operačních programů – OP Výzkum a vývoj pro inovace (u tohoto OP se podařilo snížit automatické zrušení závazku na základě článku 95 o 4,1 mil. EUR), OP Technická pomoc, ROP Severozápad, OP Praha Adaptabilita a Integrovaný OP (cíl 2). Celková výše automatického zrušení závazku byla 309,4 mil. EUR. (Národní orgán pro koordinaci, 2015)

Na konci programového období musí být prokázáno vyčerpání celé přidělené alokace. Případné automatické zrušení závazku, tedy propadnutí alokovaných zdrojů, se však nebude provádět hned po konci roku 2015, ale EK bude čekat do 31. března 2017, do kdy musí být za jednotlivé operační programy zaslány závěrečné platby. V roce 2016 a na začátku roku 2017 bude dokončována certifikace výdajů vykázaných příjemci do 31. prosince 2015. (Národní orgán pro koordinaci, 2015)

Nelze přesně říci, o kolik ČR v rámci jednotlivých OP přišla vlivem nesplnění pravidla n+3/n+2. Období 2007-2013 lze shrnout porovnáním celkové alokace jednotlivých OP na celé programové období na začátku roku 2007 s uvedenou alokací každého následujícího roku, která

je uvedená v závěrečné monitorovací zprávě, anebo ve stručném přehledu čerpání k jednotlivým letem. Dále je možno z přehledů čerpání zjistit stav žádaných prostředků pro daný rok v souladu s pravidly n+3/n+2.

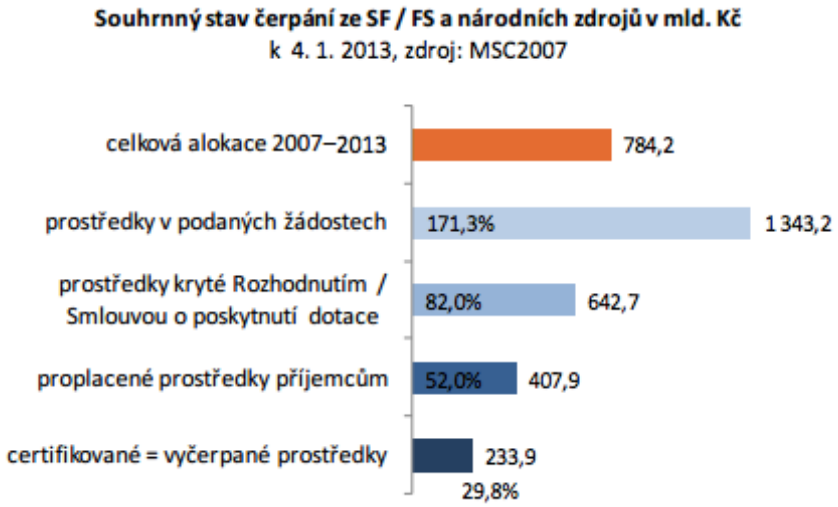
Obrázek 4 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 4.1. 2012

Zdroj: (Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti , 2012)

Na Obrázku 4 lze vidět celkem 5 zkoumaných kritérií v souhrnném stavu čerpání vydané ke dni 4.1. 2012. *Celková alokace* pro programové období se liší mezi zkoumanými lety v závislosti na navyšování alokovaných prostředků jednotlivými ŘO pro svoje OP či ponižování alokované částky vlivem neplnění administrativního pravidla n+3/n+2, čímž dochází k aplikaci automatického zrušení závazku. Kritérium *prostředky v podaných žádostech* poukazují na souhrnnou sumu všech projektových žádostí, které byly žadateli podány od začátku programového období ke dni 4.1. 2012. Zároveň je uveden i procentuální údaj, který odpovídá podílu všech žádostí ve všech OP k celkové alokaci všech OP na dané programové období. Ke dni 4.1. 2013 přesahoval počet finančních prostředků uvedených v žádostech žadatelů průměrně o 46,2 % celkovou alokaci všech OP. Dalším kritériem jsou *prostředky kryté rozhodnutím/Smlouvou o poskytnutí dotace,* jehož suma představuje objem finančních prostředků, které byly ŘO a ZS schváleny ke spolufinancování ze SF/FS a národních zdrojů. Kritérium *proplacené prostředky příjemcům* odpovídá vyplacené sumě všem příjemcům k danému datu. Tento údaj je z hlediska sumy nižší než předchozí ukazatel, jelikož některé projekty byly v roce 2012 schváleny, tudíž, jejich realizace teprve začíná, kdežto údaj v kritériu *proplacené prostředky příjemcům* odpovídá sumě vyplacené částky všem příjemcům, kteří svůj projekt či etapu dokončili. Poslední kritérium *certifikované = vyčerpané prostředky* odpovídá sumě výdajů, které byly ŘO a PCO předloženy EK, která následně proplácí do státní pokladny dané výdaje. (Národní orgán pro koordinaci, 2012)

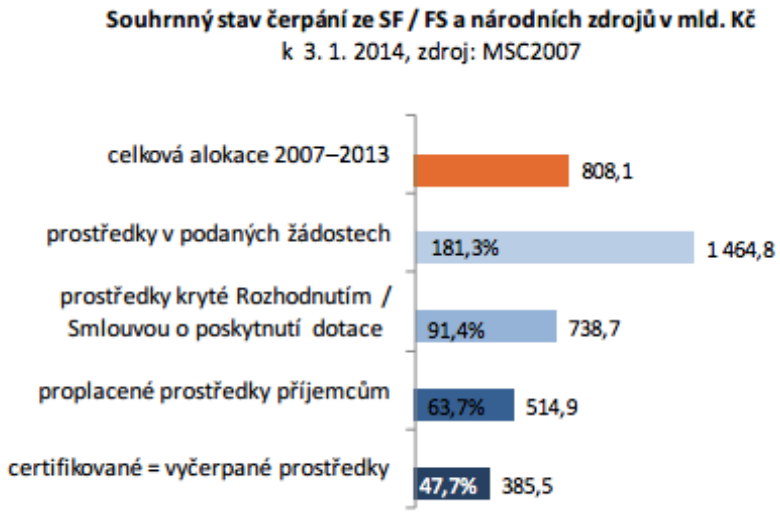
Obrázek 5 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 4.1. 2013

Zdroj: (Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti, 2013)

Jak je vidět na obrázku č. 5 na rozdíl od konce roku 2011 bylo na konci roku 2012 snížená celková alokace finančních zdrojů o 13,8 mld. Kč. Došlo k nárůstu počtu žádostí, jejichž souhrnná hodnota průměrně přesahovala celkovou alokaci o 71,3 %. Počet vydaných rozhodnutí stoupl na 82 % a počet certifikovaných = vyčerpaných prostředků se zvýšil na 29,8 %.

Obrázek 6 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 3.1. 2014

Zdroj: (Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti, 2014)

Obrázek č.6 zobrazuje souhrnný stav čerpání k 3.1. 2014. Celková alokace všech OP byla navýšena oproti minulému roku o 23,9 mld. Kč. Zvýšil se i počet žádaných finančních prostředků, který převyšoval celkovou alokaci průměrně o 81,3 %, dále bylo vydáno rozhodnutí o poskytnutí dotace ŘO a ZS ve zhruba 91,4 % případů a proplatilo se zhruba 63,7 % celkových alokovaných zdrojů. Certifikované výdaje byly zaslány EK, a to ve výši 47,7 % z celkové alokace finančních prostředků.

3.3 Statistika čerpání v období 2014-2020

Vzhledem k tomu, že v **roce 2014 nebyl schválen žádný OP,** alokace roku 2014 se převedla na rok 2015 a vykazování pravidla n+3 proběhne až v roce 2018, tudíž není možné

v současné době analyzovat a hodnotit průběžný stav čerpání v rámci období 2014-2020. Tabulka níže poukazuje na roční závazky kontroly pravidla n+3.

Tabulka 6 - Alokace roku n (roční závazek) s ročními závazky

Alokace roku n	Datum plnění pravidla n+3
2014	31. 12. 2017
2015	31. 12. 2018
2016	31. 12. 2019
2017	31. 12. 2020
2018	31. 12. 2021
2019	31. 12. 2022
2020	15. 02. 2025

Zdroj: (Národní orgán pro koordinaci, 2016)

Tabulka 7 - Stav čerpání jednotlivých OP v období 2010-2014 v mil. EUR

Operační program	stav k lednu 2010 v mil. EUR	stav k lednu 2011 v mil. EUR	stav k lednu 2012 v mil. EUR	stav k lednu 2013 v mil. EUR	stav k lednu 2014 v mil. EUR	Minigraf
OP D	6776,54	6800,84	6771,40	6840,67	6665,04	
OP ŽP	5788,40	5799,72	5788,58	5793,56	5490,33	
OP PI	3570,67	3583,21	3553,76	3676,34	3033,65	
OP LZZ	2156,80	2158,61	2137,54	2209,40	2130,19	
OP VaVpI	2436,09	2436,07	2433,03	2439,59	2370,15	
IOP	1810,16	1863,68	1849,92	1906,33	1798,87	
OP VK	2151,43	2150,96	2141,80	2105,88	1997,83	
OP TP	291,44	291,90	289,88	229,35	198,79	
ROP SZ	877,27	878,42	870,68	896,06	827,65	
ROP MS	842,41	844,24	834,38	862,54	837,27	
ROP JV	828,57	833,49	819,36	852,18	799,04	
ROP SM	771,91	778,71	767,27	796,74	751,08	
ROP SV	772,61	777,33	763,76	794,15	741,13	
ROP JZ	728,91	730,06	723,43	749,39	707,91	
ROP SČ	657,38	659,76	651,33	673,89	636,77	
OP PK	275,73	276,79	275,71	283,93	270,75	
OP PA	127,51	127,79	126,02	133,44	128,30	
Celková alokace v mil. EUR	**30863,81**	**30991,58**	**30797,84**	**31243,43**	**29384,75**	

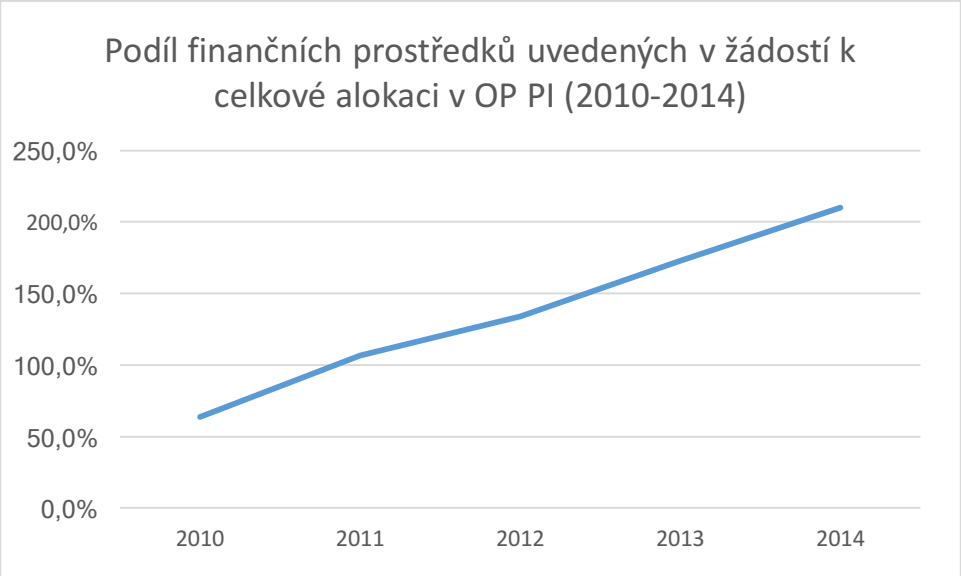
Zdroj: (Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti , 2014)
Vlastní zpracování

Stav čerpání jednotlivých operačních programů je znázorněn tabulkou 7, ve které je zvýrazněn OP Podnikání a Inovace programového období 2007-2013. Tabulka zachycuje čerpání jednotlivých programů v souladu s pravidly n+3/n+2. Aby tato tabulka byla kompletní, bylo by nutné zanést data z roku 2015-2017, ve kterém by se mělo čerpání minulého programového období uzavřít. Nicméně i z těchto údajů lze zjistit zajímavý závěr. Alokace k lednu 2010 u OP PI byla **3 570,67 mil. EUR**, zatímco stav alokace k lednu 2014 byl **3 033,65 mil. EUR**. Dá se říci, že **nebylo efektivně nakládáno** s finančními prostředky, které byly dostupné na začátku programového období. Tento fakt však není výjimečný, pohled rozdíl ve stavu čerpání u ostatních OP toto tvrzení potvrzuje. Do stejné kategorie nepatří OP PA a ROP SV, které jako jediné dokázaly navýšit alokaci mezi zkoumanými lety. Tabulka 7 poukazuje na rozdíl v alokaci mezi lety 2010-2014 v celkové hodnotě 1479,06 mil. EUR, konečný stav bude možné zjistit až v roce 2017, kdy monitorovací orgán zveřejní data stavu čerpání OP za celé minulé programové období.

Na obrázku 7 je znázorněn graf, který popisuje podíl finančních prostředků uvedených v žádosti o dotaci k celkové alokaci programu OP PI v období 2010-2014. Graf poukazuje na to, že podíl finančních prostředků, které byly žádány prostřednictvím jednotlivých projektových žádostí, značně přesahuje celkovou alokaci OP PI, a to více než dvojnásobně. Lze

tímto usoudit, že nižší alokace na konci zkoumaného období není dána nedostatečnou poptávkou po evropských finančních prostředcích, jinými slovy OP PI neměl problém s absorpční kapacitou.

Graf 1 - Podíl finančních prostředků uvedených v žádostí o dotaci k celkové alokaci programu OP PI v období 2010-2014

Zdroj: (Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti , 2014)
Vlastní zpracování

Graf 2, který je součástí přílohy této práce, názorně ukazuje celkové alokované zdroje ze SF a FS jednotlivými státy EU v mld. EUR pro období 2014-2020. Na grafu číslo 3 absorpce států EU pro období 2007-2013, který je též v příloze této práce, je zobrazeno procentuální využití alokovaných zdrojů z ESI. Přesná částka bude známá až ve druhé polovině roku 2017. Řecko vyčerpalo celou alokační částku již k roku 2016. **Nejhůře ze všech států EU** je z hlediska čerpání finančních prostředků z programového období 2007-2013 Chorvatsko, které vyčerpalo 70 %. Průměrná absorpce 23 členských zemí EU k polovině roku 2016 je 93 %. Česká republika již absorbovala 94 % z celkové alokace, což ji staví na **19. Místo**. Na grafech 4-7 je zobrazen stav absorpce zemí EU v jednotlivých letech 2013-2016, které reflektují stav čerpání v programovém období 2007-2013. ČR se daném období ve srovnání s ostatními zeměmi pohybuje okolo 24. příčky z 28 evropských zemí. Do tohoto grafu se započítává i Chorvatsko, které přistoupilo do EU v roce 2013 a je tudíž poslední z hlediska čerpání.

Graf 9, který je též v příloze, zobrazuje stav plnění pravidla n+3/n+2 jednotlivých OP ČR v období 2007-2013. Z tohoto grafu lze usoudit, že nejsnadněji toto pravidlo splňuje OP LZZ a OP VK. Naopak **ROP SZ, IOP, OP TP a VaVpl**, nesplnily v roce 2016 pravidlo n+3/n+2. Další žádosti k proplacení budou na EK zaslány do konce srpna 2016. Zde se oproti proplácení prostředkům příjemcům projevuje časový posun, kdy prostředky musí být předloženy v souhrnné žádosti a následně zkontrolovány a pak až mohou být ze strany MF-PCO certifikovány. Zároveň zde platí omezení, že EK může být zasláno k proplacení max. 95 % celkové alokace, a to včetně započítání předběžných plateb, které byly České republice ze strany EK vyplaceny již na začátku programového období a činí téměř 10 % alokace. Zbylé prostředky budou EK refundovány až po uzavření programu. Stav zaslané žádosti do EK tedy zatím nemůže dosáhnout 100 %. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR , 2016)

3.4 Audit projektů a seznam nejčastějších pochybení

Všechny činnosti, které souvisí se zajištěním sdílené odpovědnosti za správu strukturálních fondů a za zavedení řídicích a kontrolních systémů, podléhají nezávislému a objektivnímu auditu v souladu s právními předpisy EU a ČR. V období 2007-2013 byl v ČR ustanoven vnitrostátní auditní orgán (AO) jako dodatečná úroveň vnitřní kontroly. Tento přístup se uplatňuje i pro programové období 2014–2020. Hlavní zásadou při využívání prostředků z rozpočtu EU je oddělení linie řídicí, platební, certifikační a auditní. Na základě usnesení vlády ČR č. 448 ze dne 12. června 2013 pro programy spolufinancované z EFRR, FS a ESF bylo zajištěním výkonu funkce platebního a certifikačního orgánu a zajištěním výkonu funkce AO pověřeno Ministerstvo financí. (Ministerstvo financí ČR, 2014) Ministerstvo financí vydalo „Metodický pokyn pro auditní činnosti Auditního orgánu pro programové období 2014–2020“, podle kterého se AO řídí. První metodika pro období 2014-2020 přišla v platnost 1. září 2014, od té doby byla vydána druhá verze, která platí od 1. února 2016.

Podmínky pro sankce příjemce dotace nebo její odnětí jsou uvedeny ve smlouvě nebo v rozhodnutí o poskytnutí dotace. V nich se také žadatel zavazuje umožnit přístup kontrole na místo realizace projektu včetně přístupu k veškeré dokumentaci týkající se projektu Kontroly projektů mohou podnikatelé očekávat jak v jeho průběhu, tak i před započetím projektu a po jeho skončení po dobu 10 let od obdržení závěrečné platby. (Jiří Toman, 2014) Oddělení monitoringu při kontrolách zjišťuje následující:

- Připravenost projektu k realizaci
- Aktuální stav projektu
- Schopnost stát se dlouhodobě udržitelným

Kontroly jsou dle místa a způsobu provedení dvojího typu. **Administrativní kontrola** spočívá v kontrole příslušných dokladů. Tato kontrola je prováděna v sídle kontrolního orgánu. **Fyzická kontrola** na místě naopak probíhá u žadatele, případně příjemce dotace a je při ní porovnáván zejména skutečný stav se stavem deklarovaným žadatelem. Každá taková kontrola musí být až na výjimky předem oznámena příjemci dotace. Monitorovací orgán postupujeme při kontrole podle zákona, případně podle vnitrorezortních předpisů. **Auditní orgán pro OP PIK** je Oddělení Auditního odboru - 5202 Audit I. Tato divize provádí audit mimo OP PIK v následujících OP: OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, Region JV Region SZ, Přeshraniční spolupráce. (Ministerstvo financí ČR, 2014)

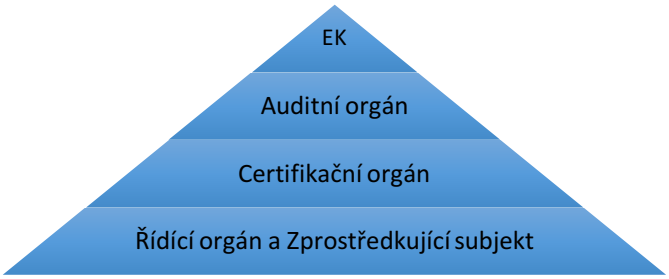
Podle Jiřího Tomana, vedoucího oddělení monitoringu, kontroly projektů a technické asistence, je chyb, kterých se příjemci o dotaci dopouští celá řada. Jedná se o organizaci výběrových řízení, jiné samotné realizace projektu nebo účtování projektu. **V oblasti veřejných zakázek se příjemci nejčastěji dopouštějí formálních chyb**, jako je například špatné vymezení předmětu zakázky, nedostatečně popsaný způsob hodnocení nabídek, neuvedení lhůty pro podávání nabídek nebo nedostatečné upřesnění požadavků na prokázání kvalifikace dodavatele. Chybou může být i to, že zadavatel veřejné zakázky není schopen předložit v den kontroly či na vyžádání veškerou zadávací dokumentaci. Příjemce je povinen archivovat všechny dokumenty spojené s projektem a ty předložit při případné kontrole (výběrová řízení, finanční podklady apod.). Podobnou povinnost mají i vybraní dodavatelé. Podle Tomana mají příjemci, kteří pochybili šanci, neboť v každém projektu lze upravovat některé položky. (Jiří Toman, 2014). Podstatné změny je třeba oznámit prostřednictvím aplikace ISKP14+ ŘO či ZS, v případě projektů spadajících do OP PIK společnosti CzechInvest. V dokumentu „Pravidla pro žadatele a příjemce dotace z OP PIK“, lze najít i povinnosti příjemce dotace, ve kterých mimo jiné stojí:

„*Příjemce je povinen umožnit v plném rozsahu poskytovateli, resp. jiným kontrolním orgánům, provedení kontroly účetnictví a realizace projektu, jak vyplývá ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, ve znění pozdějších předpisů. Příjemce je dále povinen zajistit (úpravou této povinnosti ve smlouvě s dodavatelem nebo formou dodatku ke*

smlouvě), aby jeho dodavatelé poskytli kontrolním orgánům informace a doklady týkající se dodavatelských činností souvisejících s realizací projektu (dle § 2 e) zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě" (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2014)

Tímto odstavcem je zajištěno povinné poskytnutí součinnosti příjemce a dalších zainteresovaných osob v daném projektu při provádění auditu.

Obrázek 7 - Hierarchie kontroly

Zdroj: (Ministerstvo financí ČR, 2014)

Seznam nejčastějších pochybení na projektech podle agentury CzechInvest v OP PI:

- Projekt není vhodný do zvoleného programu
- Závazné ukazatele
- Harmonogram projektu
- Změny v projektu
- Realizace projektu jinak než dle schváleného záměru
- Porušení podmínek
- Realizace velkého počtu projektu najednou

Zdroj: (CzechInvest, 2014)

Nicméně program **OP PI nepatří do skupiny rizikových programů**, které byly v roce 2011 identifikovány MMR-Nok společně s AO a PCO. Rizikové programy nenaplňovaly cíle Národního strategického referenčního rámce (NSSR) a nesplňovaly pravidla n+3/n+2. ČR tak přišla o alokace, které měla k dispozici. Proto bylo zapotřebí vytvořit seznam opatření, které byly nutné implementovat do jednotlivých OP, aby se stav jejich čerpání zlepšil. U níže vypsaných OP muselo dojít k několika razantním změnám, jelikož ŘO nedokázal zajistit efektivní čerpání přidělených prostředků (Národní orgán pro koordinaci, 2012):

- OP Doprava
- OP Životní prostředí
- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- Integrovaný operační program
- OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- ROP Severozápad

Pro ROP Severozápad byl MMR vydán následující seznam nejčastějších pochybení:

- Chybně zvolená prioritní osa/oblast podpory
- Chybně zvolené datum zahájení projektu
- Chybně stanovená minimální/maximální výše celkových způsobilých výdajů
- Chybně uvedené veřejná podpora a zvolený režim veřejné podpory
- Neoprávněný typ žadatele v příslušné oblasti podpory

- Chybně zvolený indikátor ve vztahu k aktivitám projektu
- Chybně zvolená výše indikátoru vzhledem ke stanovené měrné jednotce
- Chybně zvolený termín ukončení indikátoru
- Nesplněna minimální délka etapy
- Chybě stanovené datum ukončení fyzické realizace projektu/etapy
- Chybně stanovený finanční plán
- Chybně zvolený stav výběrového řízení
- Chybně stanovené datum zahájení výběrového řízení na stavební práce a dodávky
- Chybně uvedené finanční zdraví žadatele
- Nesoulad s programem, dokumentací a pravidly OP
- Chyby v přílohách k žádosti o dotaci

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2011)

4 Výzkumná část

Česká republika již prošla dvěma programovými obdobími. První v letech 2004-2006 bylo zkrácené vlivem vstupu ČR do EU v květnu roku 2004. Druhé období v letech 2007-2013 není ještě zakončené, neboť dobíhají projekty, certifikace a tudíž statistiky z tohoto období jsou neúplné. Kompletní vyhodnocení předešlého programového období bude možné až po závěrečné zprávě, která by měla být vydána v polovině roku 2007, jak informovalo MMR. Nejnovější období 2014-2020 běží v plném proudu a na vyhodnocení je ještě brzy. Výzkumná část této diplomové práce se zabývá analýzou faktorů bránících MSP v efektivním čerpání, kdy se zaměřuje na žadatele v současném a předešlém programovém období.

4.1 Metodologie výzkumu

K diplomové práci, která zkoumá efektivitu českých podnikatelů v žádání o evropské dotace ze strukturálních fondů, se využilo pro analytické účely dotazníkového šetření. Dotazník byl vytvořen v souladu s procesem čerpání dotace. Účelem dotazníkového šetření bylo zaměřit se na české podnikatele, kteří již čerpali či budou čerpat dotace z ESI. Dotazník byl konstruován z 27 otázek, které byly rozděleny do několika tematických celků. Způsob dotazování spočíval v rozeslání daného dotazníku již předem vytipovaným podnikatelům. Více o cíleném výběru respondentů níže. K vytvoření a vyhodnocení dotazníku byl použit nástroj Google analytics. Otázky jsou kvalitativní i kvantitativní. Důležitými metodikami při tvorbě daného dotazníku byly následující knižní tituly: Základy kvantitativního šetření od M.K. Keith (M.K.Keith, 2008) a Základy kvalitativního výzkumu: Postupy, techniky metody zakotvené teorie od Straus Anselm a Corbinová (STRAUSS, 1999)

Při vyplňování dotazníku byly respondentům zprvu kladeny tzv. screeningové otázky, které roztřídily zkoumaný vzorek, následně tematické otázky a na samotném konci informační otázky k získání profilů respondentů. Jelikož byl dotazník zaslán cíleně těm podnikatelům, kteří již čerpali dotace ze strukturálních fondů, což bylo ověřeno telefonátem, či emailovou komunikací se všemi respondenty, důležitost a potřeba prvních dvou screeningových otázek byla zanedbatelná, avšak pro úplnost a kompletnost dotazníku byly tyto otázky ponechány. Tematické otázky by se daly rozdělit do následujících kategorií:

- Projekt
- Korekce
- Faktory neúspěchu
- Projektová žádost
- Analýza dotačních možností
- Náklady na získání dotace
- Vedení projektu

Z hlediska detailu by bylo možné tyto otázky dále rozvíjet a přidávat další, nicméně pro zajištění rovnováhy mezi získáním potřebných informací a zachováním časové a vyplňovací náročnosti je počet a struktura otázek více než dostačující.

Výběr výzkumného souboru a jeho charakteristika

Výběr respondentů byl zvolen podle následujícího klíče. Dotazník byl určen pro cílovou skupinu – podnikatele (MSP), kteří čerpali dotace ze strukturálních fondů EU a byli právoplatnými žadateli v OP PI nebo OP PIK. Dále bylo potřeba zajistit, aby tázaní podnikatelé měli sídlo v ČR, v nejlepším případě v různých krajích pro zajištění větší objektivity. Všechny tyto kritéria bylo možné vyfiltrovat pomocí dat, jež jsou k dispozici na webových stránkách

MPO pod názvem Seznam příjemců či List of Beneficiaries. Podnikatelské subjekty byli následně telefonicky osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku. Charakteristika respondentů, jejichž odpovědi měly užitnou hodnotu pro potřeby této diplomové práce, byla následující:

- Podnikatelský subjekt mající sídlo v ČR
- Podnikatelský subjekt žádal o dotaci ze strukturálních fondů v OP PI či OP PIK
- Byla mu schválena alespoň jedna podaná žádost o dotaci z ESI

Sběr a přepis dat

Dotazník byl odeslán prostřednictvím emailu na adresy jednotlivých podnikatelů, kteří souhlasili s jeho vyplněním. Pro zachování anonymity bylo slíbeno, že dotazník ani jeho vyhodnocení nebude obsahovat názvy firem. Pod touto podmínkou byly firmy ochotny odpovídat na poměrně diskrétní otázky související s vedením projektových žádostí a projektů samotných. Celkem bylo získáno 45 odpovědí, jejichž souhrnná statistika je uvedena níže. Z téže aplikace byly vygenerovány tabulky a grafy, které jsou níže popsány.

Analýza dat

Níže je uveden seznam otázek z daného dotazníku a jejich grafické a slovní vyhodnocení. Podrobnější rozbor je uveden v následující 5. kapitole této diplomové práce. V těch otázkách, ve kterých je součet odpovědí větší než 100 % bylo žadatelům umožněno navolit více možností.

Otázka 1

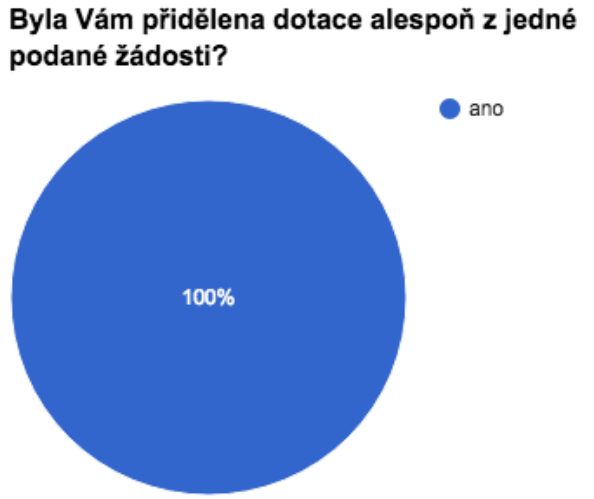

Komentář: Screeningová otázka, která potvrzuje relevantnost odpovědí na následující otázky. Všichni respondenti žádali o dotaci v OP PI nebo OP PIK.

Otázka 2

Komentář: Většina respondentů podala většinou jen jednu projektovou žádost. Jelikož je proces získání dotace zdlouhavý a projekty jsou povětšinou investičně náročné, je tento výsledek očekávaný.

Otázka 3

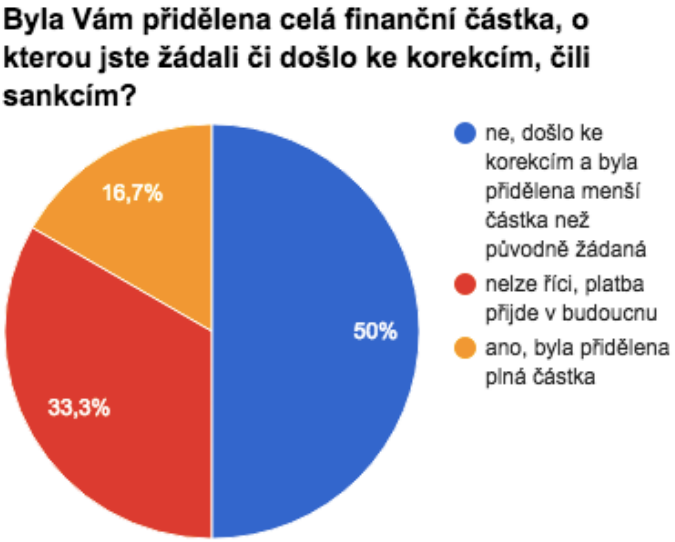

Komentář: Screeningová otázka, která potvrzuje, že respondenti získali dotaci, tedy bylo jim vydáno Rozhodnotuí o poskytnutí dotace ŘO (MPO).

Otázka 4

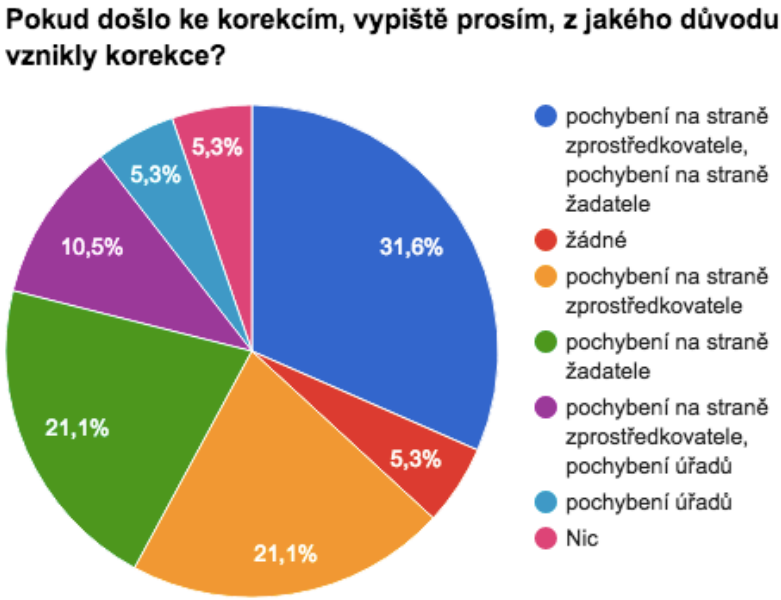

Komentář: Nejčastější odpověď je též očekávaná vzhledem k časové náročnosti projektu. U projektů v OP PI a OP PIK je zpravidla pětileté období udržitelnosti, během kterého musí být dodržovány vytyčené indikatory v projektové žádosti. Sledování stavu indikátorů je zohledněno v monitorovacích zprávách, které se zasílají na ZS či ŘO.

Otázka 5

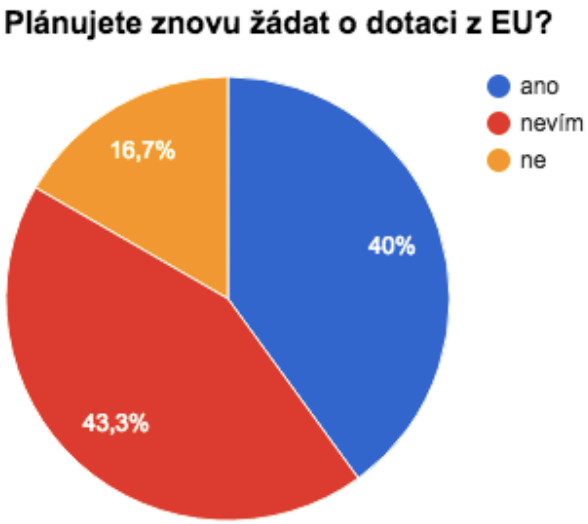

Komentář: V 50 % žadatelů, kteří již dostali finanční prostředky vznikly korekce. Korekce znamená snížení hodnoty částky uvedené v Rozhodnutí o poskytnutí dotace.

Otázka 6

Komentář: V této otázce bylo možné označit více odpovědí, pro přesné vyjádření nejčastějšího jevu je zvolen tento graf, který zobrazuje, že nejčastější pochybení, jež zapříčinilo vznik korekcí, vzniklo na straně žadatele a zprostředkovatele, kteří společně spolupracovali. Pochybení pouze na straně žadatele označila zhruba pětina respondentů, kterým vznikly korekce. Nejčastěji tak chybuje zprostředkovatelská agentura se žadatelem, žadatel samotný a nejméně chybuje samotný úřad, jehož vinu uvedla zhruba dvacetina respondentů.

Otázka 7

Komentář: Nejistota z prospěchu a užitku dotací je zřejmá. Mnoho subjektů ještě nedostalo proplacenou dotační sumu, o kterou žádali a není si tak jisto, zdali jim dotace nějak pomůže. Zpětné proplácení finančních prostředků je však jedním z ochranných nástrojů, které jsou EU aplikovány, aby nebyly alokace vyčerpány bez napojení na projekty a jejich záměry.

Otázka 8

Pokud plánujete znovu žádat o dotaci ze strukturálních fondů EU, je něco, z čeho byste se chtěli poučit na základě Vašich zkušeností, aby nedošlo ke korekcím? Prosím vypište:

Odpovědi respondentů:

- Dodržení indikátorů
- Komunikace s úřady
- Spolehlivost agentury, komunikace s agenturou, reference agentury
- Mít právní podporu, zajištění VŘ
- Tvorba plánu, zaměřit se na plnění stanovisek/indikátorů
- Právní podpora u výběrových řízení
- Právně upravit a zabezpečit organizaci veřejné zakázky
- Správně vytyčit indikátory a milníky projektu
- Právně zajistit výběrová řízení u VŘ, dodržení indikátorů
- Najmout si agenturu
- Lépe etapizovat projekt
- Organizace VŘ
- Využít agenturu na zprostředkování
- Lépe vést účetnictví, seznámit se se způsobilými výdaji

Komentář: Mnoho odpovědí se objevuje i v další otázce, která zkoumá faktory neefektivity. Jedním z nejčastějších problémů je organizace VŘ, nedostatečná komunikace s ZS či ŘO a špatná komunikace mezi agenturou a klientem, nedodržování zvolených indikátorů, ledabylá analýza, na základě které se tvořila projektová žádost.

Otázka 9

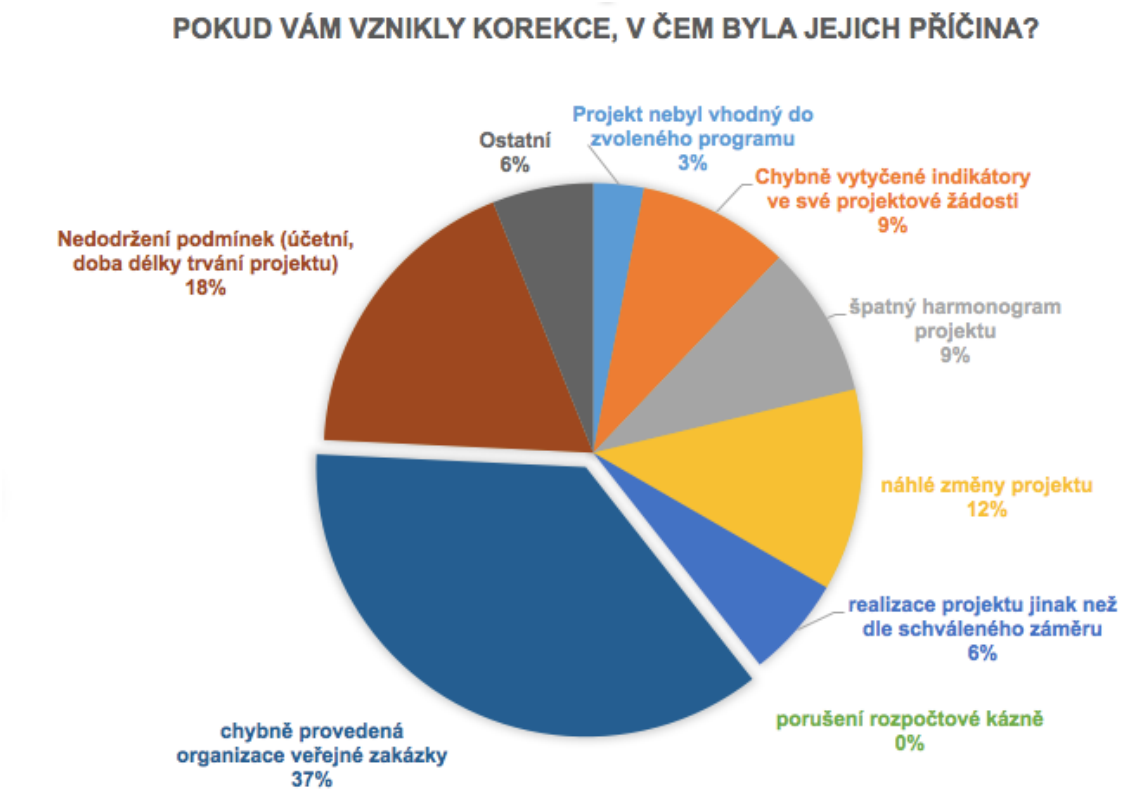
Pokud neplánujete znovu žádat o dotaci ze strukturálních fondů EU z jakého důvodu jste se tak rozhodli? Vypište prosím:

Odpovědi respondentů:

- Byrokracie, korupce
- Více starostí než užitku
- Chybná realizace, účetnictví
- Nákladné, nejistota
- Nákladné
- Nákladné, neefektivní

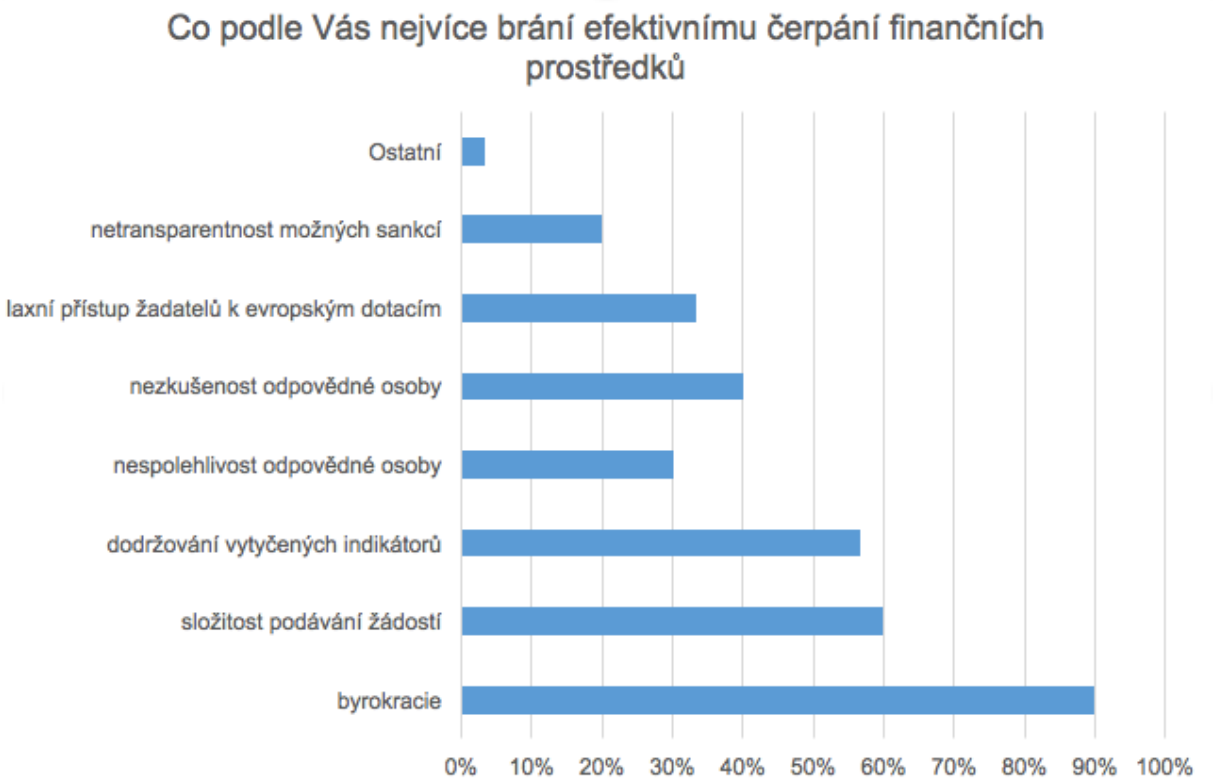
Komentář: Odpovědi reflektují často skloňovanou problematiku evropských fondů v ČR, ve které se nejčastěji objevuje byrokracie, složitost podávání žádostí, náročnost časová i finanční, která souvisí se zaplacením externích subjektů na vypracování příloh, které nejsou potenciální příjemci schopni vyplnit sami – finanční plány, studie proveditelnosti, harmonogram a etapy projektu, posudek vlivu projektu na životní prostředí. Mnoho nákladů, které musejí žadatelé vynaložit nejsou způsobilými výdaji a nelze počítat s jejich proplacením.

Otázka 10

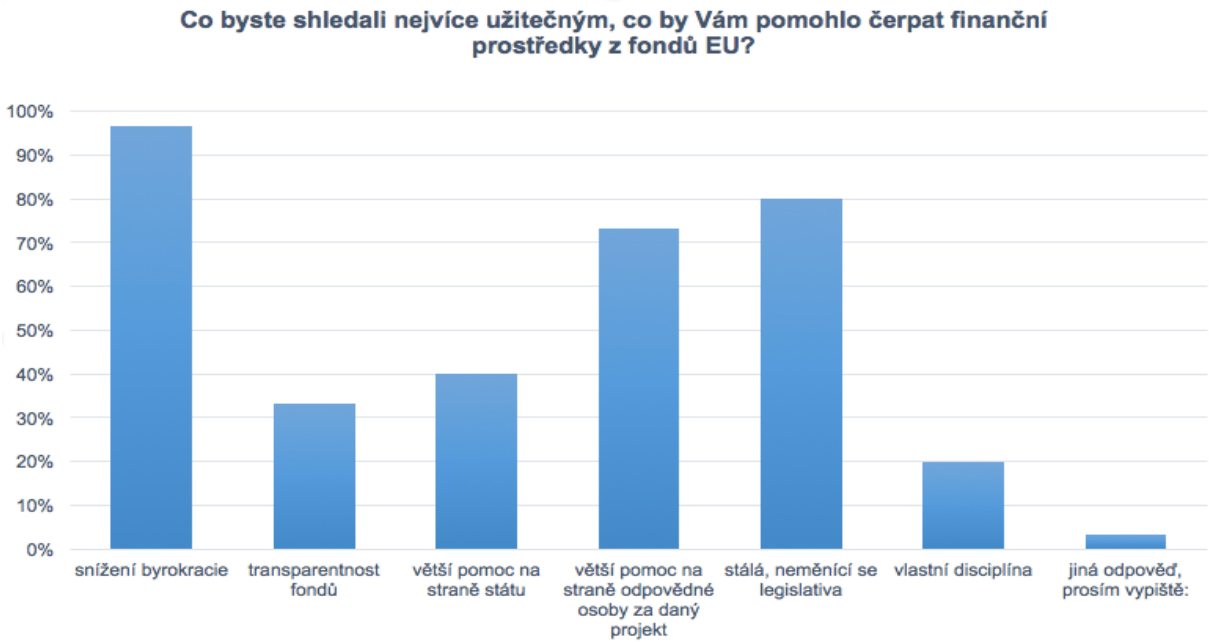

Komentář: Nejčastější příčinou korekcí byla chybně provedená organizace výběrového řízení a veřejné zakázky. V roce 2016 se pravidla pro organizaci VŘ změnila a lze očekávat chyby i v budoucích letech. Častým důvodem pro vznik korekcí bylo nedodržení podmínek, nejčastěji problémy v účetnictví. Společnosti často uvádějí do způsobilých výdajů i ty náklady, které přidat nelze.

Otázka 11

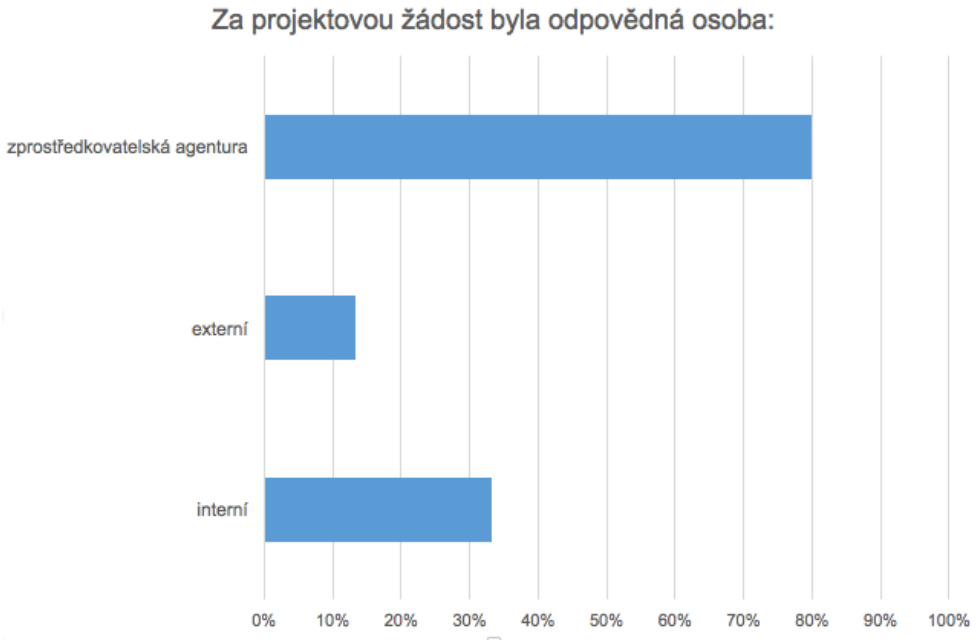

Komentář: Byrokracie je palčivým problémem pro žadatele, který je zbytečně vyčerpává jak časově, tak finančně. Zjednodušení podávání žádostí a zjednodušení celého procesu se zdá být nezbytným řešením. CzechInvest společně s MPO pozměnily průběh čerpání v novém programovém obdob 2014-2020, ve kterém by měla být byrokracie snížena oproti předchozímu období 2007-2013, avšak zdali to bude vnímáno i žadateli, se pozná za několik let, kdy bude možné vést statistiky čerpání z OP PIK.

Otázka 12

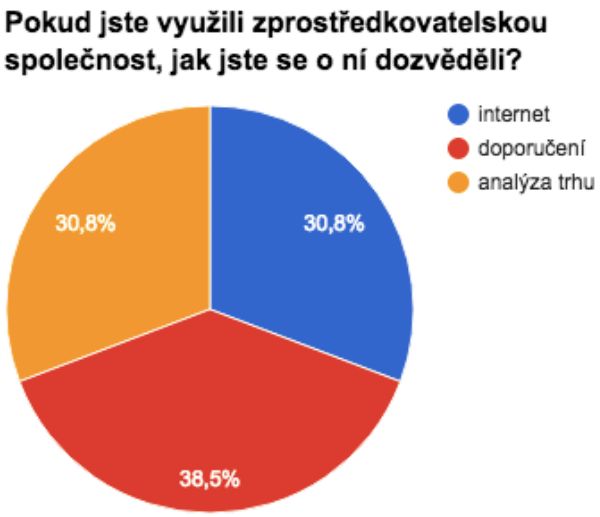

Komentář: Žadatelé by nejvíce uvítali snížení byrokracie, neměnící se legislativu a větší pomoc odpovědné osoby za daný projekt. Byrokracie by podle ZS CzechInvest měla být zmírněna, oproti období 2007-2013 by mělo být dosáhnuto společných metodik a příruček pro žadatele i implementační složky. Vytvoření jednotného prostředí by mělo být významným posunem oproti předchozímu období. Větší pomoc na straně odpovědné osoby předpokládá změnu filozofie zprostředkovatelských služeb, které vidí prostor pro získání financí od klientů, avšak výsledky klientů pro ně nejsou klíčové.

Otázka 13

Komentář: Zprosředkovatelské agentury jsou hojně MSP využívány k sepsání, získání a vedení dotace a dotačního projektu. Souvisí s tím nedostatek času, expertízy a v některých případech je pro společnost levnější tuto činnost outsourcovat na agenturu, než zaměstnávat interního pracovníka, či přijmout nového specialistu na dotace z EU.

Otázka 14

Komentář: Nejčastěji se MSP o zprostředkovatelské agentuře dozvěděli z referencí od jiné spřátelené firmy. Někteří podnikatelé provedli analýzu trhu a porovnali si několik nabídek od agentur, které si vyhledali na internetu. Základní cesty, jak se jako zprostředkovatelská agentura prezentovat, jsou dvě - doporučení od zákazníka a propagace na internetu.

Otázka 15

Komentář: Spokojenost napříč trhem se službami se různí. Nelze vyvodit jasný závěr. Trh by se dal rozdělit na 3 třetiny, z nichž jedna třetina neví, zdali by využila agenturu znovu, druhá třetina si není jistá a třetí by agenturu znovu nepoptala. Spektrum agentur působících na českém trhu je široké. Kvalita i množství nabízených služeb se liší taktéž.

Otázka 16

Komentář: Analýzu dotačních titulů nejčastěji zajišťuje zprostředkovatelská agentura, která tuto službu nabízí velmi často zdarma, ačkoliv v další otázce je tato teze negována, hlubším průzkumem trhu bylo zjištěno, že mnoho agentur nabízí prvotní analýzu dotačních možností zdarma.

Otázka 17

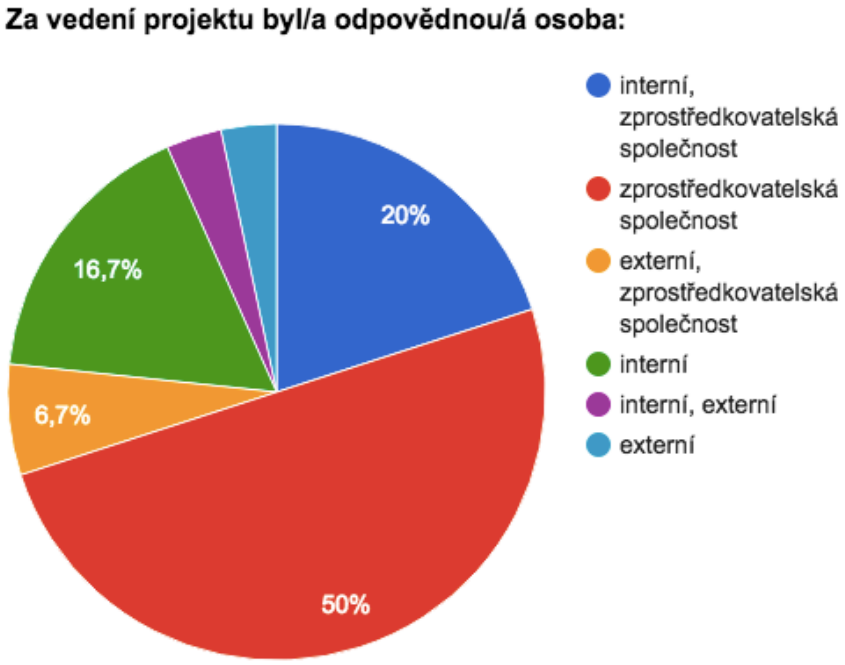

Komentář: Agenutry, které nabízejí zdarma prvotní analýzu si účtují tzv. success fee, jakýsi poplatek v případě, že žadatel dotaci získá. Pokud dotaci nezíská, agentura povětšinou nedostane nic, či jen velmi malou částku. Na toto nacenění žadatelé rádi slyší, neboť jim připadá pro ně samotné výhodnější. Nedůsledně zvolený projekt, který se v dalších fázích může ukázat jako neudržitelný a s ním i vytyčené indikátory, mohou však znamenat mnohem větší náklady, než které by byly vynaloženy v případě placené analýzy, jež zahrnuje kvalitně provedenou studii proveditelnosti projektu.

Otázka 18

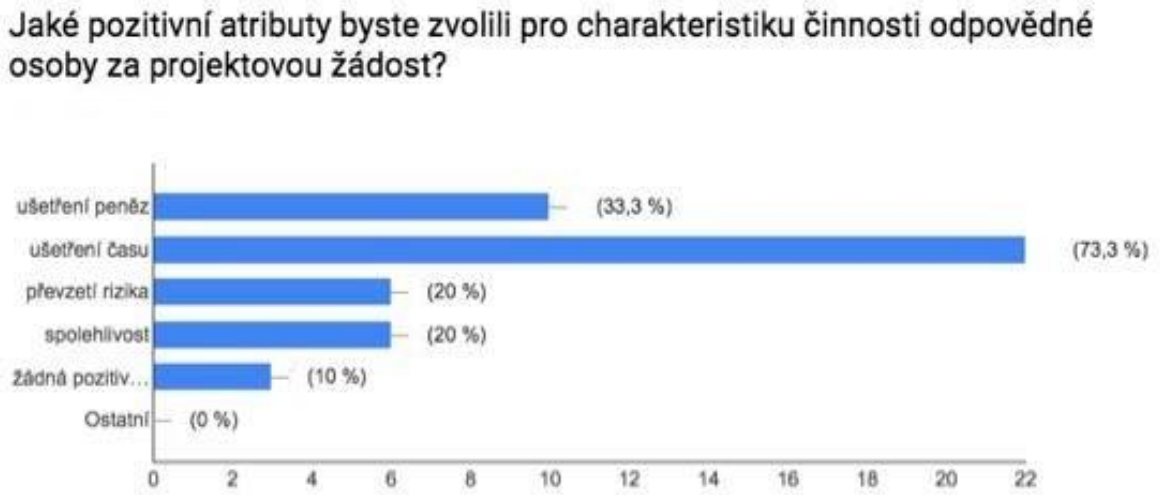

Komentář: Téměř polovina respondentů uvádí, že náklady na získání dotace byly přiměřené. Nacenění služeb zprostředkovatelských společností je různorodé. Některé si účtují pouze success fee, v případě získání dotace, jiní si účtují paušální sazbu a k tomu success fee z částky přidělené ŘO, jiní si účtují pouze paušální či hodinové sazby za své služby. Cenotvorba by měla být klientovi předem známa, aby věděl, jak velké náklady ho bude agentura stát, neboť tyto náklady jsou ve většině OP neuznatelné a jejich proplacení ze strany EU je nemožné.

Otázka 19

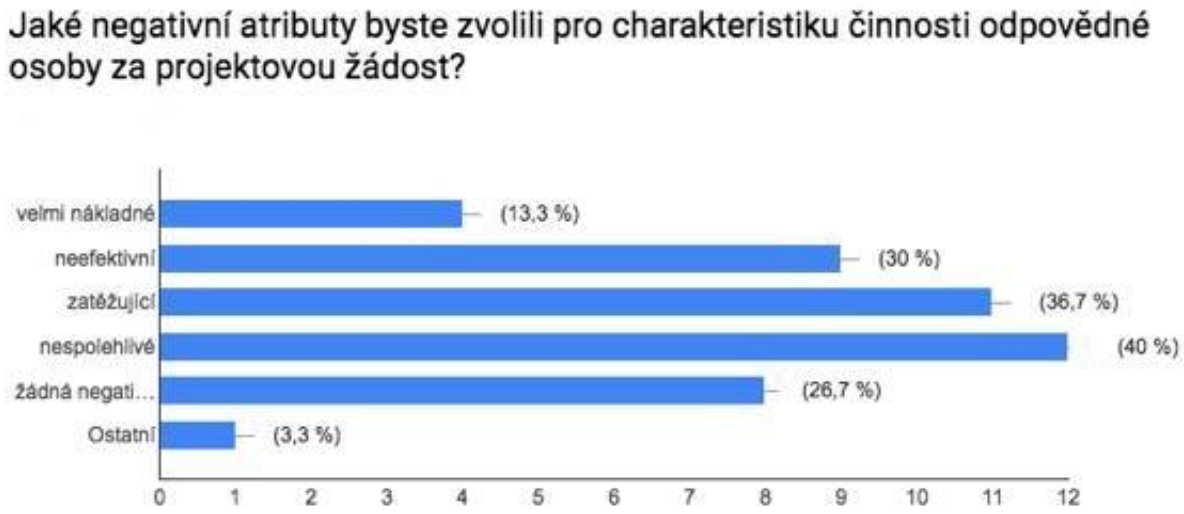

Komentář: Velmi často je za vedení projektu odpovědná zprostředkovatelská agentura, která je využita až v 50 % případů bez spolupráce s jakoukoliv interní či externí osobou vyhrazenou pro tyto účely. Dalším častým jevem je takový stav, kdy si MSP vyhradí minimálně jednu interní osobu, která najme agenturu a s ní řeší dotační projekt. Nejméně častým jevem je kombinace interní a externí osoby, či využití služeb pouze externisty bez zprostředkovatelské agentury.

Otázka 20

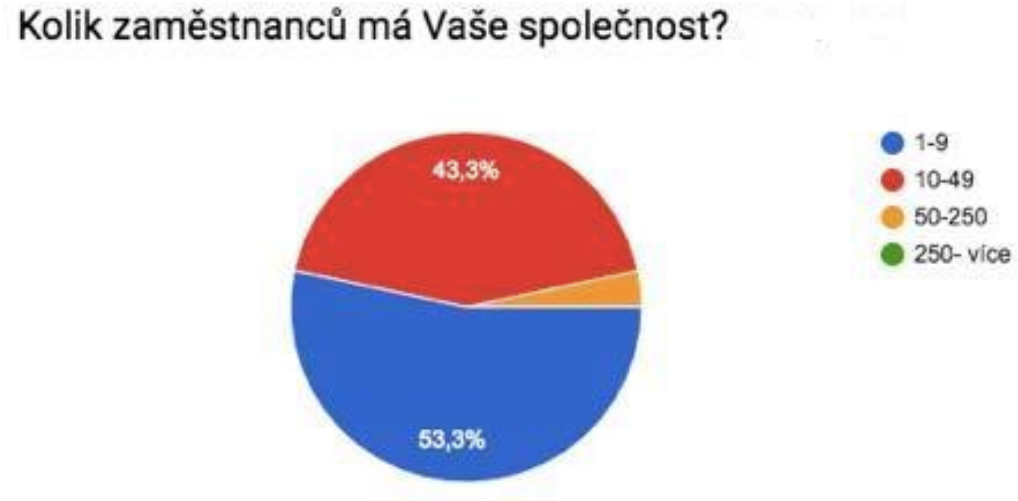

Komentář: Zprostředkovatelské společnosti mohou díky svému působení ušetřit čas a peníze. Důležité však je, aby jejich služby byly založeny na reálných podkladech. Pokud se agentury snaží pouze dostat z klienta peníze a uměle upravit projekt tak, aby měl vysokou šanci na přiřazení dotace, náklady, které příjemce ušetřil na samotném začátku, vynaloží v průběhu či na konci realizace projektu v několika násobné míře.

Otázka 21

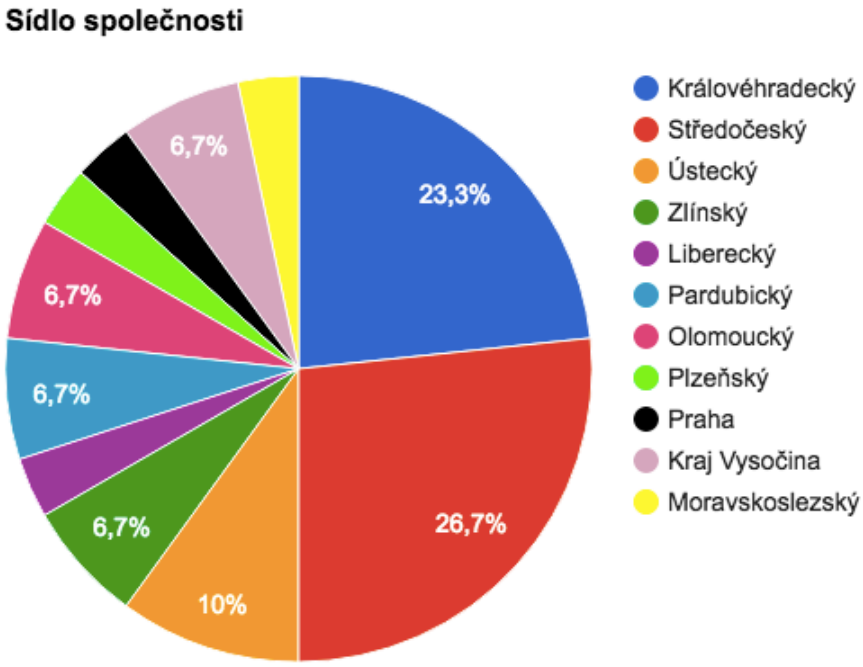

Komentář: Služby agentur musí splnit očekávání klientů. Agentury jsou často velmi neosobní a svého klienta ani jeho podnikatelské prostředí dobře neznají. Klienti poté často vidí jejich práci jako neefektivní, zatěžující a nespolehlivou, popř. nákladnou, která nesplnila jejich očekávání.

Otázka 22

Komentář: Nejčastějšími respondenty byla společnost mající 1-9 zaměstnanců.

Otázka 23

Komentář: Sídlo firmy respondentů bylo téměř ze všech krajů ČR a dotazníkové šetření zohlednilo široké spektrum respondentů. Ačkoliv je mezi odpověďmi uvedeni kraj Praha a právoplatnými žadateli v OP PI a OP PIK jsou MSP mající sídlo ve všech krajích ČR vyjma hl.města Prahy, je velmi pravděpodobné, že příjemci měli sídlo v Praze, avšak projekt, který realizovali, byl uskutečněn mimo Prahu a v daných výzvách bylo toto možné.

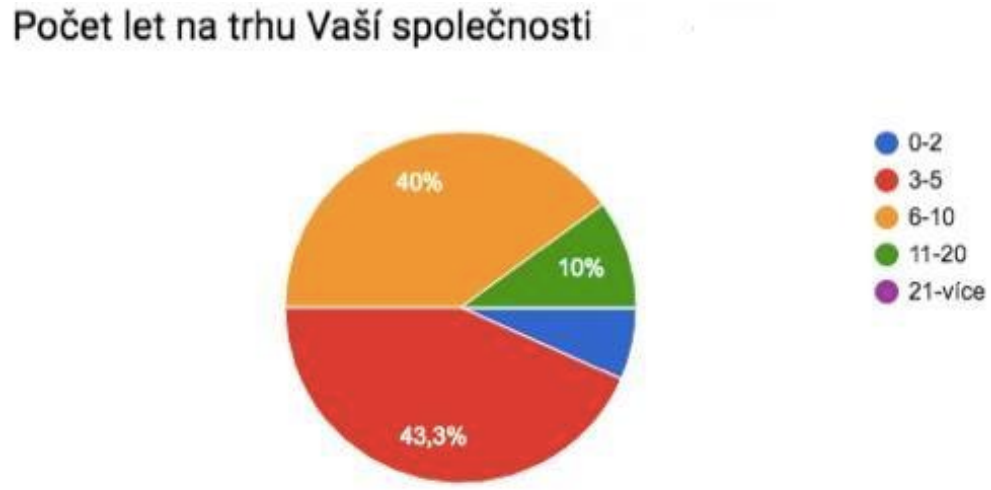
Otázka 24

Hlavní předmět podnikání
Odpovědi:

- Barvení a chemická úprava textilií – 2x
- Montáž, opravy, revize a zkoušky elektrických zařízení
- Opravy silničních vozidel -3x
- Pekařství, cukrářství
- Poskytování technických služeb
- Povrchové úpravy a svařování kovů a dalších materiálů
- Projektování elektrických zařízení
- Provádění staveb, jejich změn a odstraňování – 3x
- Provozování vodovodů a kanalizací a úprava a rozvod vody
- Přípravné a dokončovací stavební práce, specializované stavební činnosti – 2x
- Silniční motorová doprava nákladní provozovaná vozidly nad 3,5 tuny
- Skladování, balení zboží, manipulace s nákladem a technické činnosti v dopravě -2x
- Textilní výroba – 3x
- Truhlářství, podlahářství
- Umělecko-řemeslné zpracování kovů
- Vodoinstalatérství, topenářství
- Výroba a opravy hudebních nástrojů
- Výroba a zpracování paliv a maziv -2x
- Výroba a zpracování skla
- Výroba bižuterie
- Výroba brusiv a ostatních minerálních nekovových výrobků
- Výroba jízdních kol, vozíků pro invalidy a jiných nemotorových dopravních prostředků
- Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků
- Výroba krmiv, krmných směsí, doplňkových látek a premixů
- Výroba neelektrických zařízení pro domácnost
- Výroba plastových a pryžových výrobků – 3x
- Výroba stavebních hmot, porcelánových, keramických a sádrových výrobků
- Výroba strojů a zařízení – 2x
- Výroba textilií, textilních výrobků, oděvů a oděvních doplňků
- Zpracování dřeva
- Zpracování gumárenských směsí

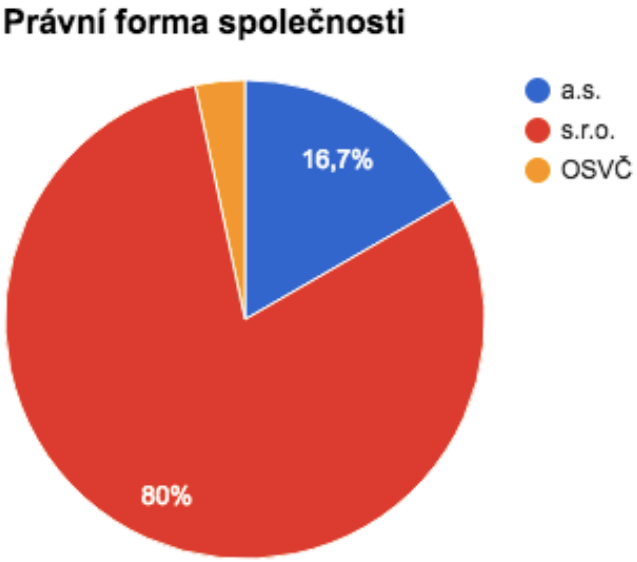
Komentář: Hlavní předmět podnikání byl v několika málo případech stejný a opakoval se. Snahou bylo zohlednit co nejvíce oborů, ve kterých MSP žádali o evropské dotace ze strukturálních fondů, tento cíl se podařilo naplnit.

Otázka 25

Komentář: Nejčastějšími respondenty byly společnosti mající zkušenosti 3-5 let na trhu. Další početně téměř totožnou skupinou byly společnosti mající zkušenosti 6-10 let na trhu.

Otázka 26

Komentář: Nejčastěji se mezi respondenty objevovaly MSP mající právní formu společnosti - společnost s ručením omezeným, druhou nejčastěji zastoupenou právní formou byly akciové společnosti. Mezi respondenty se objevily i osoby samostatně výdělečně činné. Jiná právní forma společnosti nebyla v dotazníku zaznamenána, ačkoliv mezi právoplatné příjemce podpory v OP PI a OP PIK patří i jiné právní formy společností.

5 Analýza úspěšně podaných žádostí z dotazníkového šetření

Za úspěšně podanou žádost se v této kapitole má na mysli takovou žádost, která vyhodnocena jako platná a bylo žadateli vydáno **Rozhodnutí o posktnutí dotace.** Vyhodnocení efektivity žádání OP PIK je v současnosti nemožné, neboť projekty jsou ve svém počátku a nejsou k dispozici shrnující data, podle kterých by bylo možné analyzovat faktory neúspěchu či potřeby podnikatelských subjektů při čerpání dotací ze strukturálních fondů. Je třeba zdůraznit, že většina respondentů čerpala finanční prostředky z **OP PI**. Ačkoliv je OP PI program z minulého programového období, tvoří silný základ nového operačního programu pro 2014-2020 OP PIK, který je nadějí pro české podnikatele a zprostředkovatele evropských dotací, aby zefektivnili čerpání finančních prostředků, poučili se z chyb, které se objevovaly v minulých programových období a dopomohli tak České republice posunout se v mezinárodním evropském žebříčku efektivity čerpání na vyšší pozici, ale především získali více finančních prostředků, které jsou jim poskytovány. V kapitole 3 Statistika čerpání evropských dotací v ČR a zahraničí bylo zmíněno, že každý OP v programovém období 2007-2014 vykazuje vyšší poptávku po finančních prostředcích, než jaká je alokace jednotlivých OP. Avšak oprávnění žadatelé vlivem nesplnění podmínek ztrácejí alokované finanční částky, dochází k tzv. korekcím a v závěru celkové certifikované výdaje, tedy finanční částky, které byly proplaceny žadatelům, jsou několik procent pod alokovanou částkou celého OP.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že většina podnikatelských subjektů podala prozatím **jen jednu projektovou žádost**, se kterou se ucházela o evropskou dotaci. Takto odpovědělo 93,3 % respondentů, zbylých 6,7 % podalo dvě projektové žádosti. Jak poukazuje kapitola 2 Administrace projektu, získat evropskou dotaci není krátkodobá záležitost. Spoluúčast žadatele na financování předloženého projektu je předmětem každé výzvy, avšak jen výjimečně lze počítat se 100% pokrytím nákladů ze strukturálních fondů a státní pokladny. Proto je třeba vzít na vědomí, že ačkoliv podnikatelské subjekty žádají o dotace, neznamená to, že nemusí mít našetřeny finanční prostředky pro svoje projekty či alespoň jejich část. **Způsob zpětného profinancování způsobilých výdajů je ochranným prvkem od EU**, který má zabránit rozebrání alokací bez návaznosti na projekty. Pokud podnikatel nemá našetřeny tyto finanční prostředky, je v případě spolufinancování nutné, aby si vzal úvěr či jinak vzniklou mezeru financoval. Dále je potřeba vzít v úvahu, že proplacení schválených dotací přichází v okamžiku, kdy je podána **žádost o platbu**, která se obvykle podává na konci realizace projektu či na konci každé etapy v případě etapizovaného projektu. Z toho důvodu musí podnikatel financovat daný projekt a až posléze mu je daná dotace proplacena. Jelikož mají projekty investiční charakter, jejich realizace trvá určitou dobu a následně běží několikaleté období udržitelnosti, ve kterém se musí plnit vytyčené indikátory, je zřejmé, že velká část MSP žádala prozatím pouze jednou.

Tuto tezi jen potvrzuje další otázka, která se zaměřila na určení fáze projektu podnikatele, který žádal o dotaci z ESI. Až 60 % respondentů uvedlo, že jejich projekt je ukončen, avšak běží pětileté období udržitelnosti. Dalších 33,3 % uvedlo, že jejich projekt je prozatím ve fázi realizace a jen 6,7 % uvedlo, že jejich projekt je definitivně ukončen.

Následující otázka je pro cíl této diplomové práce naprosto klíčová a zní takto: **Byla Vám přidělena celá finanční částka, o kterou jste žádali či došlo ke korekcím?**

Závěry plynoucí z odpovědí jsou zároveň i odpověďmi na otázky kladené v úvodu práce. Pouze 16,7 % respondentům, kteří žádali o dotaci, byla přidělena plná částka, o kterou žádali v projektové žádosti. Přesně 50 % žadatelů potvrdilo, že došlo ke korekcím a byla jim zkrácena výše žádané částky o dané sankce. Dalších 33,3 % respondentů nebylo schopno sdělit, zdali ke korekcím došlo či ne, neboť jejich projekt je stále ještě ve fázi realizace a žádost o platbu prozatím nebyla odeslána. Neznamená to, že by těchto 33,3 % respondentů nutně muselo přijít o část alokovaných zdrojů, avšak jak ukazuje statistika, až polovina respondentů o své alokace bohužel přišla. Procentuální vyjádření jasně potvrzuje, že podnikatelé přicházejí o své původní alokace, ke kterým dochází v každém druhém případu, alespoň tedy podle dotazníkového šetření.

Další stěžejní otázkou tohoto dotazníku je hledání zavinění subjektu, který byl odpovědný za vzniklé korekce. Celkem 63,2 % respondentů uvedlo, že za vzniklé korekce je odpovědná zprostředkovatelské agentura, která byla najata na získání dotace a vedení projektu. Dalších 21,1 % odpovědělo, že pochybení vzniklo na straně žadatele, 10 % uvedlo, že za korekcemi stojí pochybení úřadů a ostatních 5,7 % uvedlo do kategorie „ostatní" slova: „nic" nebo „žádné". Dá se tedy považovat, že 5,7 % respondentů odpověděli na tuto otázku, ačkoliv nemuseli.

Na otázku, zdali by respondenti plánovali znovu žádat o dotace z EU odpovědělo kladně 40 %, záporně 16,7 % a nerozhodně 43,3 %. Tato výpověď svědčí o tom, že mezi podnikateli panuje spíše pozitivní nálada a dalšímu projektovému záměru by se nebránili.

Jako další stěžejní otázka dotazníkového šetření, která se zaměřila na chyby podnikatelů a jejich poučení do dalšího čerpání zní takto: **Je něco, z čeho byste se chtěli poučit na základě Vašich zkušeností s čerpáním dotací z EU, aby nedošlo ke korekcím? Prosím vypište:** Respondenti zmínili, že by si v příštím čerpání chtěli lépe prověřit **spolehlivost** a **reference** zprostředkovatelské agentury. Dále by chtěli posílit **komunikaci** a **synchronizaci** se zprostředkovatelskou agenturou. Nejčastěji však byla skloňována **organizace veřejných zakázek** či výběrového řízení, ve kterých by podnikatelé uvítali **právní podporu**, aby zbytečně nepřišli o alokované zdroje. Další zmínka byla o kvalitnější tvorbě projektového plánu, **dodržování indikátorů**, které si podnikatelé volí již na samotném začátku v projektové žádosti, ba dokonce bylo zmíněno, že by si podnikatelský subjekt v příštím čerpání **poptal služby zprostředkovatelské agentury**, která by mu pomohla s čerpáním finančních prostředků. Mezi poslední odpovědi na tuto otázku bylo: **lépe etapizovat projekt**, **seznámit se se způsobilými výdaji** či **lépe vést účetnictví**, které musí být vedeno zvlášť od svého běžného, jak je blíže popsáno v kapitole administrace projektu.

Podnikatelé, kteří odpověděli, že by již nechtěli žádat o dotace, vypsali následující důvody, proč již nezvažují znovu čerpat finanční prostředky: Nejčastějším důvodem je **nákladovost**, která se podnikatelům nevyplácí. Ta je dána tím, kolik finančních zdrojů musí investovat, aby získali finanční částku, kterou žádají ve své projektové žádosti. Další respondenti uvádějí, že panuje **korupce** při přerozdělování celkové alokace či se bojí chybné **realizace** a **účetnictví**. Mezi odpovědi se vyskytla i „**nejistota**" nebo „více starostí než užitku".

Další otázka se zaobírala faktory neúspěchu. Detailně mapovala, proč vznikly respondentům korekce. **Tato otázka odpovídá na další klíčovou otázku této diplomové práce**, neboť konkrétně popisuje, jaké jsou faktory neúspěchu při čerpání finančních prostředků z ESI. Na tuto otázku odpovědělo 60 % dotázaných, že byla **chybně provedena organizace výběrového řízení** (jakékoliv chyby během zadávání, vedení či vyhodnocování VŘ), což ukazuje zdaleka největší slabinu v čerpání českých podnikatelů z ESI. Dalších 30 % respondentů uvedlo, že korekce vznikly vlivem **nedodržení podmínek**, které byly stanoveny při schvalování dotace, ať už v účetnictví či v trvání délky projektu a dalších blíže nespecifikovaných podmínek. Celkem 20 % žadatelů odpovědělo, že **náhlé změny** v průběhu projektu byly sankciovány a nedovolily tak podnikatelům dosáhnout na alokovanou částku. 15 % respondentů uvedlo, že chyba vznikla ve **špatně vytyčených indikátorech** a dalších 15 % vyplnilo, že byl nastaven **špatný harmonogram projektu**. Chyby v realizaci projektu byly příčiny korekcí u 10 % respondentů.

Zde je výčet nejčastějších chyb, které zveřejnila agentura CzechInvest.

Příprava projektu:

- nekvalitní podnikatelský záměr
- nedostatečná představa o zajištění finančního krytí
- výběr nesprávného dotačního titulu
- nedostatečné prostudování relevantních dokumentů

Chyby při založení master účtu:

- pozdní zakládání Master účtu
- nepřesnost uvedených údajů
- chybí některé údaje

Chyby při zakládání registrační žádosti

- špatně uvedené identifikační údaje žadatele
- neuvedení všech statutárních orgánů společnosti a jejich způsob jednání za společnost
- špatný odhad způsobilých výdajů projektu a výše požadované dotace
- špatně vyplněný formulář FV k výpočtu ratingu žadatele
- chybí povinné přílohy k registrační žádosti
- špatné podpisy dokumentů v seznamu dokumentů
- žadatel neodešle správně registrační žádost
- ponechání podávání žádosti na poslední chvíli
- podnikatelský záměr není v souladu s výzvou
- chybí historie žadatele
- nezpůsobilost žadatele
- nepodporované CZ-NACE
- příliš obecný popis projektu
- datum pro vznik způsobilých výdajů = schválení RŽ (předběžná přijatelnost)

Chyby při zakládání plné žádosti

- špatně vyplněný detail žadatele
- chybně uvedené adresa místa realizace projektu
- chyby v přílohách prokazující práva žadatele k nemovitosti
- špatný popis projektu
- nedodržení osnovy podnikatelského záměru/studie proveditelnosti

Další chyby u studie proveditelnosti

- nesoulad plné žádosti a studie proveditelnosti
- studie proveditelnosti je příliš strohá
- tvrzení ve studii proveditelnosti nejsou podložená dokumenty
- závazné ukazatele – v případě nesplnění závazných ukazatelů je odebrána žadateli celá dotace
- žadatelé uvádějí přesný název stroje i výrobce bez ukončeného výběrového řízení u dodávek nad 500 tis. Kč
- v projektu jsou zahrnuty nezpůsobilé výdaje mezi způsobilými
- nedostatečné podklady k uvedeným informacím
- soulad projektu s IPRM
- nedodržení termínu pro odeslání plné žádosti
- chybí povinné přílohy
- špatně vyplněné monitorovací ukazatele – počáteční hodnoty

Chyby při realizaci projektu

- nedodržování stanovených termínů
- nedodržení Podmínek poskytnutí dotace
- nedodržení pravidel pro výběr dodavatelů
- nedodržení pravidel pro povinnou publicitu
- absence PM na straně žadatele
- neinformování o změnách majetkoprávního a formálně-právního postavení
- nezachování dlouhodobého majetku pořízeného z dotace v podpořeném regionu po stanovenou dobu
- nezachování podnikatelské činnosti
- nearchivování veškerých dokumentů
- pořizovaný majetek není v souladu s podnikatelským záměrem
- nedodržení pravidel etapizace projektu
- chyby v žádostech o platbu
- nedodržení lhůt k podání monitorovacích zpráv
- nepodání všech předepsaných zpráv
- monitorovací, závazné ukazatel

Chyby v dodržování metodik

- závaznost příloh k podmínkám
- opomenutí pravidel a metodik programu OPPI
- změny v provedení projektu oproti podmínkám a rozhodnutí
- změny v provedení projektu oproti podmínkám rozhodnutí

Po srovnání odpovědí z dotazníkového šetření této diplomové práce s nejčastějšími chybami uvedenými agenturou CzechInvest lze říci, že **odpovědi respondentů spadají do výše uvedeného seznamu**. Zároveň je tento fakt dán tím, že respondentům byla nabídnuta možnost zaškrtnutí předem definovaných možností, což je z hlediska časové úspory respondenta snazší, což je inklinuje k zaškrtnutí jedné či více možností, než aby spontánně svoji odpověď sepsal.

Dotazovaní měli hned v následující otázce určit, co by podle nich pomohlo čerpání finančních prostředků z ESI. **Až 90 % uvedlo, že efektivnímu čerpání brání byrokracie.** 60 % respondentů se shodlo, že problémem je **složitost podávání projektových žádostí**. I agentura CzechInvest registruje poměrně značné množství chyb právě při podávání žádostí, které lze vyčíst ve výše uvedeném seznamu. Pro téměř 60 % respondentů je **dodržování vytyčených indikátorů** považován za faktor snižující efektivitu čerpání. 40 % respondentů vidí jako úskalí **nedostatečnou zkušenost** odpovědné osoby v oblasti čerpání evropských dotací. Laxní přístup k dotacím zvolilo 33,3 % dotázaných a 30 % uvedlo, že faktorem snižující efektivitu čerpání je **nespolehlivost** odpovědné osoby. Problém v **netransparentnosti** vidí 20 % respondentů.

Na otázku: Co byste shledali nejvíce užitečným, co by Vám pomohlo čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů EU, odpovědělo **96,7 % snížení byrokracie**. Zde lze jednoznačně vidět, že v předchozí otázce označilo byrokracii jako faktor neúspěchu 90 % respondentů, proto v této navazující otázce tato hodnota jednoznačně vede. Překvapivě by snížení byrokracie uvítalo více respondentů než těch, kteří označili byrokracii jako faktor snižující efektivitu čerpání. Pro 80 % respondentů je třeba změnit **neustále se měnící legislativu**, která jim brání v efektivním čerpání. 73,3 % dotázaných podnikatelů by uvítalo **větší pomoc** na straně odpovědné osoby za daný projekt. Zprostředkovatelské agentury by tak měly více komunikovat s klienty a snažit se jim vyjít vstříc. **Větší pomoc** na straně státu by uvítalo 40 % respondentů. Překvapivě 30 % respondentů uvedlo, že by bylo třeba zvýšit **transparentnost** fondů. V současnosti mají podnikatelé možnost na stránkách ŘO daného OP zjistit více o Operačním programu a uveřejněných výzvách i s harmonogramem na následující rok, který je vyhlašován po schválení všech výzev na další kalendářní rok. Další informace mohou podnikatelé najít na webových stránkách www.strukturalni-fondy.cz, které jsou oficiálně spravované MMR. Další informace o strukturálních fondech lze potom najít na stránkách Evropské komise. Strategické dokumenty jsou vyhotoveny v členských jazycích, tedy i v češtině. Pro podnikatele a jejich čerpání jsou však relevantní webové stránky spravované MMR, především však text výzvy a přiložené dokumenty k dané výzvě. Důležitým poradcem, který velmi pečlivě zpracovává zdarma veškeré dotazy je společnost Euroskop, která je k dispozici podnikateli telefonicky či písemně po emailu. Tato společnost je financovaná z prostředků EU prostřednictvím OP Technická pomoc a ze státního rozpočtu ČR. Větší disciplínu žadatelů zvolilo 20 % z dotázaných podnikatelů. (Euroskop, 2016)

Respondenti dále odpovídali na otázku, kdo byl zodpovědný za podání projektové žádosti. **80 % dotázaných sdělilo, že využilo služeb zprostředkovatelské agentury** , 33,3 % uvedlo, že projektovou žádost měla na starost společně s agenturou interní osoba a 13,3 % využilo externí osobu. Součet podílů jednotlivých odpovědí převyšuje hranici 100 %, jelikož byla možná i kombiace odpovědí, např. využití zprostředkovatelské agentury společně s interní osobou, či využití zprostředkovatelské agentury s externí osobou atd. 80% využití zprostředkovatelských agentur nutně neznamená, že agentura zpracovávala žádost sama bez

využití interní či externíosoby. Nejvýraznější je jednoznačně outsourcing této služby na zprostředkovatelskou agenturu, dále poté kombinace zprostředkovatelské agentury a interní osoby dohromady. I přes intenzivní komunikaci autora této diplomové práce s agenturou CzechInvest a podpůrnou agenturou Euroskop se nepodařilo zajistit jinou statistiku, která by zobrazovala procentuální využití zprostředkovatelských agentur při podávání žádostí v jednotlivých výzvách OP. Vlivem malého vzorku je tento statistický údaj nepřesný, avšak 80% využití zprostředkovatelských agentur při čerpání finančních prostředků je nepopiratelně známka intenzivního využití služeb zprostředkovatelů.

V otázce, jak se podnikatelé dozvěděli o zprostředkovatelské agentuře, odpovědělo 38,5 % respondentů, že jim agentura byla **doporučena**, stejné množství dotázaných odpovědělo, že agentura byla **vyhledaná na internetu** a téměř 35 % podnikatelů zmínilo, že si provedlo **analýzu trhu,** která byla provedena na základě srovnání několika nabídek od zprostředkovatelských firem, které byly vyhledány na internetu. 3,8 % se dozvědělo o zprostředkovatelské agentuře prostřednictvím rádia.

Spokojenost se službami odpovědné osoby za projektovou žádost se různí. Jelikož 80 % respondentů si na projektovou žádost najmuli agenturu, dá se tato otázka spolehlivosti odpovědné osoby chápat jako hodnocení práce zprostředkovatelských agentur, alespoň tedy z 80 %. V této otázce mohli dotazovaní označit jen jednu odpověď, tudíž jednotlivé podíly jasně rozdělují tazatele do 7 skupin podle Osgoodova sémantického diferenciálu. Z tohoto diferenciálu lze vybrat 3 skupiny. Ti, co se vyjádřili pro celkovou spokojenost a najali by si agenturu znovu, ti, co byli se službami agentury nespokojení a danou agenturu by si již nevybrali a ti, co jsou indiferentní a nepřiklonili se ani k jednomu z protipólů. Pokud sečteme negativní odpovědi, ve kterých respondenti uvedli, že by si agenturu nenajali, součet by byl 40 %. Pokud sečteme procentuální podíly spokojených podnikatelů, kteří by si agenturu v případě další žádosti o dotaci najali, součet by byl též 40 %. Nerozhodnou odpověď potom volilo 20 % dotazovaných. Největší skupinu však tvořili podnikatelé, kteří se přiklonili k negativní odpovědi a spíše by téže agenturu znovu neoslovili. Tato skupina tvořila 30 %.

Z dotazníku dále vyplynulo, že analýzu dotačních možností si nechávají podnikatelé převážně (ze 76,7 %) provést zprostředkovatelskou agenturou. Pouze 16,7 % si zajistilo analýzu dotačních možností bez pomoci externích subjektů. Dále 6,7 % dotázaných uvedlo, že k analýze využili externě najatou osobu, která však není plnohodnotnou zprostředkovatelskou agenturou. Z těchto odpovědí plyne závěr, že podnikatelé přenechávají tuto práci zprostředkovatelským agenturám.

Jak je však popsáno v další kapitole 6 - Zprostředkovatelské agentury na podání žádosti o dotaci z EU, analytickou práci dělají agentury poměrně často zdarma, aby zatraktivnily svoje služby. Více o cenách agentur za svoje služby v následující kapitole 6. Tento fakt mírně vyvrací odpovědi na otázku, zda byla analýza zprostředkovatelskou společností placená. Téměř 70 % respondentů uvedlo, že analýza byla placená, zbylých 30 % uvedlo, že analýza byla provedená **zdarma**.

Celkem 42,9 % odpovědělo, že finanční prostředky vynaložené na získání dotace z hlediska jejich výše byly přiměřeně vysoké. Tato otázka byla též formou Osgoodova sémantického diferenciálu. Pokud bychom znovu agregovali odpovědi na 3 oddíly – nízké náklady, vysoké náklady a přiměřené náklady, zjistíme, že 17,8 % tvoří odpovědi přiklánějící se k názoru, že náklady byly spíše nižší, avšak větší část podnikatelů (39,3 %) označila náklady na analýzu dotačních možností za vyšší. Celkově by se dala cena služeb zprostředkovatelských agentur za analýzu dotačních možností označit z pohledu klientů za spíše vyšší.

Stejně tak jako v případě odpovědné osoby za projektovou žádost, kde jednoznačně dominovala zprostředkovatelská agentura, tak i ve vedení projektu hraje zprostředkovatelská agentura důležitou roli, neboť v 50 % případů byla za vedení projektu odpovědná právě agentura. V 20 % se společně s agenturou podílel min. 1 interní osoba. Pouze interní osobu na vedení projektu zvolilo 16,7 % dotázaných. Necelých 7 % tvořilo vedení projektu kombinace

externí osoby a zprostředkovatelské agentury. Pokud by byly sečteny případy, ve kterých figurovala zprostředkovatelská agentura, součet by tvořil 76,7 %, interní osoba 40 % a externí osoba 13,3 %, **což jasně ukazuje dominanci zprostředkovatelských agentur ve vedení projektů.**

Nejčastější výhody, které přinesly odpovědné osoby společnostem, byly respondenty zvoleny: ušetření času (73,3 %), ušetření peněz (33,3 %), převzetí rizika (20 %) a spolehlivost (20 %). Žádnou pozitivní charakteristiku uvedlo 10 % dotázaných

Z hlediska negativních charakteristik odpovědných osob za projektovou žádost byly respondenty nejčastěji označeny: **nespolehlivé** (40 %), **zatěžující** (36,7 %), **neefektivní** (30 %) a **velmi nákladné** (13,3 %), žádnou negativní charakteristiku zvolilo 26,7 % respondentů.

Pakliže bychom poskládali nejčastější odpovědi v otázkách profilu žadatele, vykrystalizovala by nám z dotazníkového šetření následující profil žadatele: **Společnost s právní formou s.r.o. mající 1-9 zaměstnanců, sídlící ve Středočeském kraji, podnikající ve výrobě strojů a zařízení, mající 3-5 let na trhu.**

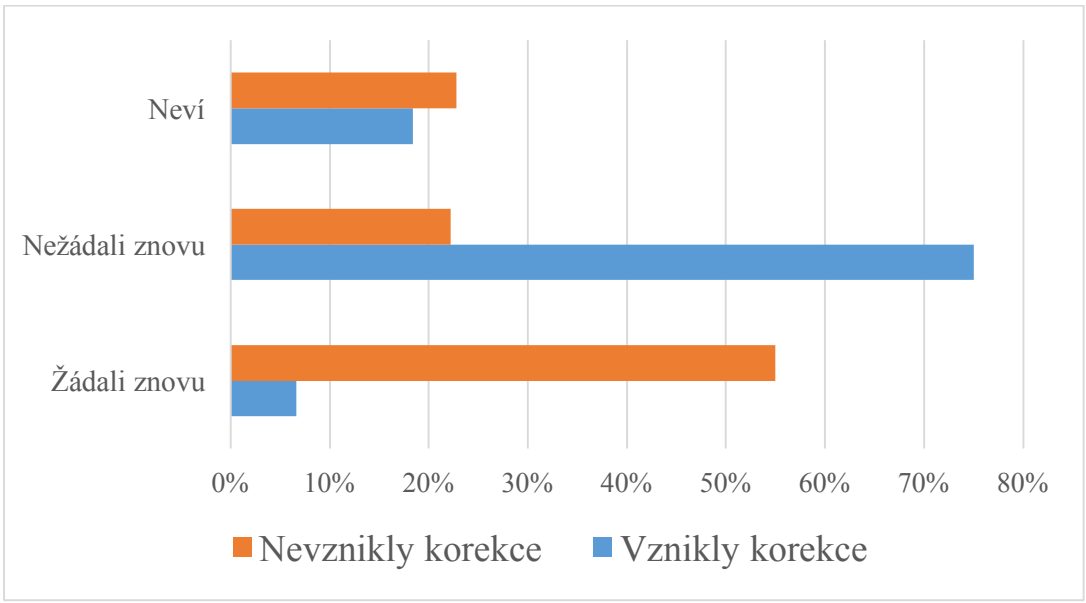
5.1 Regresní analýzy

Analýza 1 – Vztah mezi vznikem korekcí a volbou podat další projektovou žádost

Korekce/podání nové žádosti	Žádali znovu	Nežádali znovu	Neví
Vznikly korekce	6,6%	75,0%	18,4%
Nevznikly korekce	55,0%	22,2%	22,8%

Komentář: Tato analýza zkoumá vztah mezi vznikem korekcí a volbou podat další projektovou žádost. Společnosti, kterým vznikly korekce během svého čerpání jsou více skeptické a neplánují podávat novou žádost s dalším projektovým záměrem. Malé procento z nich by žádost zvažovalo a přibližně pětina z nich neví, zdali by další žádost podaly. Společnosti, kterým korekce nevznikly, nemají překvapivě velké nadšení podat novou žádost. Nadpoloviční většina se sice vyjádřila ve prospěch podání další žádosti, avšak pětina z nich by už žádat něchtěla a další pětina není rozhodnutá. Tento jev lze vysvětlit tím, že ačkoliv společnostem nevznikly korekce, časová či finanční náročnost úspěšně zvládnutých projektů je nepopiratelná a po zkušenostech s prvním čerpáním již nechtějí tento proces opakovat.

Graf 2 - Korekce/Podání nové žádosti

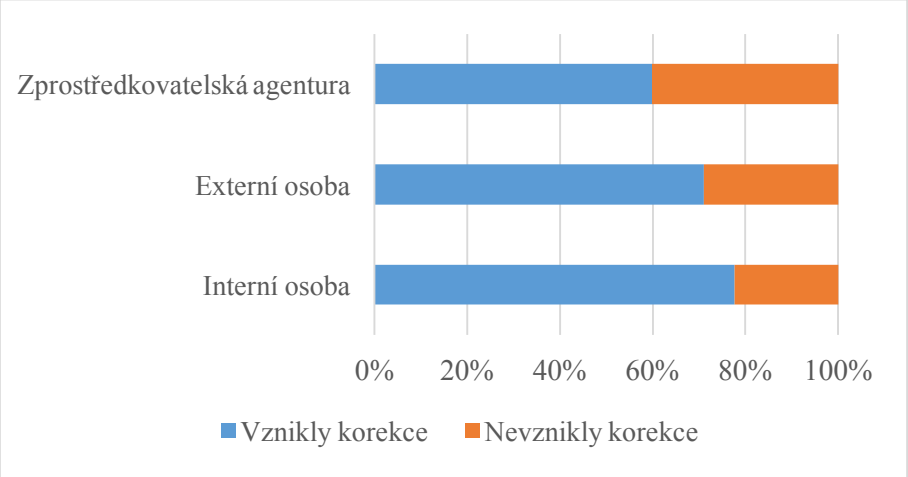

Analýza 2 - Vztah mezi vznikem korekcí a odpovědnou osobou za podání projektové žádosti

Korekce/odpovědná osoba za projektovou	Interní osoba	Externí osoba	Zprostředkovatelská agentura
Vznikly korekce	77,7%	71,1%	59,9%
Nevznikly korekce	22,3%	28,9%	40,1%

Komentář: Tato analýza zkoumá vztah vzniku korekcí a odpovědných osob za sestavení projektové žádosti. Pokud projektovou žádost zajišťovala pouze interní osoba bez zprostředkovatelské agentury, vznikly jí korekce v 77,7 % případů. Pokud projektovou žádost měla na starosti pouze externí osoba, korekce vznikly v 71,1 % případů a pokud zajišťovala projektovou žádost pouze agentura, vznikly korekce v téměř 60 % případů. Vzhledem k tomu, že tato analýza zkoumá, jestli vznikly korekce v průběhu celého čerpání, není zřejmé, zdali byly

způsobeny vlivem chybně sestavené projektové žádosti či vlivem jiných okolností. Z analýzy však vyplývá, že v případě využití zprostředkovatelských agentur je efektivita čerpání vyšší.

Graf 3 - Korekce/odpovědná osoba za projektovou žádost

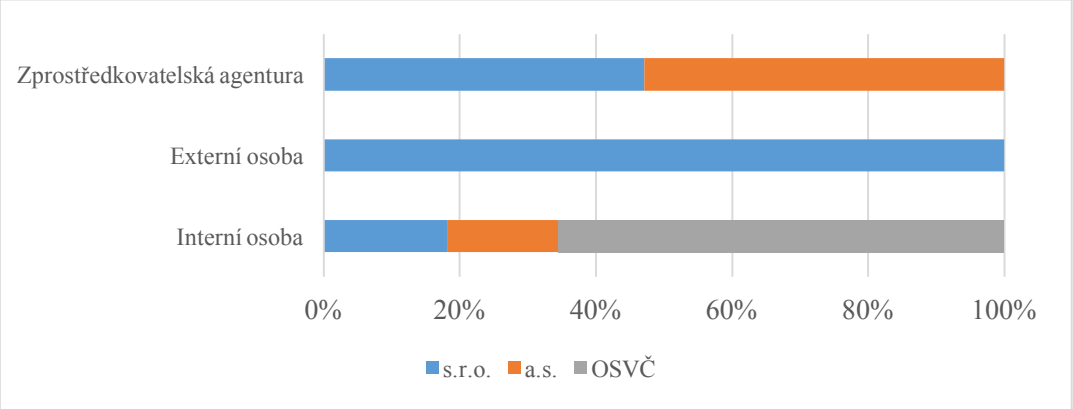

Analýza 3 – Vztah mezi Formou společnosti a odpovědnou osobou za projektovou žádost

Forma společnosti/ odpovědná osoba za projektovou žádost	Interní osoba	Externí osoba	Zprostředkovatelská agentura
s.r.o.	27,7%	5,5%	66,8%
a.s.	25,0%	0,0%	75,0%
OSVČ	100,0%	0,0%	0,0%

Komentář: Tato analýza zkoumá vztah mezi formou společnosti a odpovědnou osobou za projektovou žádost. Z analýzy vyplývá, že čím je společnost větší (je třeba více prostředků k jejímu založení), je využití zprostředkovatelské agentury, jakožto odpovědné osoby za sestavení projektové žádosti častější. Dá se očekávat, že akciová společnost bude mít více finančních prostředků k dispozici než společnost s ručením omezeným či OSVČ. OSVČ si projektovou žádost tvořila sama. Společnosti s ručením omezeným využívaly nejvíce zprostředkovatelské agentury, dále potom interní osoby a nejméně externí osoby. Akciové společnosti využily k sestavení projektové žádosti agenturu v 75 % případů a ve zbylých 25 % případů využily interní osobu, která byla nejspíše specialistou v dotačním prostředí. Akciové společnosti však vůbec nevyužily služeb externistů.

Graf 4 - Forma společnosti/odpovědná osoba za projektovou žádost

6 Zprostředkovatelské agentury na podání žádosti o dotaci z EU

Podnikatelské subjekty mají více možností při získání potřebných finančních prostředků než pouze prostřednictvím dotací z EU. Na území ČR mohou podnikatelé využít **státních a krajských dotací**. V případě státních dotací je vhodné sledovat informační portál BusinessInfo.cz, který byl vytvořen MPO společně se státní organizací pro podporu českých výrobků CzechTrade. (Jitka Srpová, 2012) Na tomto portálu je možné filtrovat informace o státní podpoře pro MSP. Krajské dotace, které jsou vypláceny z krajských rozpočtů a zveřejněny na úředních stránkách kraje a jsou plně v souladu s tzv. „Programem rozvoje kraje“ (PRK). V tomto programu jsou definovány investiční priority a podporované oblasti v daném kraji. PRK představuje programový (implementační, akční) dokument, který je nedílnou součástí koncepčního přístupu k rozvoji kraje jako regionu. PRK navazuje na schválenou Strategií rozvoje daného kraje pro zpravidla šestileté programové období. V současnosti mají kraje schválené PRK v souladu se strategií rozvoje kraje v období 2014-2020. (Královéhradecký kraj, 2014).

Státní instituce poskytující finanční podporu pro MSP v ČR jsou následující (Jitka Srpová, 2012):

- Českomoravská záruční a rozvojová banka
  - Záruky, úvěry, příspěvky a dotace
- Česká exportní banka
  - Úvěry na financování výroby pro vývoz (předexportní úvěr)
  - Přímý vývozní dodavatelský, odběratelský úvěr
  - Refinanční vývozní dodavatelský, odběratelský úvěr
  - Odkup pohledávek z akreditivů
  - Odkud vývozních pohledávek s pojištěním
  - Úvěr na investice v zahraničí
  - Bankovní záruky
- Exportní garanční a pojišťovací společnost
  - Pojišťování vývozních úvěrů proti komerčním a teritoriálním rizikům spojených s vývozem zboží a služeb

Finanční podporu poskytují i soukromé organizace pro podporu podnikání MSP v ČR. Mezi hlavní organizace podílejících se na rozvoji MPS prostřednictvím finančních dotací patří zejména (Jitka Srpová, 2012):

- Fondy rizikového kapitálu
  - Předstartovní financování (seed capital)
  - Startovní financování (start-up capital)
  - Financování počátečního rozvoje (early stage expansion capital)
  - Financování akvizic (acquisition capital)
  - Profinancování dluhů (debt replacement)
  - Záchranný kapitál (rescue capital)
- Business angel
  - Individuální finanční pomoc

Státní a krajské dotace, finanční služby vládou zřízených organizací či soukromých organizací tvoří substituční tržní prostředí pro agentury, zaměřujících se na zprostředkování dotací ze strukturálních fondů EU.

Konkurenční prostředí je v oboru poskytování dotací poměrně silné. Nicméně ve srovnání s jinými zprostředkovatelskými obory, jako např. finanční poradenství není toto prostředí tak saturované. Trh je přerozdělen mezi několik významnějších zprostředkovatelských agentur. Některé se soustředí na poskytování specifických služeb v konkrétních oblastech, jiné pokrývají celou Českou republiku a nabízejí pro své zákazníky komplexní řešení. Většina zprostředkovatelských agentur nenabízí jen dotační poradenství, zpravidla využívají k prosazení se na trhu i další doplňkové služby, ve kterých nabízejí např. organizaci výběrového řízení ve veřejných zakázkách, finanční a investiční poradenství, pořádání seminářů, workshopů, zasílání dotačních novin, novinek, newsletterů či organizaci samotného dotačního projektu v místě realizace prostřednictvím event managementu. Jejich služby jsou tedy bohaté, nejvíce úspěšná je dle webu OP PIK, oficiálního webu pro operační program Inovace pro konkurenceschopnost, společnost eNovartis nejúspěšnější společností z hlediska získávání dotačních prostředků pro svoje klienty. Společnost eNovartis spravuje web OP PIK.

OP Životní prostředí (ERDF, FS), OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, OP Lidské zdroje a zaměstnanost a OP Technická pomoc jsou operační programy z programového období 2007-2013**, jejichž absorpční kapacita byla nejméně naplněna, což znamená že žadatelé čerpali prostředky nejméně efektivně ze všech OP**. Tento fakt vytváří prostor pro inovace procesů a zefektivnění čerpání finančních prostředků pro další programové období. Ačkoliv ve všech zmíněných OP byl od žadatelů zaznamenán převis poptávky po dotacích (celkové žádané finanční zdroje v projektových žádostech) nad nabídkou (celková alokace programu), operační programy nedokázaly splnit minimální limity čerpání (pravidlo n+3/n+2) a došlo tak k automatickému zrušení závazku, kdy Česká republika přišla o alokované zdroje ze strukturálních fondů EU.

6.1 Zprostředkovatelé dotací:

Činnost agentur ve zprostředkování žádosti o dotaci ze strukturálních fondů EU se značně liší především v rozsahu poskytovaných služeb způsobu cenotvorby svých nabídek, proto je zapotřebí, aby se podnikatel, který vyhledá služby těchto agentur důkladně seznámil s daným rozsahem nabízených služeb a jejich zpoplatnění, aby si mohl nabídky konkurenčních zprostředkovatelů vzájemně porovnat. Služby nabízené zprostředkovateli evropských dotací v ČR:

- Zpracování analýzy dotačních příležitostí
- Zpracování studie proveditelnosti
- Zpracování projektového záměru
- Organizace výběrového řízení
- Řízení projektu – management
- Zpracování monitorovacích zpráv, evaluací a průběžných zpráv během realizace projektu
- Zpracování závěrečné zprávy
- Zajištění povinné publicity
- Zpracování reportů po ukončení projektů v době udržitelnosti

6.1.1 Zpracování analýzy dotačních příležitostí

Zpravidla prvotní analýza, kterou provádí zprostředkovatelská agentura na popud žadatele, který danou agenturu osloví. V této službě zprostředkovatel vybídne žadatele k vyplnění formuláře či dotazníku, ať už písemně, telefonicky, anebo během osobního pohovoru. V daném dotazníku agentura zjistí potřebné informace, které ji slouží k analýze dotačních příležitostí. Samotná analýza spočívá ve vyšetření dotačních titulů, které se vztahují k projektovému záměru žadatele. Od zprostředkovatele se tak očekává, že vyšetří veškeré operační programy a zjistí, zdali projektový záměr spadá do operačního programu, konkrétněji

do jeho investiční priority, specifického cíle a opatření. Následně zprostředkovatelská agentura vyhodnotí, spadá-li projektová žádost pod výše uvedené cíle. K dosažení závěru využije agentura veřejně dostupných informací např. na stránkách www.strukturalni-fondy.cz. Výsledkem této služby je zpravidla obeznámení zákazníka s dotačními možnostmi, kdy agentura písemně či telefonicky předá dané informace. Je-li tato služba zpoplatněna, je výsledkem této služby písemný dokument s přehledně uvedenými dotačními tituly, které jsou klientovi k dispozici pro daný projektový záměr. Zprostředkovatelé jsou zpravidla konzultantské společnosti, které pomáhají klientovi správně pojmout projektový záměr a optimalizovat ho dle nabízených dotačních titulů. **Mnoho dotačních společností láká klienty na bezplatně provedenou analýzu.**

6.2 Zpracování studie proveditelnosti

Studie proveditelnosti (Feasibility Study) slouží k posouzení realizovatelnosti projektu, z hlediska finančního též k zhodnocení efektivnosti využití potenciálně vložených prostředků, tedy ověření smysluplnosti projektu a je zároveň i zásadním nástrojem samotného projektového řízení. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2009)

Studie proveditelnosti je zpracovávána v souladu s metodikou vydanou Ministerstvem pro místní rozvoj ČR, která obsahuje: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2004)

Úvodní informace

V úvodních informacích by měl být specifikován účel, pro který je studie proveditelnosti zpracována.

Vyhodnocení projektu

Jako další kapitole je stručné vyhodnocení projektu, tedy závěry, které vyplývají z vypracované studie proveditelnosti. Je zde shrnuto zhodnocení finanční efektivity projektu, uskutečnitelnost a analýza rizik. Nechybějí ani jednotlivé finanční ukazatele, které reflektují citlivostní analýzu, tok peněz a komentář.

Popis podstaty projektu a jeho etap

V této kapitole je obsažen popis hlavních charakteristik projektu a jeho etap. Z této kapitoly lze vyčíst, k čemu bude projekt sloužit, co přinese, co je smyslem projektu, jaký problém řeší, kdo je investorem projektu, jaká je velikost projektu a jaká je jeho lokalizace, jakými etapami bude projekt procházet a v čem jsou jeho specifika, jak se řeší další varianty zpracování v rámci studie a jaká jsou další specifika projektu.

Analýzy trhu, odhad poptávky, marketingová strategie a marketingový mix

Součástí kapitoly je analýza marketingových částí projektu. Kapitola se taktéž zaměřuje na y odhady týkající potřeb koncových uživatelů, konkurenceschopnosti produktu. Analýza je prováděna ve výzkumné a analytické části.

Management projektu a řízení lidských zdrojů

Zde je popsáno plánování, organizování, řízení i kontrola všech procesů, organizačních jednotek a veškerých lidských zdrojů.

Technické a technologické řešení projektu

Tento podklad a jeho kvalita je zásadní hlavně u projektů, kde zvolená technika a technologie v té či oné fázi projektu zásadním způsobem ovlivní investiční nebo provozní finanční toky projektu. Nalezneme zde odpovědi na následující otázky:

- Jakou technologií bude projekt po skončení jeho životnosti likvidován?
- Popis samotného výrobního a logistického procesu z technologického a technického hlediska.
- Jaké z ní plynou rizikové faktory?
- Jaký investiční majetek je zapotřebí v jednotlivých fázích projektu?
- Jaké materiálové a energetické toky vyplývají této technologické varianty v jednotlivých etapách?
- Jaké profese bude vzhledem k technologiím nutné zajistit pro výstavbu, provoz i likvidaci? Jak vysoké lze odhadovat investiční náklady?
- Jaká je fyzická životnost projektu, resp. pořizovaných investic?
- Kdy bude fakticky nutná reinvestice z technického hlediska?
- Kdy začne vlivem opotřebení majetku narůstat provozní náročnost a v jaké míře?

Dopad projektu na životní prostředí

Tento aspekt je významný z hlediska smysluplnosti projektu a ovlivňuje jeho hodnocení zejména v jeho celkovém socio-ekonomickém dopadu, který je pak dále využit a převeden na peněžní vyjádření v Analýze nákladů a přínosů. Nicméně ovlivňuje přímo i samotnou realizovatelnost a udržitelnost investice. Jedná se o popis všech možných kladných i negativních dopadů, které plynou z realizace projektu.

Zajištění investičního a oběžného majetku

V rámci této kapitoly je nezbytné vymezit jasně a úplně strukturu pořizovaného investičního majetku. V této kapitole jsou rozepsány a zkalkulovány všechny materiálové a zbožové dodávky. Dochází tak k vymezení struktury dlouhodobého majetku, určení výše investičních nákladů, problematiky servisních podmínek a případného znovupořízení. Kapitola zohledňuje i o oběžný majetek, tedy jaké druhy materiálu budou použity, vzniklé pohledávky, krátkodobé závazky, náročnost projektu na držbu hotovostních prostředků a jejich řízení.

Finanční plán a analýza projektu

Ve studii proveditelnosti nechybí ani finanční plán, který má následující strukturu:

a) Základní kalkulace a analýza bodu zvratu
   I. Kalkulace
   II. Analýza bodu zvratu
b) Finanční plán
   I. Plán průběhu nákladů a výnosů
   II. Plánované stavy majetku a zdrojů krytí
   III. Plán průběhu cash flow (příjmů a výdajů)

Hodnocení efektivity a udržitelnosti projektu

V této kapitole dochází k vyhodnocení projektu pomocí tzv. kriteriálních ukazatelů jako např. NPV, IRR, doba návratnosti, Index rentability a finanční analýza projektu, kalkulovaných z finančních toků, kterými jsou náklady a výnosy. Smyslem hodnocení efektivity a udržitelnosti projektu je vynést soud o finanční bonitě a udržitelnosti projektu tedy efektivnosti z finančního hlediska.

Analýza a řízení rizik (citlivostní analýza)

Analýza a řízení rizik spočívá ve vymezení největších zdrojů rizika v projektu, uvedení jejich případných pravděpodobností, se kterou mohou nabývat určitých hodnot. Nedílnou součástí jsou také návrhy a opatření na eliminaci či alespoň snížení daných rizik na základě výsledků z citlivostní analýzy. Identifikace těchto veličin obvykle vyžaduje zkušenost, znalost a intuici pracovníků, kteří projekt připravují (resp. zpracovávají studii proveditelnosti).

Harmonogram projektu

Harmonogram projektu odpovídá časovému plánu jednotlivých činností a fází projektu, který by měl být zpracován do podoby tabulky – harmonogramu. Mělo by z něj být patrné, kdy jednotlivé činnosti začínají a kdy končí (pokud končí), které činnosti na které navazují a jaké se vzájemně překrývají.

Závěrečné shrnující hodnocení projektu

Na samotném závěru studie proveditelnosti je celkový a propracovaný závěr, který zahrnuje výslednou evaluaci projektu ze všech možných hledisek a vyjádření, zda je projekt hodný realizace.

6.3 Zpracování projektového záměru

Zprostředkovatelské agentury dále nabízejí zpracování projektového záměru, se kterým se bude žadatel hlásit do výzvy. Zpracování žádosti včetně nutných příloh, jakou je i studie proveditelnosti, podnikatelský záměr, dopad na okolí, dopad projektu na životní prostředí v případě projektu, jehož součástí jsou stavební práce a další je hojně nabízenou službou. Žadatel si v případě stavebních prací musí opatřit projektovou dokumentaci a energetický audit. Zprostředkovatel zkompletuje projektovou žádost po elektronické verifikaci žadatelem, který si musí opatřit elektronický podpis. Během hodnotícího podpisu je obvyklé, že se řídící či zprostředkující subjekty tážou žadatele na podrobnější detaily k projektové žádosti, to vše může obstarat zprostředkovatelská agentura za žadatele a ušetřit mu tím čas.

6.3.1 Elektronický podpis

Pro komunikaci s českým řídícím orgánem evropských dotací prostřednictvím emailu či pomocí aplikace IS KP14+, je nutný elektronický podpis klienta a zprostředkovatelské společnosti jednající na základě plné moci.

Pořízení elektronického podpisu lze u jedné ze tří níže jmenovaných instancí (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2014):

- První certifikační autorita, www.ica.cz/
- Česká pošta, s.p, www.postsignum.cz/
- eIdentity a.s. www.eidentity.cz/app

Ověření elektronického podpisu je možné v aplikaci ISKP 14+, konkrétně na této adrese: https://mseu-sandbox.mssf.cz/

6.4 Organizace výběrového řízení

Jak již vyplynulo z dotazníku i z jiných analýz nejčastějších chyb žadatelů, jsou to právě organizace výběrových řízení především tedy veřejných zakázek podle Zákonu č. 134/2016 Sb. Zákon o zadávání veřejných zakázek. Lze očekávat, že změna v roce 2016, která upravila předchozí verzi, implikuje u žadatelů o dotace ze strukturálních fondů další komplikace. Jakákoliv chyba může znamenat značné korekce a ztrátu z žádané, přislíbené či přidělené částky. Zprostředkovatelé dotací zpravidla poskytují komplexní organizaci veřejných zakázek a provedou žadatele celým postupem výběru dodavatele a upozorní na úskalí častých chyb. Obvykle i zprostředkovatel ručí za chyby při této službě, což však záleží na smluvním sjednání žadatele se zprostředkovatelskou agenturou.

Zde je detailněji popsána nabídka služby na organizaci výběrového řízení od konzultantské společnosti, která figuruje jako zprostředkovatel žádosti ze strukturálních fondů EU: (Regional development agency, 2010)

- Zpracování výzvy k podání nabídky nebo oznámení zadávacího řízení, v závislosti na předpokládané hodnotě veřejné zakázky
- Zpracování zadávací dokumentace
- Zveřejnění oznámení zadávacího řízení v informačním systému o veřejných zakázkách
- Distribuce zadávací dokumentace a příloh uchazečům
- Přijímání nabídek a vyhotovení potřebných dokumentů
- Otevírání obálek s nabídkami a sepsání protokolu o otevírání obálek s nabídkami
- Příprava čestných prohlášení členů a popř. náhradníků hodnotící komise
- Sepsání protokolu z jednání hodnotící komise pro posouzení a hodnocení nabídek až po vypracování závěrečné zprávy o posouzení a hodnocení nabídek
- Vyhotovení oznámení o přidělení veřejné zakázky všem uchazečům a jeho distribuce uchazečům
- Zveřejnění výsledků výběrového řízení v informačním systému o veřejných zakázkách
- Po skončení veškerých aktivit souvisejících s výběrovým řízením vytvoření archivní dokumentace o průběhu výběrového řízení
- Obhajoba průběhu výběrového řízení před kontrolními orgány

6.5 Řízení projektu

Další služba od zprostředkovatelských agentur, která vyžaduje expertní analýzu při řízení projektů z evropských fondů. Do tohoto bodu spadá i komunikace s úřady, kterou provádí zprostředkovatel za žadatele na základě plné moci. Projektant sleduje projekt z hlediska finančního tak věcného a kontroluje jeho průběh, zdali je v souladu s podmínkami o uzavření dotace, které žadatel podepisuje těsně před získáním rozhodnutí o přidělení dotace, jak je zmíněno v kapitole Administrace projektu této práce. Jako možnou službou může být (Regional development agency, 2010) :

- Kontrola naplňování povinností vzešlých ze smlouvy o poskytnutí dotace
- Zpracování průběžných a dílčích monitorovacích zpráv včetně žádosti o platbu
- Činnosti související s technickým dozorem investora
- Činnosti koordinátora BOZP
- Asistence a účast na kontrolních dnech
- Zajištění fotodokumentace průběhu realizace projektu
- Konzultace aktivit projektu s kontrolním orgánem
- Kontrola účetních dokladů (předávacích protokolů, faktur, objednávek a smluv) z pohledu formálních náležitostí ve vztahu k povinnostem dotačního programu
- Dohled nad plněním propagačních aktivit projektu – dodržování pravidel publicity a vizuálního značení
- Zpracování zpráv o udržitelnosti projektu

6.6 Zpracování monitorovacích zpráv, evaluací a průběžných zpráv během realizace projektu

Během realizace projektu je nutné podávat ŘO či ZS monitorovací zprávy o stavu a průběhu projektu. I tuto službu může nahradit zprostředkovatelská agentura, která zajistí včasné a kompletní zpracování potřebných reportů, ve kterých se hodnotí stav indikátorů zvolených v projektové žádosti, dále se odesílají monitorovací zprávy, evaluace a etapové zprávy a všechny povinné přílohy dle podmínek stanovených ve výzvě, popř. Obecných pravidel pro žadatele daného Operačního programu.

6.7 Zpracování závěrečné zprávy

Stejně tak jako monitorovací zprávy, žadatel může po využití této služby nechat si vyhotovit závěrečnou zprávu, která se píše k závěru projektu, resp. k jeho ukončení, a to ještě před žádostí o platbu, která systematicky navazuje. Žadatel tak má komplexní péči v rámci administraci projektové žádosti a projektu jako takového.

6.8 Zajištění povinné publicity

Pravidla pro publicitu jsou dána Operačním programem v obecné formě, specificky jsou popsány konkrétní výzvou. Pro OP PI a OPPIK platí, že:
„*V souladu s čl. 8.1 nařízení Komise (ES) č. 1828/2006 je příjemce povinen informovat veřejnost o podpoře, kterou obdržel ze strukturálních fondů prostřednictvím níže uvedených opatření. Tato povinnost platí pro příjemce dotací, příjemce podpory ve formě zvýhodněných úvěrů, záruk, rizikového kapitálu i pro subjekty, které poskytování této podpory řídí nebo zprostředkovávají (Řídicí orgán, agentury, správce fondu). Nesplnění požadavků na publicitu může být sankcionováno dle Podmínek poskytnutí dotace nebo smlouvy o úvěru či záruce. Součástí opatření musí být vlajka EU a tzv. standardní text, které nelze zobrazovat odděleně, ale pouze ve stanoveném formátu*“ (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2011)
S povinnou publicitou zprostředkovatelské agentury žadatelům pomohou. Tato služba je velmi hojně nabízena.

6.9 Zpracování reportů po ukončení projektů v době udržitelnosti

V OP PI a OP PIK je nutné zajistit minimálně pětiletou udržitelnost projektu, jak je popsáno v kapitole „Administrace projektu“. Během této doby udržitelnosti je nutné podávat reporty o stavu jednotlivých indikátorů, které reprezentují stav projektu a jeho účinnost a efektivitu. Zprostředkovatelské agentury nabízejí mezi svými službami i zpracování těchto zpráv v průběhu udržitelnosti projektu, aby byla práce podnikateli co nejvíce ulehčena.

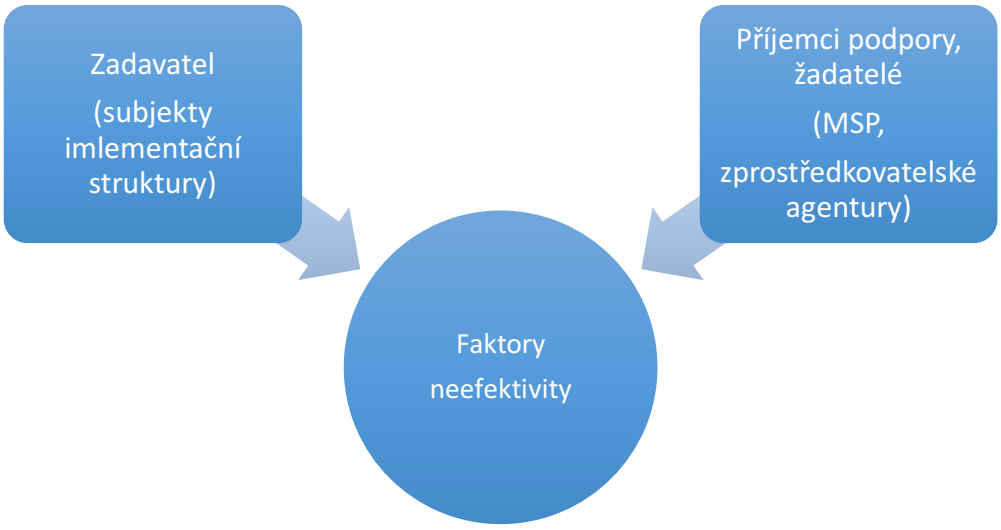
Jednotlivé služby zprostředkovatelských agentur mají rozdílnou cenovou sazbu napříč trhem a tvorba cen je též velmi rozdílná. Některé agentury si účtují pevné sazby za poskytnuté služby, jiné nabízejí analytické a další služby, které předcházejí podání projektové žádosti žadatelem do výzvy, zdarma a následně, při získání dotace účtují klientovi procentuální sazbu tzv. success fee z žádané částky v projektové žádosti. Nabídka zprostředkovatelských agentur je tedy velmi pestrá a nejednotná. Nabízející těchto služeb vytváří tzv. produktové balíčky, ve kterých agregují několik výše uvedených služeb, kterým je přidělena jedna „balíková“ cena. Každá agentura si zvolí svoje produktové balíčky na základě svých nabízených služeb. Lze najít agentury, které poskytují komplexní řešení s výčtem výše uvedených služeb společně s dalšími nejmenovanými, avšak existují také agentury, které se úzce profilují a specializují své služby jen na vybrané služby.

7 Návrh řešení pro efektivnější podávání žádostí

Faktory snižující efektivitu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU byly popsány jednotlivými odpověďmi respondentů:

- byrokracie
- složitost podávání projektových žádostí
- nedodržení indikátorů, které byly špatně vytyčeny
- organizace výběrového řízení a veřejných zakázek
- nedostatečná disciplína žadatelů
- nezkušenost odpovědné osoby
- netransparentnost sankcí
- laxní přístup žadatelů k dotacím
- špatný harmonogram projektu
- náhlé změny projektu
- nedodržení podmínek
- realizace projektu jinak než dle schváleného záměru

Avšak tyto odpovědi reprezentují jen jednu stranu ztrát, kde ČR přichází o alokované zdroje. Aby bylo dosáhnuto vyšší efektivity, bylo by zapotřebí odstranit či snížit faktory neúspěchu žadatelů na minimum. ČR přichází o finanční prostředky vlivem chyb žadatelů, na jejichž straně stojí i zprostředkovatelské agentury, a vlivem chyb zadavatelů jednotlivých operačních programů a výzev, kteří jsou reprezentováni ŘO, ZS, koordinačními orgány a přístupu státu k evropským dotacím.

Podle podnikatelských subjektů, kteří reprezentují žadatele v OP PI a OP PIK, **je byrokracie největším problémem v čerpání evropských dotací**. Podle odpovědí podnikatelů v dotazníkovém šetření je nutné změnit a zjednodušit procesy, kterým jsou žadatelé vystaveni. Příčiny neefektivity čerpání jsou podle MSP přeneseny na zadavatele výzev a fungování celého systému v ČR. Menší vinu zavinění neefektivního čerpání vidí MSP v sobě samých, tedy v jejich **nezkušenosti, laxním přístupu a disciplíně**.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, jakožto zastřešující orgán evropských dotací pro ČR, netají chyby ze strany zadavatele. V roce 2012 vydalo na svých stránkách prohlášení týkající se zjednodušování administrativy, toto prohlášení bylo následující (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012):

„Není reálné si představovat, že evropské peníze budeme rozdávat bez jakýchkoli pravidel. ***Nicméně už dnes víme, jak a kde můžeme budoucím žadatelům***

a příjemcům v jejich roli ulevit, *abychom zároveň dodrželi potřebnou míru transparentnosti a kontroly," říká Kamil Jankovský, ministr pro místní rozvoj, který přípravu nového programového období za Českou republiku koordinuje. Účastníky konference byli zástupci jednotlivých resortů, krajů, ale také zástupci z řad řídících orgánů a také odborné sféry. V rámci konference byli seznámeni s aktuálním stavem aktivit v oblasti zjednodušování procesů a zástupci ministerstva představili soubor doporučení, které je vhodné aplikovat při přípravě procesů v rámci dalšího programového období.*

Tato aktivita vychází jednak z nařízení EK pro programové období 2014–2020, které požaduje snížení administrativní zátěže v rámci všech fondů Společného strategického rámce a je také v souladu s programovým prohlášením vlády, které klade důraz na zjednodušení administrativy při rozdělování finančních prostředků z fondů EU. To by mělo v praxi vést především ke snížení administrativní zátěže na straně žadatelů a příjemců. Cílem celého procesu je zjednodušování administrace, odstraňování legislativních bariér a zkracování administrativních lhůt. Nelze však zapomínat na zachování prvků kontroly. Jedině tak zůstane podpora z veřejných zdrojů dostatečně transparentní."

Po tomto prohlášení v lednu 2012 následoval únorový dokument vydaný Národním orgánem pro koordinaci, který spadá pod MMR, ve kterém jsou uvedeny doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2014-2020. (MMR-NOK, 2012) Tato doporučení byla vydána na základě dotazníkového šetření, které proběhlo v červnu a červenci roku 2011. Respondenti však byli příjemci napříč všemi OP. Celkem dotazník vyplnilo 2 658 respondentů.

Zjednodušení se týkalo 4 oblastí následující (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012):

- Výzvy pro předkládání projektových žádostí
- Podání projektové žádosti
- Hodnocení a výběr projektu
- Realizace projektu, žádost o platbu a proplácení, kontroly

Ve všech zmíněných oblastech došlo ke zjednodušení administrativní zátěže a průběh čerpání dotace je pro období 2014-2020 postaveno na takovém principu, jak je popsáno v kapitole 2 Administrace projektu. Zásadní nedostatky, které byly odhaleny v průběhu předchozích programových období byly následující (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2012):

- Komunikační bariéry uvnitř celého systému i vně (komunikace s příjemci)
  - Srozumitelnost metodik, rozporuplné informace
- Nejednota metodického prostředí
  - Odlišné výklady mezi ŘO, ZS a finančním úřadem a finančními úřady vzájemně, nejistota v označení uznatelnosti nákladů
- Nedostatečná administrativní kapacita
  - Málo proškolených pracovníků a nedostatečné informace
- Nevhodný formulář žádosti
  - Formulář vyplňován ručně, nikoliv pomocí aplikace
- Předfinancování projektu žadatelem
  - Nepřipravenost bankovních produktů jako jsou záruky na projekty z evropských dotací. Žadatelé
- Složitost podávání žádostí
  - 80 % respondentů v dotazníkovém šetření z roku 2005 pořádané MMR uvedlo, že nepochopilo požadavky v projektové žádosti, složitost příruček, nesrozumitelné podklady pro žadatele
  - Velké množství příloh s náročnými analýzami (ekonomické a finanční)
- Zdlouhavá administrace projektu
  - Několika měsíční období bez stanovených termínů o informování, žádné či velmi nepravidelné průběžné informování
- Nedostatečná míra spolufinancování především u Jednotných programových dokumentů pro podnikatele

    - Okolo 50 %, přičemž ostatní programy mají obvykle hranici okolo 75%
- Chyby v monitorovacím systému
    - Sporné informace, nesourodost
- Hodnocení a hodnotitelé
    - Příliš mnoho hodnotitelů, kteří byli sporadicky využíváni
    - Nesoulad hodnotitelských postupů a výsledků
    - Nebyla zaručena nestrannost, objektivita a anonymita hodnotitelů. Jako příklad slouží OP ŽP, kde hodnotitelé byli zaměstnanci ZS
- Nedostatečná propagace fondů a možností pro potenciální příjemce
- Korupce
    - Jakmile mají kontrolní orgány podezření na korupci, dojde k pozastavení certifikace, tím pádem není možné proplácet finanční prostředky oproti předloženým způsobilým výdajům. V předchozích programových období docházelo k tomuto pozastavení hned několikrát. Pozastavení certifikace platí pro celý OP a dodržení pravidla n+3/n+2 je ohroženo a tím i vyčerpání finančních prostředků v daném roce. Tímto se zabraňuje ilegálnímu čerpání finančních prostředků. Spuštění certifikace závisí na rychlosti objasnění nesrovnalostí.
    - Podvodné jednání, ve kterém projekt není realizován, avšak peníze jsou nadále čerpány – nedostatečné kontrola

Faktory snižující efektivitu čerpání je tedy celá řada. Jak je možné vidět z výše uvedeného seznamu, **chyb na straně zadavatele bylo mnoho**. **Některé problémy i nadále přetrvávají**, jiné se podařilo odstranit. Aby se ČR posunula v evropském žebříčku států na vyšší pozici, je zapotřebí, aby došlo k výraznému zvýšení efektivity čerpání a odstranění přetrvávajících chyb, a to jak na straně zadavatele, tak i na straně příjemců podpory. Faktory bránící efektivnímu čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, ve kterých je zřetelný největší pokrok oproti minulým programových období je především komunikace složek implementační struktury s žadateli, větší podpora ze strany státu, vytvoření dostatečných informačních serverů a bezplatných telefonních linek, prostřednictvím kterých mohou žadatelé získat potřebné informace a kvalitnější monitoring, počet hodnotitelů, který se ustálil a dochází tak k pravidelnějšímu využívání menšího množství hodnotitelů, soulad českého a evropského práva, především díky vytvoření zákonu o veřejných zakázkách s požadavky EU. Atakovat je třeba především faktory, které nadále přetrvávají. Jednoznačně jde ze strany zadavatele o byrokratickou zátěž, která by měla být snížena na minimum, jednotné dotační prostředí – jednotné metodiky pro ŘO, ZS a kontrolní orgány.

Dílčím cílem této kapitoly je navrhnout prototyp zprostředkovatelské agentury, která zohlední požadavky podnikatelů (MSP), legislativní rámec dotačního prostředí v ČR a dopomůže tak podnikatelským subjektům čerpat evropské dotace.

Vzhledem k tomu, že získání evropských dotací je proces o několika fází, zprostředkovatelská agentura by si měla vytyčit konkrétní fázi, ve které je schopna uspokojit své klienty prostřednictvím portfolia svých služeb, jež pokryjí často skloňované oblasti, ve kterých žadatele nejčastěji chybují, anebo vyžadují externí expertízu. V ideálním případě by se jednalo o komplexní služby a produktové balíčky, které provedou žadatele všemi fázemi napříč čerpáním. Představa vytvořit zprostředkovatelskou agenturu, která dokáže pokrýt všechny fáze a pomoci příjemcům podpory ve všech oblastech počínajíc analýzou dotačních možností až po vypracování závěrečné fáze včetně monitoringu v době udržitelnosti projektu, je stěží aplikovatelná. Největším úskalím je v tomto případě nutnost disponovat kvalitním a rozsáhlým know-how uplatnitelným napříč všemi fázemi, což vyvíjí obrovský **tlak na dostatek odborně vzdělaného personálu.** Personální vybavenost je tím potřebnější, čím více oblastí chce zprostředkovatelská agentura pokrýt.

7.1 Charakteristika prototypu společnosti DotFlow

Pro pohodlí žadatelů je samozřejmě vhodnější varianta jedné zprostředkovatelské společnosti, která ho provede všemi fázemi čerpání, nicméně z hlediska proveditelnosti by bylo vhodnější vytvořit úzce specializovanou agenturu, která by měla dvě, maximálně tři nosné služby, na kterých by postavila svůj „core business“ reflektujíce požadavky trhu, které jsou zmapované dotazníkovým šetřením této práce a dalšími výzkumnými projekty v rámci čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU dostupných na oficiálních stránkách Ministerstva pro místní rozvoj, kontrolních orgánů a dalších subjektů implementační struktury evropských dotací v ČR.

Předpokládejme, že by zprostředkovatelská agentura, která by reflektovala požadavky trhu a zároveň respektovala legislativní rámec, nesla jméno DotFlow. Pro zajištění atraktivity a pohodlí žadatele by bylo možné vytvořit partnerství či externě spolupracovat s jinými menšími agenturami, které nabízejí služby, jež nejsou poskytovány společností DotFlow. Níže je sepsáno, jaké charakteristiky by daná společnost měla a mohla mít.

Společnost DotFlow by poskytovala jako službu zprostředkování dotací z fondů Evropské unie. Právní forma společnosti by mohla být zpočátku s.r.o., jež vyhovuje veškerým požadavkům na uskutečnění daného businessu. Hlavní předmět podnikání by bylo poskytování poradenství. Její nosné aktivity by byly **analýza dotačních možností a vypracování projektové žádosti s organizací veřejných zakázek.** Pomáhala by se získáním dotace nejen pro MSP, ale i pro jiné žadatele. Neposkytovala by komplexní poradenství počínaje analýzou dotačních možností po vypracování závěrečné fáze, ale soustředila by se pouze na své nosné aktivity, které by žadatelé využili pro získání evropských peněz. Společnost by pomáhala žadatelům čerpat finanční prostředky z OP PIK, ale i z jiných operačních programů, které jsou určeny pro jiné typy příjemců, jako např. města, obce, kraje, neziskové instituce, spolky a další. Na otázku, zdali není pro samotnou společnost i žadatele výhodnější, aby se nově vzniklá firma DotFlow zaměřila pouze na jeden operační program a pokryla raději všechny fáze průběhu čerpání spíše než působit ve více operačních programech a poskytovat jen specifický kruh služeb, je odpověď následující:

Analýza dotačních možností by byla pro podání komplexních informací zajišťována nejenom v rámci jednoho OP ale napříč všemi OP, které jsou založeny na stejném principu jako OP PIK. Vypracování projektové žádosti v jednotlivých OP se liší na základě povinných příloh, avšak **postup je při podávání projektové žádosti je víceméně stejný**. Stejně tak jako se liší jednotlivé OP mezi sebou, tak se liší i jednotlivé výzvy v OP mezi sebou, proto nelze stavět na jednom univerzálním způsobu, který by bylo možné uplatnit v jakékoliv výzvě. Nutnost flexibilního přístupu a prostudování veškerých informací pro podání projektové žádosti v jednotlivých výzvách jsou elementárními pilíři, které společnost DotFlow musí mít.

Organizace výběrových řízení je třetí nosnou aktivitou, která zapadá do nastíněného konceptu. Na organizaci výběrového řízení by bylo třeba najmout právní podporu, byť externě, která by dohlédla na výběr dodavatelů v zákonem stanovených případech podle zákona č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, pro státní příspěvkové organizace, města, obce apod. Pravidla pro výběr dodavatele na stránkách OP PIK (eNovation, 2016): Tato pravidla stanovují, jak postupovat při zadávání zakázek (výběru dodavatelů) v rámci projektu. Dodržení těchto postupů je také nutné pro řádnou realizaci projektu a následné vyplacení dotace. Je nutné, aby výběr dodavatelů zakázek, na které bude poskytnuta dotace, probíhal v souladu s Pravidly pro výběr dodavatelů, nebo zákonem č.137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů (pro subjekty mající povinnost postupovat dle ZoVZ).

Podle zákona jsou povinni postupovat veřejní, sektoroví a dotovaní zadavatelé u zakázek, které překračují stanovené finanční limity dle zákona a jeho prováděcích předpisů. (Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, 2016). Služba organizace VŘ je uplatnitelná téměř v jakémkoliv OP, ve kterém jsou právoplatnými příjemci města, obce či jakékoliv veřejné instituce, které nakládají s veřejným rozpočtem. Proto je tato služba uplatnitelná napříč všemi OP. Jak je zmíněno v kapitole 3 této práce, v některých výzvách existují podmínky, které

stanovují, že VŘ na stavební práce a dodávky musí být zahájeno před registrací projektu. Z tohoto důvodu je služba organizace VŘ poptávána již v prvotní fázi v žádosti o dotaci ze strukturálních fondů některými žadateli, na něž se tyto podmínky vážou.

Pokud by se společnost DotFlow pokoušela pokrýt poradenství ve všech fázích průběhu čerpání, znamenalo by to značné navýšení nákladů, které přímo souvisí s udržením kvality podávaných informací a poskytování efektivního dotačního poradenství. Pokud se však společnost bude specializovat na výše zmíněn nosné aktivity a dokáže vytvořit síť partnerství s firmami, poskytující chybějící služby, které bude žadatel poptávat, zaniká žadateli potřeba vyhledávat jinou agenturu, neboť společnost DotFlow by zajistila pokrytí těchto služeb prostřednictví smluvních partnerů. Riziko, které vzniká při navázání smluvního partnerství v tomto konkrétním případě, je především v definici oblastí odpovědnosti a definice míst, ve kterých odpovědnost mezi jednotlivými partnery přechází, to vše však lze právně ošetřit.

Obrázek 8 - logo DotFlow

Tím, že se společnost DotFlow nebude omezovat působením pouze v jednom OP, jí přinese širokou škálu možností, a především rozšíření základny potenciálních zákazníků. Dále se společnost bude moci angažovat v relativně nových integrovaných operačních programech, které jsou připraveny pro programové období 2014-2020. Integrované územní investice (ITI), Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně místně vedený rozvoj (CLLD) s sebou nesou velký potenciál z hlediska uplatnění výše uvedených služeb společnosti DotFlow. Tyto integrované nástroje jsou popsány následovně:

Integrovanými nástroji se rozumí soubor navzájem provázaných a územně zacílených intervencí z různých prioritních os / priorit jednoho či více programů ESI fondů. Integrované nástroje slouží k 39 realizaci integrovaných strategií rozvoje území – Integrovaná územní investice (ITI), Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ) a Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD). (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2016)

Do integrovaných nástrojů jsou zapojeny OP:

- IROP
- OP D
- OP ŽP
- OP Z
- OP PIK
- OP VVV
- OP Praha
- PRV

Společnost DotFlow by napomohla žadatelům zlepšit dosavadní situaci díky svým službám především v těch oblastech, které byly zmíněny dotazníkovým šetřením této práci i jiných veřejně dostupných analýz. Jednalo by se o velmi pečlivou analýzu klienta, ve které by byly definovány jeho stávající možnosti, potřeby, kapacity a na základě výsledků, by bylo možné doporučit vhodné projekty financovatelné ze strukturálních fondů. Jelikož nejčastěji se o zprostředkovatelské agentuře žadatelé dozvěděli z internetu a pomocí referencí, bylo by nutné **vytvořit kvalitní webové stránky** s efektními klíčovými slovy, jako je: dotační poradenství, OP PIK, operační programy, integrované nástroje, dotace EU, strukturální fondy, organizace VŘ. Dále by bylo nutné konzultovat vzhled a obsah webových stránek s vývojářem, který by napomohl i s optimalizací pro vyhledávače, aby se webové stránky společnosti DotFlow umístily při vyhledávání potenciálními klienty na internetu prostřednictvím vyhledávačů

(Google, Yahoo, Seznam, apod.) na viditelném místě, tedy co na nejvyšší příčce výsledků hledání.

Spokojenost klientů se službami svého dodavatele je klíčová v zajištění udržitelnosti obchodního vztahu, a proto je nutné, aby této spokojenosti bylo dosáhnuto. V současné situaci, na základě informací získaných dotazníkovým šetřením, bylo zjištěno, že téměř polovina klientů, kteří využili služby zprostředkovatelských agentur, by **neuvažovali** o využití stejné agentury v případě, že by podávali novou projektovou žádost. Spokojenost zákazníků stojí na kvalitních dodávkách služeb a produktů, důvěře, spolehlivosti a dobré komunikaci. To vše je zapotřebí budovat od prvního kontaktu se zákazníkem. **Vybudování důvěry** a vzájemné spokojenosti v obchodním vztahu není krátkodobý cíl, avšak soustavné snažení o docílení tohoto milníku je jediným úspěšným klíčem k řešení. Kýženého výsledku lze dosáhnout, pokud společnost DotFlow bude respektovat rozdílené požadavky a prostředí podnikatele, jemuž bude své služby nabízet. **Nelze vytvořit univerzální služby, které budou aplikovány stejným způsobem u všech obchodních případů.**

Správná komunikace se zákazníkem, dostatečné informace z trhu, neustálá aktualizace informací, informování zákazníka o jednotlivých aktualizacích a nových možnostech jsou aktivity, které vyžaduje současný stav na trhu evropských dotací v ČR, nikoliv vytvoření jednoho plánu na samotném začátku obchodního styku pro získání stručných informací od klienta na základě univerzálního, koncepčně neměnného dotazníku, podle kterého se vytvoří nabídka dotačních titulů, které jsou klientům k dispozici. Vytvoření jednoduchého procesu se v této oblasti poradenství nevyplácí. Lze tak získat a doslova „vytáhnout“ peníze ze společnosti, která si zaplatí za analýzu dotačních možností, v lepším případě obdrží rozhodnutí o poskytnutí dotace ŘO po úspěšně podané žádosti, nicméně pokud není projektová žádost sepsána tak, aby byl projekt udržitelný, je získání dotace pro klienta paradoxně nevýhodou, neboť si projektem svůj stávající stav ještě pohorší, vlivem **vznikajících korekcí** od kontrolních úřadů, nedostatkem času, který bude muset klient využít na řešení nově vzniklých problémů místo toho, aby posouval společnost blíže ke své vizi.

Analýza dotačních možností by společnost DotFlow **poskytovala za úplatu**. Ačkoliv mnoho konkurentů, z dotazníkového šetření až 70 %, využilo agenturu, která danou analýzu provedla bezplatně, je nutné pokrýt náklady, které vzniknou hlubší analýzou klienta a zpracováním studie proveditelnosti, aby byla projektová žádost doslova ušita na míru.

Skvěle provedená prezentace klientovi na prvním setkání o tom, jak společnost DotFlow pracuje a z čeho je financovaná, umožní klientovi nahlédnout do firemní filozofie nově vzniklé zprostředkovatelské agentury, která nemá za cíl získat peníze a nechat klienta čelit problémům vzniklých z nedbale vytvořené dotační žádosti, kvůli které bude žadatel jen obtížně dodržovat špatně vytyčené indikátory, jejichž dodržení je klíčové pro získání plné částky schválené dotace, avšak poskytnout takové dotační poradenství, aby byla zajištěna efektivita čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU a nevznikaly tak korekce, které snižují klientovi hodnotu schválených finančních prostředků a dostávají ho do nepříjemné situace, ve které je donucen najít finanční prostředky z jiných zdrojů, aby byl zachován původní projektový plán.

Kvalitně sepsaná projektová žádost na základě hloubkové analýzy klienta a jeho potřeb by byla řešením mnoha příčin, kvůli kterým podnikatelům vznikaly korekce. Podle dotazníkového šetření této práce to byly následující příčiny:

- špatná organizace výběrového řízení
  - ošetřeno právní podporou společnosti DotFlow, jedna z nosných služeb, která by byla společností poskytována
- chybně vytyčené indikátory
  - ošetřeno správně sepsanou projektovou žádostí na základě hloubkové analýzy klienta, jeho potřeb a možností, které má k dispozici
- nedodržení podmínek
  - ošetřeno kvalitní prezentací klientovi, ve které mu bude jasně vysvětleno, co se od něj žádá, jakou součinnosti musí vyvinout
  - dodržování těchto podmínek závisí z velké části na disciplíně klienta.
- špatný harmonogram
  - ošetřeno správně sepsanou projektovou žádostí na základě hloubkové analýzy klienta, jeho potřeb a možností, které má k dispozici
- náhlé změny
  - ošetřeno správně sepsanou projektovou žádostí, která sníží riziko nutných změn na minimum, pokud však nastane neočekávaná situace, bude na ni společnost připravena, popřípadě včas informuje ZS či ŘO, aby nevznikly sankce
- projekt nebyl vhodný do zvoleného OP
  - příčina tohoto faktoru tkví v nesprávně provedené analýze dotačních možností, kterou si klienti s největší pravděpodobností dělali sami a neorientovali se v dotačním prostředí tak, jak by bylo potřeba pro zajištění efektivního čerpání

Výše zmíněnými službami by společnost DotFlow mohla pomoci ke zlepšení efektivity v čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU alespoň na straně příjemce/žadatele podpory.

Závěr

Česká republika je z hlediska výše alokace finančních prostředků v programovém období 2014-2020 na 5. místě mezi všemi členskými státy EU s celkovou alokací zhruba 22 mld. EUR. Otázkou je, jak velká alokace bude na konci programového období, jež se bude vyhodnocovat nejdříve v roce 2025. Statistiky za minulé programové období 2007-2013 ukazují, že si ČR stojí z hlediska absorpce finančních prostředků **z 28 zemí na 24. příčce**. V roce 2016 si ČR v mezinárodní statistice polepšila o několik míst a dostala se na **19. příčku**. K polovině roku 2016 Česká republika absorbovala již 94 % z celkové alokace programového období 2007-2013, zatímco evropský průměr absorpce byl 93 %. Do tohoto srovnání se započítává i Chorvatsko, které přistoupilo do EU v roce 2013, což vysvětluje jeho poslední místo v tomto mezinárodním srovnání. Česká republika mohla být mnohem výše, kdyby dokázala čerpat finanční prostředky efektivněji. Efektivitu čerpání zachycuje i administrativní **pravidlo n+3/n+2**, které platí ve všech členských zemí a slouží k zajištění plynulosti čerpání.

Vzhledem k tomu, že v předchozích programových období docházelo několikrát k porušení administrativního pravidla n+3/n+2, které zakládá povinnost vyčerpat alokace n-tého roku do 3 resp. 2 let, přišla ČR o stovky milionů EUR. Cílem této práce bylo analyzovat efektivitu čerpání podnikatelskými subjekty ČR. Ve srovnání s ostatními OP si operační programy pro podnikatele (OP PI, OP PIK) vedly při naplňování administrativního pravidla n+3/n+2 lépe než zbylé OP. **Nejhůře** si zprvu stály ROP Severozápad, OP ŽP, **OP TP**, IOP, OP PA, OP LZZ A OP VaVpl, které nedokázaly dosáhnout minimálního limitu certifikace výdajů z celkové alokace programu, což znamenalo uplatnění automatického zrušení závazků a ponížení alokace zmíněných programů a Česká republika tak několikrát přišla o evropské peníze.

Některé OP dokázaly v dalších letech dodržet pravidlo n+3/n+2 a s pomocí zálohových plateb splnit tuto podmínku, avšak OP Výzkum a vývoj pro inovace, OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, Integrovaný OP, **OP Technická pomoc**, OP Životní prostředí a OP Lidské zdroje a zaměstnanost nedokázaly tuto podmínku opakovaně naplnit. Operační program Technická pomoc byl a je obsažen v minulém i současném programovém období. Tento OP je určen k podpoře jednotného přístupu na národní úrovni pro **zajištění aktivit efektivního řízení**, kontroly, sledování a vyhodnocování realizace Národního strategického referenčního rámce, který zastřešuje aktivity politiky hospodářské a sociální soudržnosti v ČR v letech 2007–2020. Přestože jsou **příjemci tohoto OP především implementační složky**, jako např. ŘO, ZS, kontrolní a monitorovací orgány a další, které mají zajistit podporu řízení a koordinaci, kvalitní monitoring, dostatečnou administrativní a absorpční kapacitu, publicitu strukturálních fondů v ČR a vytvořit tak prostředí, ve kterém budou moci ostatní příjemci efektivně žádat o finanční prostředky z evropských fondů, **nebylo v tomto OP opakovaně dosaženo pravidla n+3/n+2**.

V minulém programovém období se projevila nedostatečná administrativní podpora a nedostatečný počet kvalifikovaných pracovníků, kteří by byli schopni řídit, podporovat, koordinovat, monitorovat administrativně zajistit a dostatečně publikovat strukturální fondy v ČR. Jak mohou ostatní subjekty včetně MSP efektivně žádat o evropské dotace, pokud ani implementační složky nejsou schopny efektivně žádat v systému, který byl jimi vytvořen?

Efektivita čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU závisí na souhře dvou protipólů, které dohromady tvoří dotační prostředí. Tyto protipóly tvoří příjemci podpory a zadavatelé reprezentováni všemi složkami implementační struktury. Pokud však není nastaven systém dotačního prostředí správně, není možné, aby příjemci podpory vykazovali vysokou úspěšnost v čerpání finančních prostředků. Bez vytvoření stabilního dotačního systému je prakticky nemožné dosáhnout efektivního čerpání, v němž ČR neztratí žádné alokované zdroje.

Nevyhovující systém, ve kterém jsou žadatelé o podporu nuceni se orientovat, byl jedním z výsledků dotazníkového šetření této diplomové práce. Podnikatelé hodnotili úskalí, která vznikala během průběhu čerpání jejich projektů. V dotazníkovém šetření se objevily

odpovědi, které přiřazovaly vinu dotačnímu systému, především tedy byrokratické zátěži, dále pak složitosti podávání dotačních žádostí, systému hodnocení a netransparentnosti sankcí a fondů samotných. Mimo jiné se podnikatelé pokusili definovat faktory, které brání v efektivním čerpání a zaměřili se i na reflexi svých chyb a chyb zprostředkovatelských agentur, které jim pomáhaly se získáním evropské dotace. Faktory snižující efektivitu byly definovány podnikatelskými subjekty následovně.

Pozoruhodným poznáním této diplomové práce je jeden z výsledků dotazníkového šetření, ze kterého vychází, že pouze 16,7 % respondentů byla přidělena plná částka, jež byla žádána v projektové žádosti. Přesně 50 % žadatelů potvrdilo, že došlo ke korekcím a byla jim zkrácena výše žádané částky o dané sankce. Dalších 33,3 % respondentů nebylo schopno sdělit, zdali ke korekcím došlo či ne, neboť jejich projekt je stále ještě v realizaci a žádost o platbu prozatím nebyla odeslána. Procentuální vyjádření jasně potvrzuje, že podnikatelé přicházejí o své původní alokace, ke kterým dochází v každém druhém případu, tedy alespoň podle dotazníkového šetření. Dalším důležitým výsledkem dotazníku pro cíl této práce bylo vyhledání subjektu, jenž zapříčinil vznik korekcí. Celkem 63,2 % respondentů uvedlo, že za vzniklé korekce je odpovědná zprostředkovatelské agentura, která byla najata na získání či vedení projektu. Dalších 52,6 % odpovědělo, že pochybení vzniklo na straně žadatele, 15,8 % uvedlo, že za korekcemi stojí pochybení úřadů.

Respondenti taktéž hodnotili svoje chyby, kvůli kterým došlo ke korekcím a efektivita čerpání byla snížena. Bylo zjištěno, že u 60 % dotázaných byla chybně provedena organizace výběrového řízení (jakékoliv chyby během zadávání, vedení či vyhodnocování VŘ), což ukazuje zdaleka **největší slabinu v čerpání českých podnikatelů z ESI**. Dalších 30 % respondentů uvedlo, že korekce vznikly vlivem nedodržení podmínek, které byly stanoveny při schvalování dotace, ať už v účetnictví či v trvání délky projektu a dalších blíže nespecifikovaných podmínek. Celkem 20 % žadatelů odpovědělo, že náhlé změny v průběhu projektu byly sankciovány a nedovolily tak podnikatelům dosáhnout na alokovanou částku. 15 % respondentů uvedlo, že chyba vznikla ve špatně vytyčených indikátorech a dalších 15 % vyplnilo, že byl nastaven špatný harmonogram projektu. Chyby v realizaci projektu byly příčiny korekcí u 10 % respondentů.

Zprostředkovatelské agentury jsou podnikateli při čerpání evropských dotací hojně využívány, avšak jejich kvalita je široce rozličná stejně tak jako množství nabízených služeb. Dílčím cílem této diplomové práce bylo vytvořit návrh řešení, jak pomoci podnikatelským subjektům s efektivnějším čerpáním a navrhnout prototypovou agenturu, která by vzala v potaz výsledky z dotazníkového šetření této práci i jiných veřejně dostupných analýz. Autorem navržená společnost DotFlow.

Společnost DotFlow by poskytovala službu zprostředkování dotací z fondů Evropské unie. Právní forma společnosti by mohla být zpočátku s.r.o., jež vyhovuje veškerým požadavkům na uskutečnění daného businessu. Hlavní předmět podnikání by bylo poskytování poradenství. Její nosné aktivity by byly analýza dotačních možností a vypracování projektové žádosti s organizací veřejných zakázek. Pomáhala by se získáním dotace nejen pro MSP, ale i pro jiné žadatele. Neposkytovala by komplexní poradenství počínaje analýzou dotačních možností až po vypracování závěrečných zpráv a monitoringu, ale soustředila by se pouze na své nosné aktivity, které by žadatelé využili pro získání evropských peněz. Společnost by pomáhala žadatelům čerpat finanční prostředky z OP PIK, ale i z jiných operačních programů, které jsou určeny pro jiné typy příjemců, jako např. města, obce, kraje, neziskové instituce, spolky a další. Společnost by vytvořila partnerství s jinými agenturami, které se soustředí na doplňkové služby, jež by společnost DotFlow nenabízela, avšak k provedení klienta celým průběhem čerpání jsou tyto ostatní služby nepostradatelné. Společnost by na rozdíl od konkurence budovala dlouhodobý vztah se zákazníkem, preferovala intenzivní komunikaci, a především hloubkovou analýzu klienta, kterému by bylo možné doporučit, jaké řešení je pro něj vhodné a jaký druh financování je pro něj vhodný. Společnost by se nesnažila prosadit projektovou žádost, pokud by projekt potenciálního příjemce znamenal větší ztráty než přínosy.

Studie proveditelnosti by byla též nezbytnou službou, o kterou by se opírala počáteční hloubková analýza společnosti a její možnosti. Kvalitně sepsaná projektová žádost na základě hloubkové analýzy klienta a jeho potřeb by byla řešením mnoha příčin, kvůli kterým podnikatelům vznikaly korekce.

Závěry dotazníkového šetření, které byly porovnány s ostatními analýzami provedenými implementačními složkami, jasně vyvracejí hypotézu této diplomové práce, jejíž znění je následující: *„Podnikatelské subjekty ČR čerpají finanční prostředky ze strukturálních fondů EU efektivně i díky zprostředkovatelským agenturám, které jim s efektivní čerpáním pomáhají.“*

Seznam použité literatury

CzechInvest. (2014). *Prezentace na téma: "Nejčastější chyby při přípravě, administraci a při realizaci projektů podávaných v rámci OPPI*. Načteno z Slide player: http://slideplayer.cz/slide/3040793/

CzechInvest. (2015). *OP PIK*. Načteno z Pravidla prožadatele a příjemce z OP PIK: http://www.czechinvest.org/data/files/pravidla-pro-zadatele-a-prijemce-z-op-pik-obecna-cast-4754.pdf

CzechInvest. (2015). *Sekce fondů EU, VaVal a investičních pobídek*. Načteno z Pravidla pro žadatele a příjemce dotace z OP PIK: http://www.czechinvest.org/data/files/pravidla-pro-zadatele-a-prijemce-z-op-pik-obecna-cast-4754.pdf

Česká televize. (16. 07 2015). *Česká televize*. Načteno z Ekonomika: http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1560498-cesko-cerpa-dotace-nejhure-z-cele-eu-muze-prijit-az-o-105-miliard

Český statistický úřad. (2014). *Ročenky*. Načteno z Regionální informační servis: http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/ustecky-kraj/kraj/hospodarske-prostredi/makroekonomicke-ukazatele/#o3

eNovation. (2016). *OP PIK* . Načteno z Operační program Podnikání a Inovace pro konkurenceschopnost: http://www.oppik.cz/dotacni-programy

European Commission. (2014). *Cohesion Data*. Načteno z Total allocation by member state: https://cohesiondata.ec.europa.eu/dataset/Financial-allocations-2014-2020-Available-Budget-b/upfh-jcep

European Commission. (01. 03 2016). *Growth*. Načteno z Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs: http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_type=254&lang=en&item_id=8262

Euroskop. (2016). *Euroskop*. Načteno z O nás: https://www.euroskop.cz/3/sekce/eurofon-800-200-200/

Evropská komise. (15. 09 2015). *Regionální politika*. Načteno z Platný rozpočet 2014-2020: http://ec.europa.eu/regional_policy/cs/funding/available-budget/

Evropská komise. (2016). *European grants and funding*. Načteno z European Structural & Investment Funds: http://ec.europa.eu/contracts_grants/funds_en.htm

Evropská komise. (2016). *EUROPEAN STRUCTURAL AND INVESTMENT FUNDS*. Načteno z Financial allocations 2014-2020: https://cohesiondata.ec.europa.eu/dataset/2014-2020-Financial-Allocations-by-Member-State-Br/pi4w-3vc9

Evropská komise. (2016). *Kohezní politika*. Načteno z Total percentage of available funds paid out : https://cohesiondata.ec.europa.eu/dataset/Total-Percentage-of-Available-Funds-Paid-Out-by-th/w8x7-cqjd

Hlavní město Praha. (2007). *OP Praha Konkurenceschopnost*. Načteno z Praha Fondy: http://www.prahafondy.eu/cz/oppk/vyzvy/292_2.-vyzva-oppk-(13.-1.-2009).html

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy. (2014). *Smart Cities*. Načteno z Strategické plánování: http://www.iprpraha.cz/clanek/308/smart-cities

Jakub Fajnor, H. n. (10. 02 2014). *Hospodářské noviny*. Načteno z Domácí: http://domaci.ihned.cz/c1-61685250-cesko-je-v-cerpani-dotaci-nejhorsi-v-eu-muze-navic-prijit-o-dalsich-100-miliard

Jakub Svoboda, P. (05. 08 2013). *Novinky.cz*. Načteno z Ekonomika: https://www.novinky.cz/ekonomika/309615-cesko-patri-v-cerpani-evropskych-dotaci-mezi-nejhorsi.html

Jitka Srpová, V. Ř. (2012). *Zákady podnikání.* Praha, Praha, ČR: Grada Publishing, a.s.

Jiří Toman. (2014). *Odbor strukturálních fondů ministerstva vnitra ČR*. Načteno z Rozhovor: www.osf-mvcr.cz/file/1780_1_1

Královéhradecký kraj. (10. 11 2014). *Královéhradecký kraj*. Načteno z Program rozvoje Královéhradeckého kraje 2014 – 2016: http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-

kraje/rozvojove-dokumenty/program-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-2014-_-2016-74365/
M.K.Keith. (2008). *Základy kvantitativního výzkumu.* Praha: Portál.
Ministerstsvo průmyslu a obchodu. (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/4e78c40e-a983-4208-8ecf-5edee06936e0/OPPIK.pdf?ext=.pdf
Ministerstvo dopravy. (2006). *Evropské fondy*. Načteno z OP Infrastruktura: http://www.mdcr.cz/cs/Evropska_unie/Fondy_EU/Strukturalni_fondy/Pokyny_pro_zadatele/
Ministerstvo financí ČR. (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z Metodický pokyn pro auditní činnosti Auditního orgánu pro programové období 2014 - 2020: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1e0ba730-c234-4fcb-93ee-883025619e34/MP-auditni-cinnost_v2.pdf?ext=.pdf
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR . (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z OP Rozvoj venkova: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR . (07. 07 2016). *Strukturální fondy - období 2007-2013*. Načteno z ČTVRTLETNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA – II.Q 2016: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2c88b997-bf3c-4791-aa14-f28fde6fffb5/CMZ_2016_IIQ_elektronicka.pdf
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2004). *Společný operační program*. Načteno z Studie Proveditelnosti - metodická příručka: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92/Metodika-zpracovani-Studie-proveditelnosti_2d8f2d0a-e1ff-4263-bcba-22f18c790b92.pdf?ext=.pdf
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2009). *Strukturální fondy*. Načteno z Studie proveditelnosti: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP)/Dokumenty/Metodiky-a-kucharky/Metodika-zpracovani-Studie-proveditelnosti
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2011). *Strukturální fondy*. Načteno z Seznam nejčastějších možných pochybení na projektech: http://www.nuts2severozapad.cz/wp-content/uploads/2014/07/Seznam-nejcastejsich-pochybeni2.pdf
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Evropské strukturální a investiční fondy*. Načteno z Oprávněný žadatel: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovnik-pojmu/O/Opravneny-zadatel-(prijemce-podpory)
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Evropské strukturální a Investiční fondy*. Načteno z Operační programy 2007-2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Předvstupní nástroje: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Historie-regionalni-politiky-EU-v-Ceske-republice/Predvstupni-nastroje
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Urbact: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi/URBACT
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Programové období 2014-2020 Operační programy: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy* . Načteno z OP PIK: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/OP-Podnikani-a-inovace-pro-konkurenceschopnost

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Národní strategický referenční rámec: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Narodni-strategicky-referencni-ramec

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Slovník pojmů: http://www.dotaceeu.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovnik-pojmu/Z/Zpusobile-vydaje-(uznatelne-naklady)

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z ESPON: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi/EQUAL

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Leader+: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Iniciativy-Spolecenstvi/LEADER

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Kontrola přijatelnosti: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovnik-pojmu/K/Kontrola-prijatelnosti-projektu

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (01 2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Tisková zpráva: https://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Pro-media/Tiskove-zpravy/2012/MMR-CR-Zjednodusovani-administrativy-je-pro-nas-z

Ministerstvo pro Místní rozvoj ČR. (2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Dohoda o partnerství: http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z Metodický pokyn pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovém období 2014-2020.: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf2d7390-7b4c-4e66-a225-36f99c252b74/MP_rizeni_vyzev_hodnoceni_a_vyber_projektu_fin.pdf

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2015). *OP Technická pomoc 2014-2020*. Načteno z Pravidla pro hodnocení projektu - Hodnocení rizik: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Systemove-stranky/Vyhledavani?searchtext=hodnocen%C3%AD+projektu&searchmode=anyword&page=2

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (2016). *Strukturální fondy*. Načteno z Integrované nástroje: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovnik-pojmu/I/Integrovane-nastroje

Ministerstvo pro místní rozvoj. (2012). *Evropské strukturální a investiční fondy*. Načteno z Programy 2004-2006: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006

Ministerstvo pro místní rozvoj. (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Společný regionální operační program: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programy-2004-2006/Operacni-programy/SPOLECNY-REGIONALNI-OPERACNI-PROGRAM-(SROP)

Ministerstvo pro místní rozvoj. (01. 09 2013). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Měsíční monitorovací zpráva září 2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ab733d8-2d65-4c5a-a1fb-04f4b06419ff/MMZ_2013_09.pdf?ext=.pdf

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. (2012). *Evropský sociální fond*. Načteno z Operační programy 2004-2006: https://www.esfcr.cz/04-06

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2011). *OP PI*. Načteno z Pravidla pro publicitu: http://www.mpo-oppi.cz/document.file.php?idDocument=1181

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2014). *CzechInvest*. Načteno z Pravidla pro žadatele a příjemce dotace v OP PIK: http://www.czechinvest.org/data/files/pravidla-pro-zadatele-a-prijemce-z-op-pik-obecna-cast-4754.pdf

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z OP PIK - Obecná pravidla pro žadatele: http://www.czechinvest.org/data/files/pravidla-pro-zadatele-a-prijemce-obecna-cast-cistopis-5369-cz.pdf

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2016). *OP PIK*. Načteno z Pravidla pro příjemce dotace v OP PIK - obecná část : http://www.czechinvest.org/data/files/pravidla-pro-zadatele-a-prijemce-obecna-cast-cistopis-5369-cz.pdf

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2016). *Podpora podnikání*. Načteno z Inovace: http://www.mpo.cz/dokument179456.html

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (2016). *Podpora podnkání*. Načteno z OP PIK: www.mpo.cz/cz/podpora-podnikani/oppik/

Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. (02. 09 2016). *Podpora podníkání*. Načteno z OP PIK: http://www.mpo.cz/dokument175542.html

Ministersvo průmyslu a obchodu ČR. (2014). *Strukturání fondy*. Načteno z Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/4e78c40e-a983-4208-8ecf-5edee06936e0/OPPIK.pdf?ext=.pdf

MMR-NOK. (01. 02 2012). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Doporučení ke zjednodušení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce při čerpání finančních prostředků z fondů EU v programovém období 2014-2020: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/b59c6fa8-eaca-4e79-97e1-22052aa27f3e/III_Zjednoduseni_verze-2012-02-29_final.pdf?ext=.pdf

Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti . (04. 01 2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Souhrnný stav čerpání ze SF / FS a národních zdrojů v mld. Kč: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/05fe10d7-8809-4364-a24c-ee96a455526d/strucny_prehled_cerpani_2011_12_05fe10d7-8809-4364-a24c-ee96a455526d.pdf?ext=.pdf

Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti . (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z Monitorovací zprávy 2009-2014: http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Dokumenty-(1)

Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti. (04. 01 2013). *Strukturální fondy*. Načteno z STRUČNÝ PŘEHLED ČERPÁNÍ PROSINEC 2012: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/8d38c03c-309e-42e6-9be8-b6a05cad658e/strucny_prehled_cerpani_2012_12.pdf?ext=.pdf

Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti. (03. 01 2014). *Strukturální fondy*. Načteno z STRUČNÝ PŘEHLED ČERPÁNÍ PROSINEC 2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/ead7f342-1347-4395-a971-283b03efba06/strucny_prehled_cerpani_2013_12.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2010). *Strukturální fondy*. Načteno z MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007-2013 : http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a/MMZ_2009_12_1b82cb54-045b-49b4-8bca-3c6b3381650a.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2011). *Strukturální fondy*. Načteno z MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f/MMZ_2010_12_a88d067c-63c1-4b44-a739-b53078306c4f.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (Srpen 2012). *Měsíční monitorovací zpráva spren 2012*. Načteno z Stav pravidla n+3/n+2: http://www.dotaceeu.cz/getmedia/0e3f159a-ad02-48e9-aa60-806389264d90/stav_n3_n2_2012_08_0e3f159a-ad02-48e9-aa60-806389264d90.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2012). *Strukturální fondy*. Načteno z MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM

OBDOBÍ 2007–2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671/MMZ_2011_12_1b6e59b8-56ac-4c5e-a1b2-d80e92ea4671.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (03 2012). *Strukturální fondy*. Načteno z Rizikové operační programy: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/ea4ad9c9-3e92-4028-a889-b6aa5d2e21cf/VL_III_Rizikove_OP.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (04. 01 2013). *Strukturální fondy*. Načteno z MĚSÍČNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI A NÁRODNÍCH ZDROJŮ V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/16146302-4b12-40c9-83cd-83e1d51b95b2/MMZ_2012_12.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2013). *Strukturální fondy EU*. Načteno z Monitorovací zpráva: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/7ab733d8-2d65-4c5a-a1fb-04f4b06419ff/MMZ_2013_09.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2014). *Strukturální fondy*. Načteno z Metodický pokyn pro řízení výzev, hodnocení a výběr projektů v programovacím odbobí 2014-2020: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/bf2d7390-7b4c-4e66-a225-36f99c252b74/MP_rizeni_vyzev_hodnoceni_a_vyber_projektu_fin.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (1 2015). *Strukturální fondy*. Načteno z ČTVRTLETNÍ MONITOROVACÍ ZPRÁVA O PRŮBĚHU ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ, FONDU SOUDRŽNOSTI V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2007–2013: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/d92e08b1-4e8b-4f35-b7f5-5adf83a06cf8/04_CMZ_2014_IVQ_elektronicka.pdf?ext=.pdf

Národní orgán pro koordinaci. (2016). *Strukturální fondy*. Načteno z ČTVRTLETNÍ ZPRÁVA O IMPLEMENTACI ESI FONDŮ V ČESKÉ REPUBLICE V PROGRAMOVÉM OBDOBÍ 2014–2020: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/3d04f732-b932-4404-a25e-717ac126a209/Ctvrtletni-zprava-o-implementaci-DoP-2014-2020_elektronicka_verze.pdf?ext=.pdf

Pavel Švejda a kol. (2007). *Asociace inovačního podnikání ČR*. Načteno z Inovační podnikání: http://www.aipcr.cz/pdf/publikace_inovacni_podnikani.pdf

Portál veřejné správy. (11. 01 2002). *Zákony*. Načteno z Zákon č. 47/2002 Sb.: https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=53001&nr=47~2F2002&rpp=15#local-content

Regional development agency. (2010). *RDA*. Načteno z Služby: http://www.rda-rk.cz/sluzby.html

STRAUSS, A. L. (1999). *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie.* Brno: SCAN.

TEDOM. (2016). *TEDOM*. Načteno z Kogenerační jednotky: http://kogenerace.tedom.com/

Seznam použitých tabulek

Tabulka 1 - Prioritní osy OPPIK 18
Tabulka 2 - Schéma klasifikace řádů inovace 20
Tabulka 3 - Vymezení rizik 29
Tabulka 4 - Alokace zdrojů ze strukturálních fondů mezi státy EU v období 2014-2020 34
Tabulka 5 - Stav plnění limitu čerpání v roce 2013 dle žádostí o platbu zaslaných do EK 37
Tabulka 6 - Alokace roku n (roční závazek) s ročními závazky 40
Tabulka 7 - Stav čerpání jednotlivých OP v období 2010-2014 v mil. EUR 40

Seznam použitých grafů

Graf 1 - Podíl finančních prostředků uvedených v žádostí o dotaci k celkové alokaci programu OP PI v období 2010-2014 41
Graf 2 - Korekce/Podání nové žádosti 67
Graf 3 - Korekce/odpovědná osoba za projektovou žádost 68
Graf 4 - Forma společnosti/odpovědná osoba za projektovou žádost 68
Graf 5 - Alokované zdroje ze SF a FS jednotlivými státy EU pro období 2007-2013 94
Graf 6- Alokované zdroje ze SF a FS jednotlivými státy EU v mld. EUR pro období 2014-2020 95
Graf 7 - Absorpce zemí EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2012 96
Graf 8 - Absorpce zemí EU v období 2007-2013. Stav ke konci roku 2013 97
Graf 9 - Absorpce států EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2014 98
Graf 10 - Absorpce států EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2015 99
Graf 11 - Absorpce zemí EU pro období 2007-2013. Stav k roku 2016 100
Graf 12 - Čerpání finančních prostředků jednotlivých OP ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2 k 1.10. 2016 101

Seznam použitých obrázků

Obrázek 1 - Subjekty schvalovacího procesu 27
Obrázek 2 - Způsobilé výdaje výzva II Inovace 32
Obrázek 3 - Schéma průběhu čerpání finančních prostředků 33
Obrázek 4 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 4.1. 2012 38
Obrázek 5 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 4.1. 2013 39
Obrázek 6 - Souhrnný stav čerpání ze SF/ FS a národních zdrojů v mld. Kč k 3.1. 2014 39
Obrázek 7 - Hierarchie kontroly 43
Obrázek 8 - logo DotFlow 80

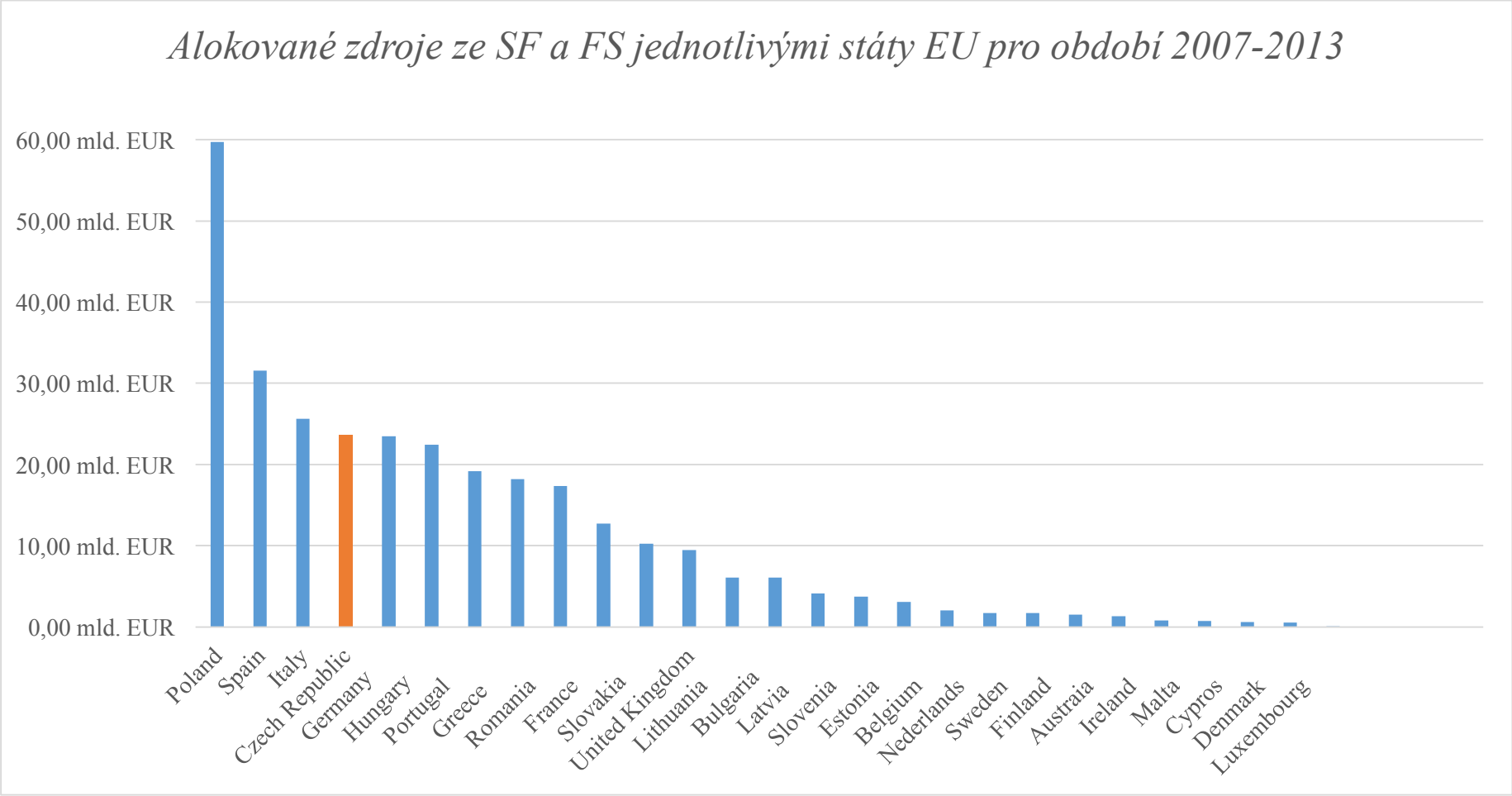
Seznam použitých zkratek

AO	Auditní orgán
CF	Kohezní fond
ČR	Česká republika
EAFRD	Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
EK	Evropská komise
EMFF	Evropský námořní a rybářský fond
EP	Evropský parlament
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ES	Evropské společenství
ESF	Evropský sociální fond
ESI	Evropské strukturální fondy
ESIF	Evropské investiční fondy
HDP	Hrubý domácí produkt
I OP	Integrovaný operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MSC2007	Monitorovací systém strukturálních fondů a fondu soudržnosti
MSP	Malý a střední podnik
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OP	Operační program / programy
OP D	Operační program Doprava
OP D	Operační program Doprava
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha–Adaptabilita
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP PIK	Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost
OP PK	Operační program Praha–Konkurenceschopnost
OP PPR	Operační program Praha – pól růstu
OP R	Operační program Rybářství
OP TP	Operační program Technická pomoc
OP VaVpI	Operační program Výzkum a vývoj pro inovace
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
OP VVV	Operační program Výzkum
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
OZE	Obnovitelný zdroj energie
PCO	Platební a certifikační orgán
PO	Prioritní osa
PRK	Program rozvoje kraje
PRV	Plán rozvoje venkova
ROP	Regionální operační program
ROP JV	Regionální operační program Jihovýchod

ROP JZ	Regionální operační program Jihozápad
ROP MS	Regionální operační program Moravskoslezsko
ROP SČ	Regionální operační program Střední Čechy
ROP SM	Regionální operační program Střední Morava
ROP SV	Regionální operační program Severovýchod
ROP SZ	Regionální operační program Severozápad
ŘO	Řídící orgán
SC	Specifický cíl
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SROP	Společný regionální operační program
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
VaV	Výzkum a vývoj
VŘ	Výběrové řízení
VS	Výběrová komise
ZoVZ	Zákon o veřejných zakázkách
ZS	Zprostředkující subjekt

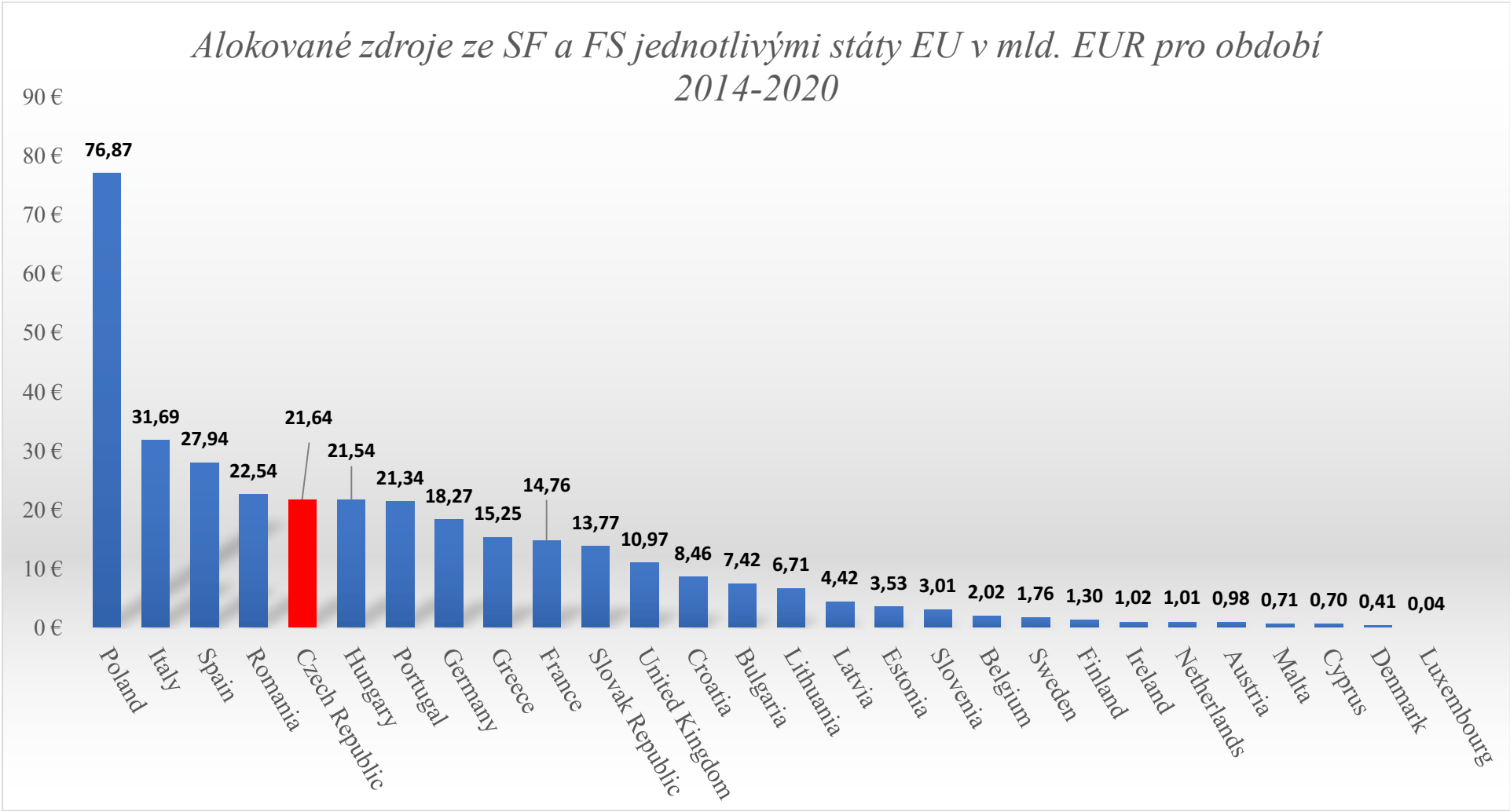
Přílohy

Graf 5 - Alokované zdroje ze SF a FS jednotlivými státy EU pro období 2007-2013

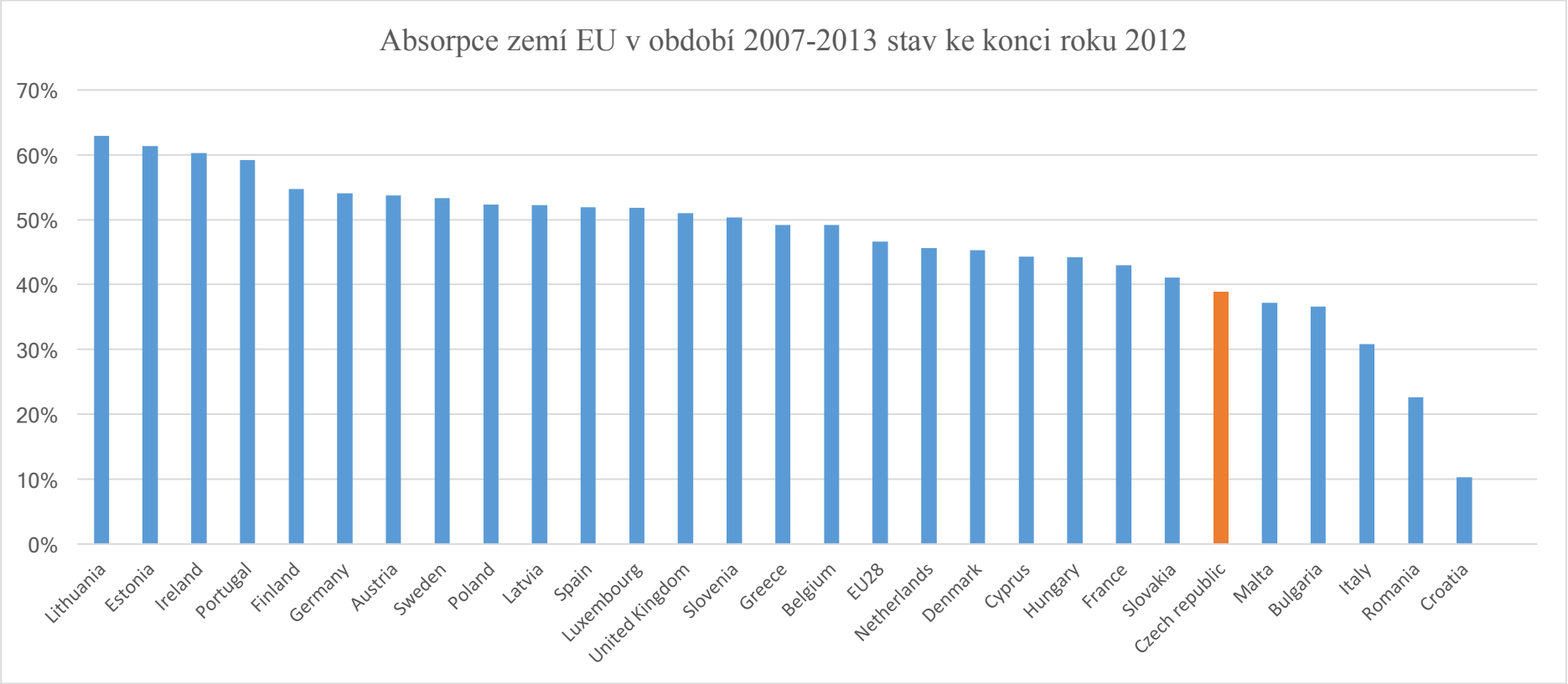

Zdroj: (European Commission, 2014)

Graf 6- Alokované zdroje ze SF a FS jednotlivými státy EU v mld. EUR pro období 2014-2020

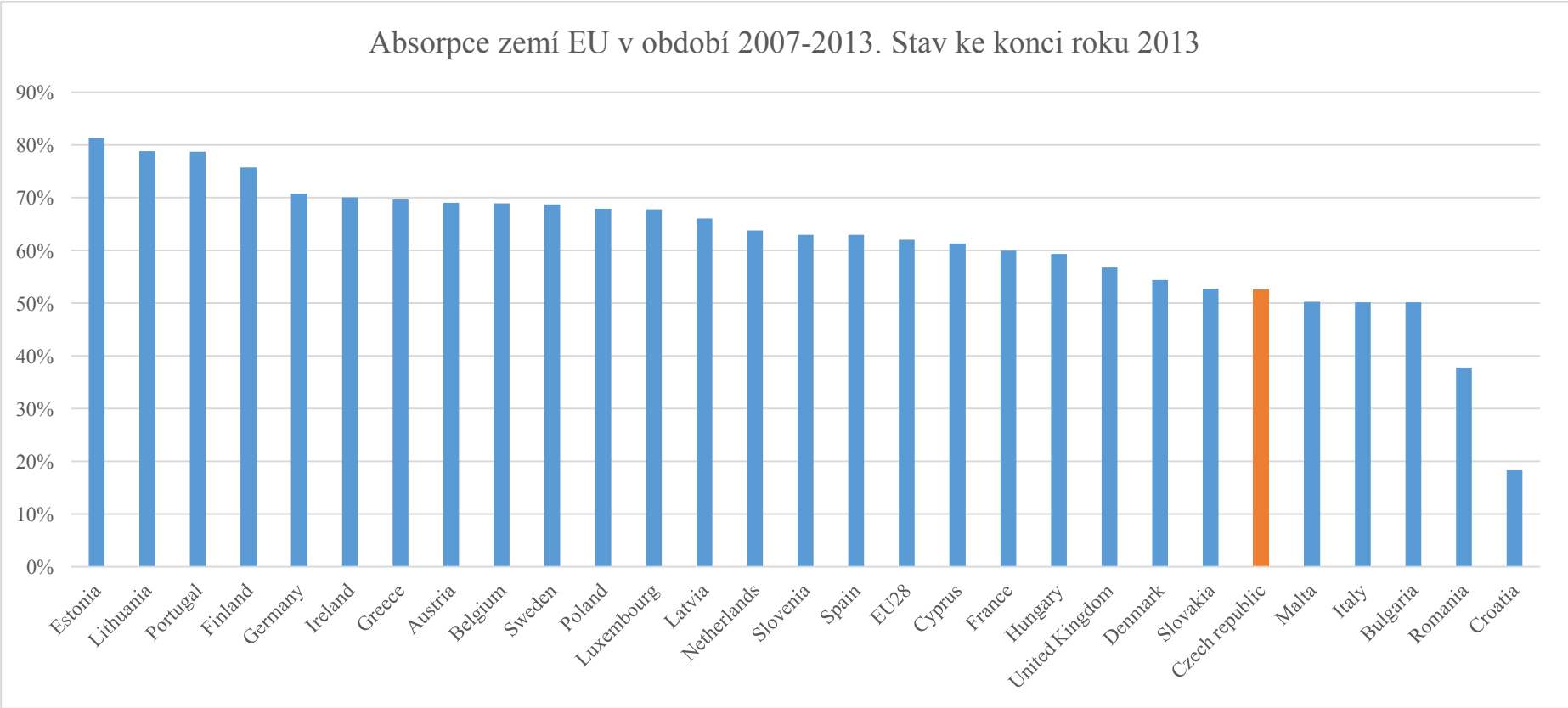

Zdroj: (European Commission, 2014)

Graf 7 - Absorpce zemí EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2012

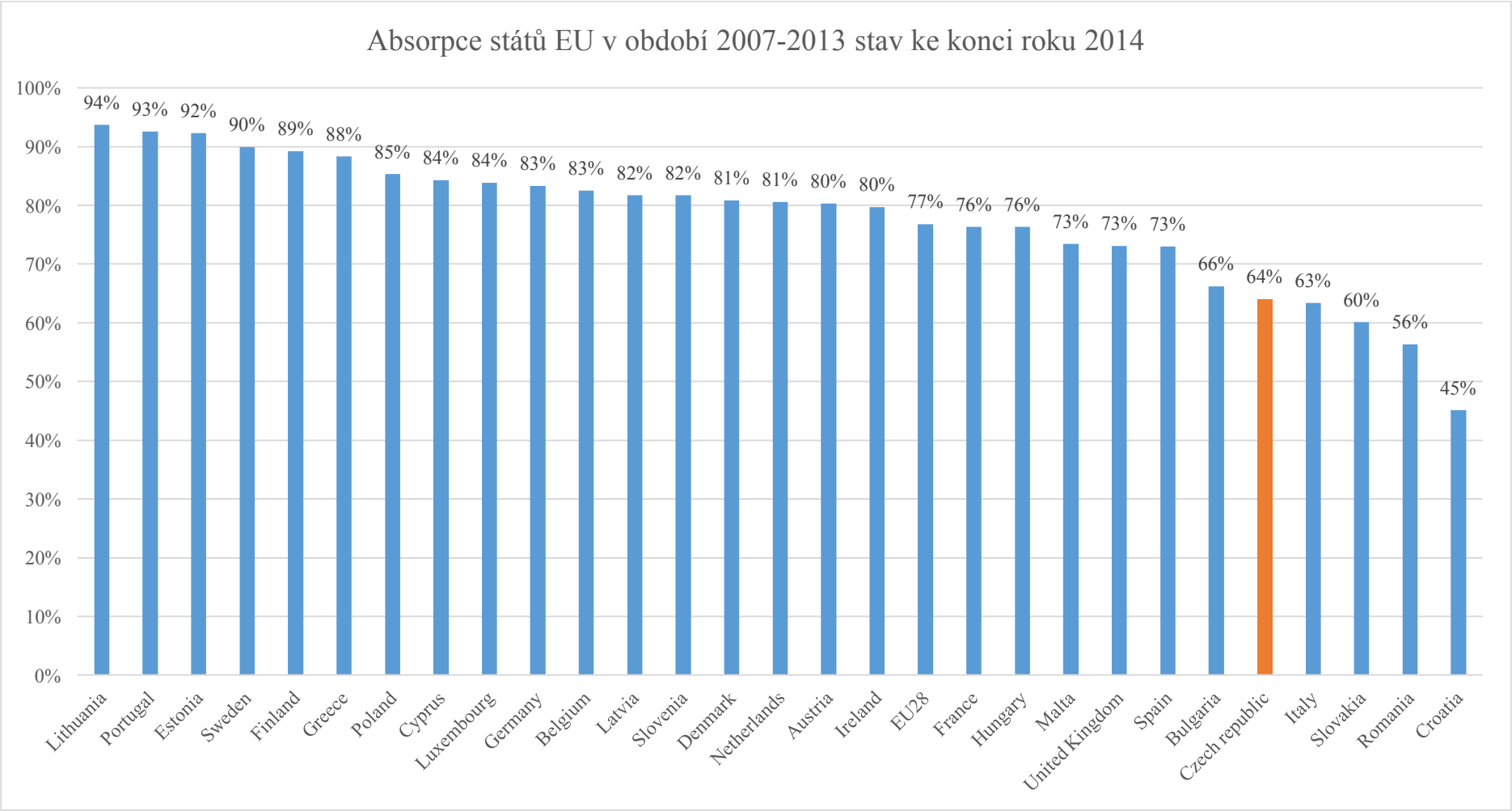

Zdroj: (Evropská komise, 2016)

Graf 8 - Absorpce zemí EU v období 2007-2013. Stav ke konci roku 2013

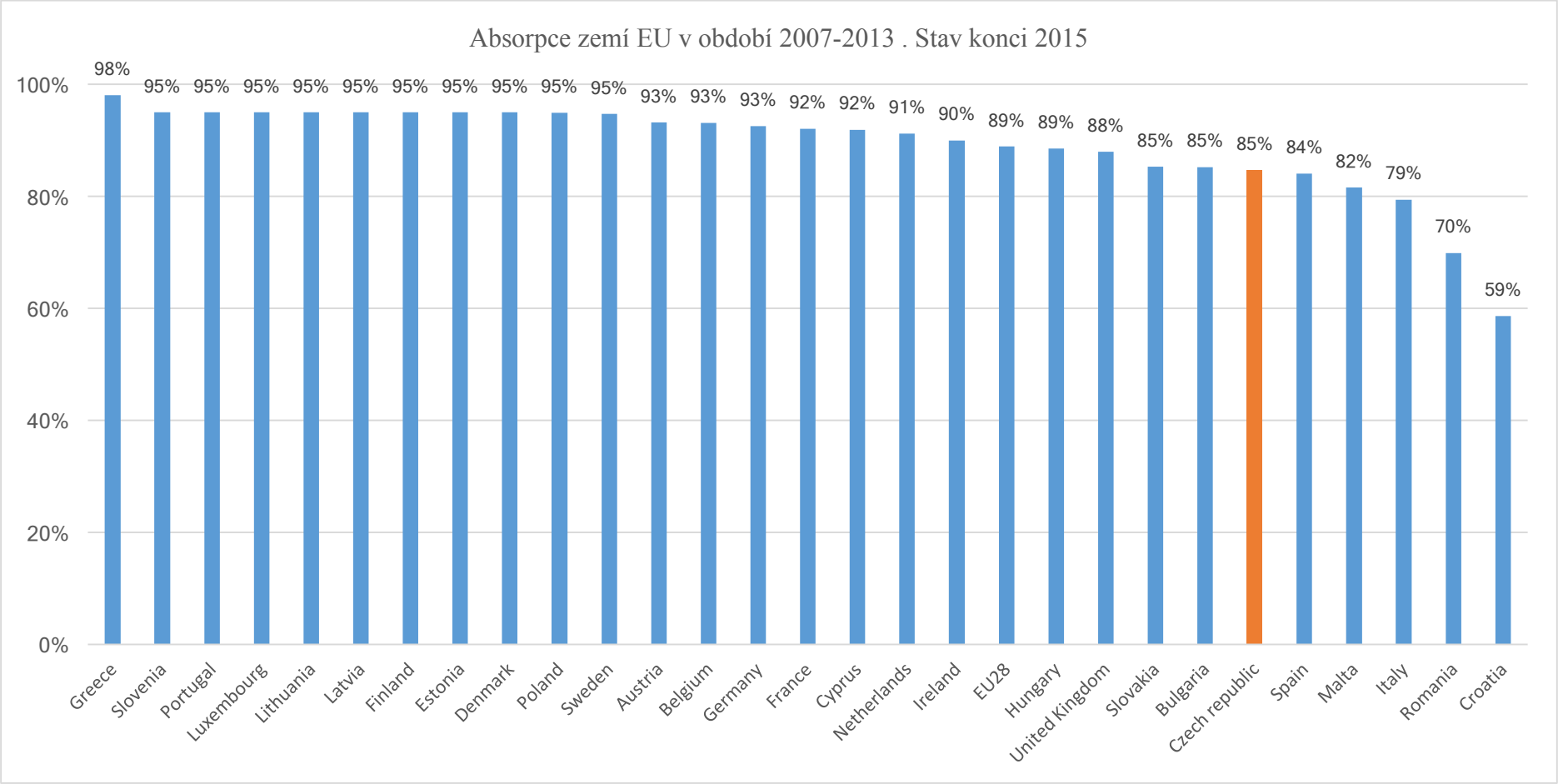

Zdroj: (Evropská komise, 2016)

Graf 9 - Absorpce států EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2014

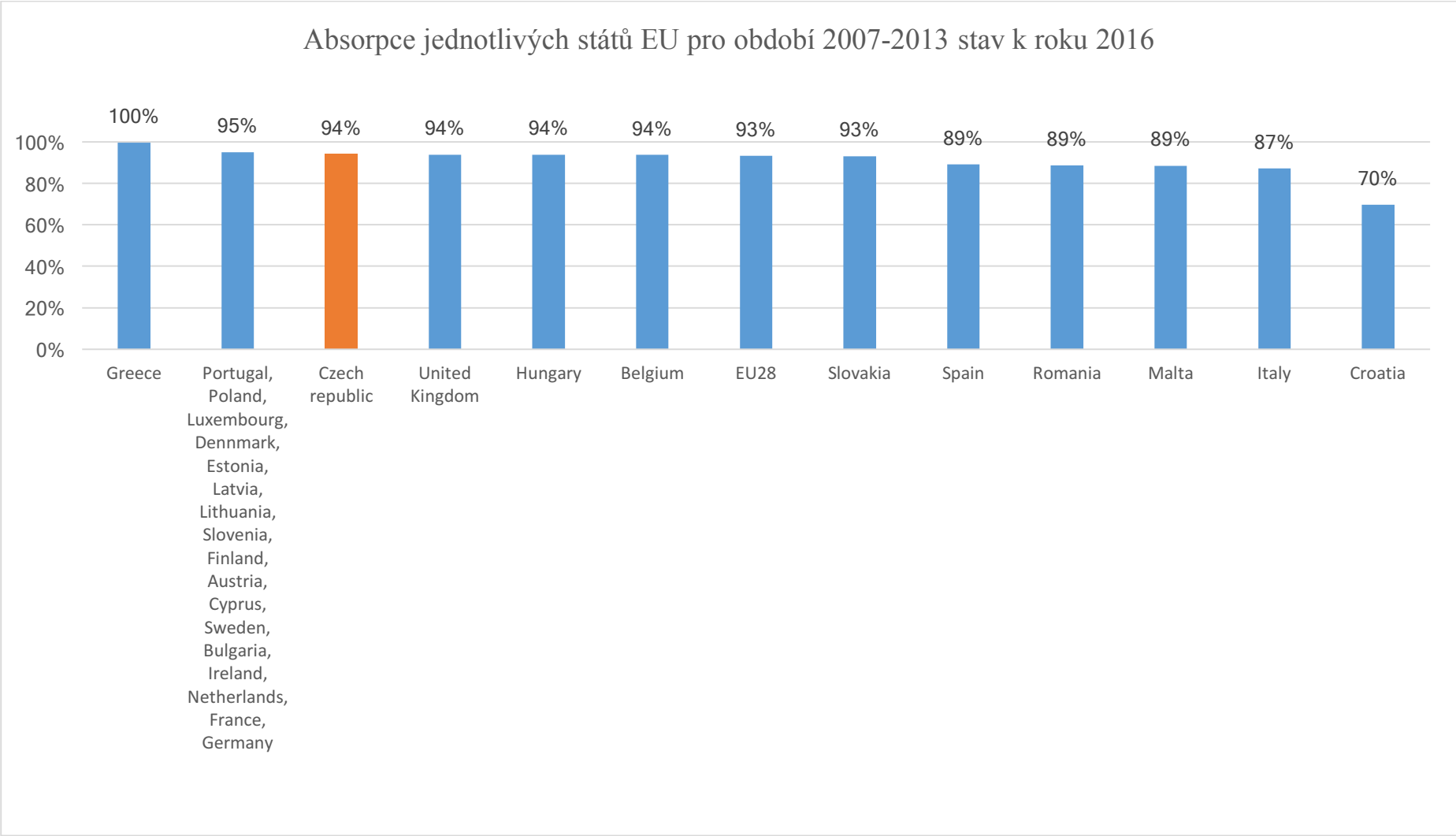

(Evropská komise, 2016)

Graf 10 - Absorpce států EU v období 2007-2013 stav ke konci roku 2015

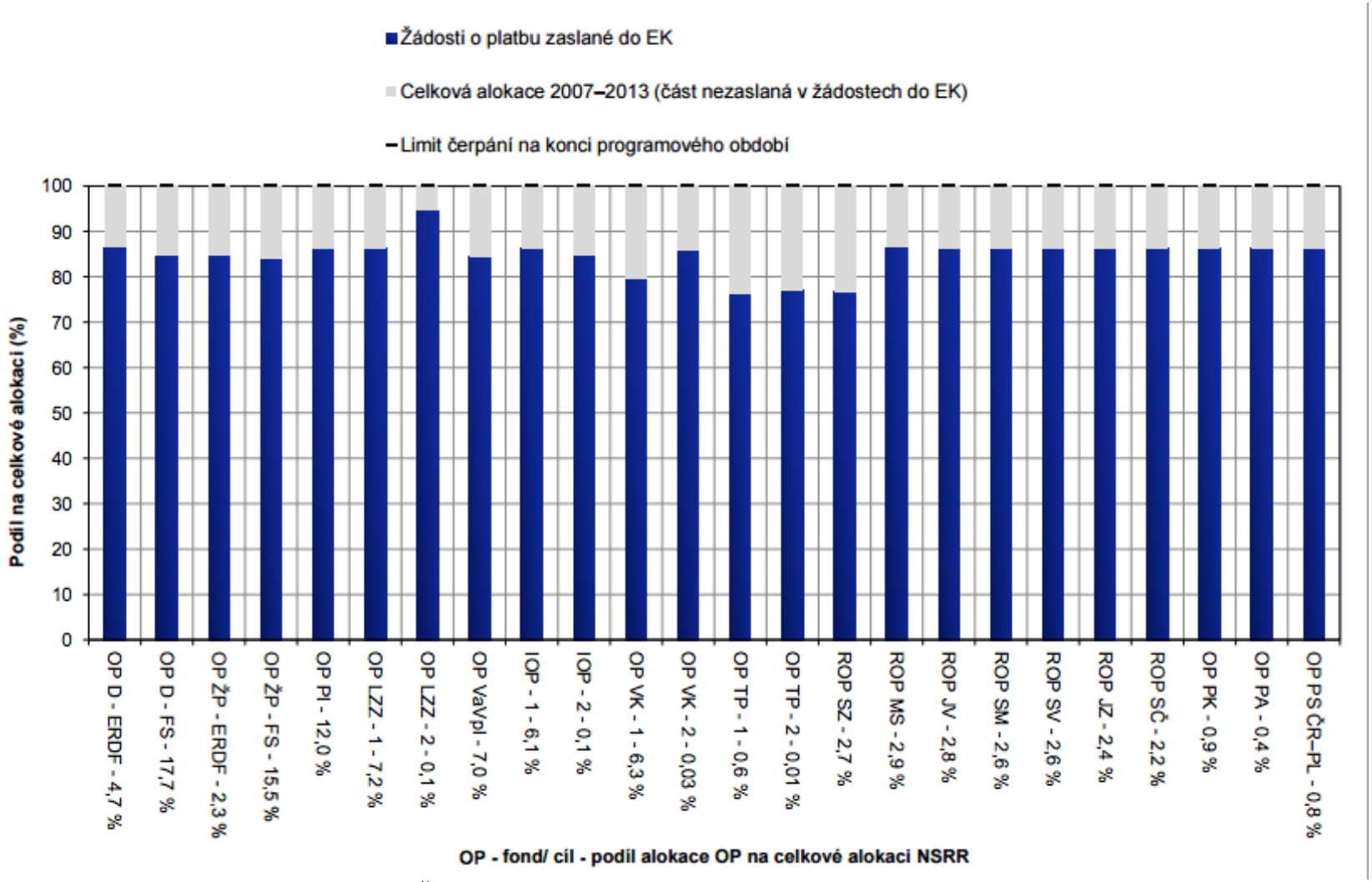

Zdroj: (Evropská komise, 2016)

Graf 11 - Absorpce zemí EU pro období 2007-2013. Stav k roku 2016

Zdroj: (Evropská komise, 2016)

Graf 12 - Čerpání finančních prostředků jednotlivých OP ve vztahu k pravidlu n+3 / n+2 k 1.10. 2016

Zdroj: (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR , 2016)